

**T.C.
KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**ÜSTÜN YETENEKLİ ÖĞRENCİSİ OLAN İLE OLMAYAN
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÜSTÜN YETENEKLİ
EĞİTİMİNE İLİŞKİN ÖZ YETERLİKLERİ VE
TUTUMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI**

SEVCAN GERÇEK ABANOZ

**ÇOCUK GELİŞİMİ ANABİLİM DALI
ÇOCUK GELİŞİMİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**OCAK
2021**

**T.C.
KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**ÜSTÜN YETENEKLİ ÖĞRENCİSİ OLAN İLE OLMAYAN
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÜSTÜN YETENEKLİ
EĞİTİMİNE İLİŞKİN ÖZ YETERLİKLERİ VE
TUTUMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI**

SEVCAN GERÇEK ABANOZ

**DANIŞMAN
PROF. DR. AYŞE FULYA MANER**

**ÇOCUK GELİŞİMİ ANABİLİM DALI
ÇOCUK GELİŞİMİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**OCAK
2021**

ETİK BEYAN

Kırklareli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi; kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Sevcan Gerçek Abanoz

İTHAF

Çocuklarıma;

TEŞEKKÜR

Tez çalışmam sürecinde bana tüm beceri ve tecrübelerini aktaran, meslek hayatım boyunca her anlamda örnek alacağım tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Ayşe Fulya MANER'e, Tez çalışmalarım sürecinde dayanışma içinde bulunduğum yüksek lisans dönem arkadaşlarıma, araştırmaya gönüllü olan tüm sınıf öğretmenlerine,

Tez çalışmamın her aşamasında verdiği destek ve gösterdiği sabır için sevgili eşim Mustafa ABANOZ'a, bana kütüphanesini açan ve her konuda katkı sağlayan özel eğitim öğretmeni kardeşim Aycan GERÇEK'e, çalışmalarım boyunca desteğini her an yanımda hissettiğim başta annem olmak üzere değerli aileme teşekkürlerimi sunarım.

Sevcan Gerçek Abanoz

İÇİNDEKİLER

ETİK BEYAN.....	ii
TEZ ONAYI	iii
İTHAF.....	iv
TEŞEKKÜR.....	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar LİSTESİ.....	ix
KISALTMALAR LİSTESİ	xv
ÖZET	xvi
ABSTRACT.....	xvii
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Drumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	6
1.3. Araştırmanın Önemi.....	6
1.4. Araştırmanın Sayıtları.....	7
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	7
2. GENEL BİLGİLER.....	8
2.1. Üstün Yeteneklilik Kavramı	8
2.2. Üstün Yetenekli Çocukların Özellikleri.....	8
2.3. Üstün Yeteneklilerin Tanılanması	9
2.3.1. Türkiye’de Üstün Yeteneklilerin Tanılanması.....	9
2.4. Üstün Yetenekli Çocukların Eğitimi.....	11
2.4.1. Türkiye’de Üstün Yeteneklilerin Eğitimi	12
2.4.1.1. Kaynaştırma Eğitimi	13
2.4.1.2. BİLSEM Eğitimi	13
2.4.1.3. ÜYEP Programı	14
2.4.2. Üstün Yetenekli Çocukların Öğretmenleri	15
2.4.2.1. Üstün Yetenekli Çocukların Öğretmenlerinin Yeterlikleri ve Tutumları	16
2.5. İlgili Araştırmalar.....	19
2.5.1. Üstün Yetenekli Çocukların Eğitimi ile İlgili Araştırmalar	19

2.5.2. Üstün Yeteneklilerin Eğitiminde Öğretmen Görüşleri, Yeterlikleri, Öz-yeterlikleri ve Tutumları ile İlgili Araştırmalar	23
3. GEREÇ VE YÖNTEM.....	29
3.1. Araştırmanın Modeli	29
3.2. Evren ve Örneklem	29
3.3. Veri Toplama Araçları	33
3.3.1. Kişisel Bilgi Formu	33
3.3.2. Üstün Yetenekliler Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik Ölçeği (ÜYEÖÖ).....	33
3.3.3. Üstün Yeteneklilik ve Üstün Yetenekli Eğitimine İlişkin Öğretmen Tutumları Ölçeği (ÜYETÖ Kısa-Revize Form)	34
3.4. Verilerin Toplanması	36
3.5. Verilerin İstatistiksel Analizi	36
4. BULGULAR.....	38
4.1. Araştırmaya Katılan Sınıfta Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular ..	38
4.2. Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerinin Bağımlı ve Bağımsız Değişkenlere Ait Verilerinin Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular.....	47
4.3. Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilere Yönelik Öz Yeterliklerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesine İlişkin Bulgular	58
4.4. Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilere Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesine İlişkin Bulgular	74
4.5. Bağımlı ve Bağımsız Değişkenler Arasındaki İlişkilere İlişkin Bulgular.....	86
5. TARTIŞMA	90
5.1. Sınıfta Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Tartışılması	90
5.2. Sınıf Öğretmenlerinin BİLSEM'e Aday Göstermelerine İlişkin Bulguların Tartışılması	91
5.3. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilere Yönelik Öz Yeterliklerine İlişkin Bulguların Tartışılması	92
5.4. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilere Yönelik Tutumlarına İlişkin Bulguların Tartışılması	97
5.5. Değişkenler Arasındaki İlişkilere İlişkin Bulguların Tartışılması	100
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	103
6.1. Sonuçlar	103

6.1.1. Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Karşılaştırılmasına İlişkin Sonuçlar	103
6.1.2. Sınıf Öğretmenlerinin BİLSEM'e Aday Göstermelerine İlişkin Sonuçlar	104
6.1.3. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yetenekli Öğrencilerle Çalışma Durumlarına İlişkin Sonuçlar	104
6.1.4. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilere Yönelik Öz Yeterliklerine İlişkin Sonuçlar	105
6.1.5. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilere Yönelik Tutumlarına İlişkin Sonuçlar	107
6.1.6. Değişkenler Arasındaki İlişkilere İlişkin Sonuçlar	108
6.2. Öneriler	110
7. KAYNAKLAR	111
8. EKLER	118
8.1. Ek-1 Etik Kurul Kararı.....	118
8.2. Ek-2 Araştırma İzni.....	121
8.3. Ek-3 Ölçek Kullanım İzni	122
8.4. Ek-4 Kişisel Bilgi Formu	123
8.5. Ek-5 ÜYETÖ	124
8.6. Ek-6 ÜYEÖÖ.....	125
8.7. Ek-7 Özgeçmiş.....	126

TABLOLAR LİSTESİ

1. Araştırmaya İlişkin Tanıtıcı Tablolar.....	30-35
Tablo 3.1: Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerine Ait Tanıtıcı Demografik Özelliklerin Dağılımı.....	30
Tablo 3.2 : ÜYEÖÖ Değerlendirme Kriterleri.....	34
Tablo 3.3 : ÜYETÖ Değerlendirme Kriterleri.....	35
2. Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerinin Bağımsız Değişkenler Açısından Karşılaştırılmasına İlişkin Tablolar.....	38-47
Tablo 4.1: MEB'den Alınan Bilgiler Doğrultusunda Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerinin Görev Yaptığı Okulda Üstün Yetenekli Öğrenci Olup Olmamasına Göre Dağılımı.....	38
Tablo 4.2: Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerinin Okuttuğu Sınıfta Üstün Yetenekli Öğrenci Olup Olmamasına Göre Dağılımı.....	39
Tablo 4.3: Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı.....	39
Tablo 4.4: Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı.....	40
Tablo 4.5: Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Medeni Durumlarına Göre Dağılımı.....	41
Tablo 4.6: Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Çocuklarının Olma Durumlarına Göre Dağılımı.....	41
Tablo 4.7: Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Eğitim Düziyelerine Göre Dağılımı.....	42
Tablo 4.8: Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımı.....	42

Tablo 4.9: Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Çalıştıkları Okulun Genel İmkanlarına Göre Dağılımı.....	43
Tablo 4.10: Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin BILSEM'e Aday Gösterme Durumlarına Göre Dağılımı.....	44
Tablo 4.11: Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Daha Önce Üstün Yetenekli Öğrenciyle Çalışma Durumlarına Göre Dağılımı.....	45
Tablo 4.12: Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Üniversitede Üstün Yetenekliler ile İlgili Ders Alma Durumlarına Göre Dağılımı.....	46
Tablo 4.13: Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yetenekliler ile İlgili Hizmetiçi Eğitim Alıp Almamasına Göre Dağılımı.....	46
Tablo 4.14: Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilere İlişkin Eğitim Alma Durumlarına Göre Dağılımı.....	47
3. Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerinin Bağımlı ve Bağımsız Değişkenlere Ait Verilerinin Karşılaştırılmasına İlişkin Tablolar.....	48- 58
Tablo 4.15: Sınıf Öğretmenlerinin Yaşları İle BILSEM'e Aday Gösterme Durumlarının Karşılaştırılması	48
Tablo 4.16: Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyetleri İle BILSEM'e Aday Gösterme Durumlarının Karşılaştırılması	48
Tablo 4.17: Sınıf Öğretmenlerinin Çocuklarının Olma Durumları İle BILSEM'e Aday Gösterme Durumlarının Karşılaştırılması.....	49
Tablo 4.18: Sınıf Öğretmenlerinin Eğitim Düzeyleri İle BILSEM'e Aday Gösterme Durumlarının Karşılaştırılması.....	50
Tablo 4.19: Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Kıdemleri İle BILSEM'e Aday Gösterme Durumlarının Karşılaştırılması.....	50
Tablo 4.20: Sınıf Öğretmenlerinin Çalıştıkları Okulun Genel İmkanları İle BILSEM'e Aday Gösterme Durumlarının Karşılaştırılması.....	51

Tablo 4.21: Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yetenekli Öğrenciyle Çalışma Durumları Ile BILSEM'e Aday Gösterme Durumlarının Karşılaştırılması.....	52
Tablo 4.22: Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerle İlgili Hizmetiçi Eğitim Almaları Ile BILSEM'e Aday Gösterme Durumlarının Karşılaştırılması.....	53
Tablo 4.23: Sınıf Öğretmenlerinin Yaşları Ile Üstün Yetenekli Öğrenciyle Çalışma Durumlarının Karşılaştırılması.....	54
Tablo 4.24: Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyetleri Ile Üstün Yetenekli Öğrenciyle Çalışma Durumlarının Karşılaştırılması.....	54
Tablo 4.25: Sınıf Öğretmenlerinin Çocuklarının Olma Durumları Ile Üstün Yetenekli Öğrenciyle Çalışma Durumlarının Karşılaştırılması.....	55
Tablo 4.26: Sınıf Öğretmenlerinin Eğitim Düzeyleri Ile Üstün Yetenekli Öğrenciyle Çalışma Durumlarının Karşılaştırılması.....	55
Tablo 4.27: Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Kıdemleri Ile Üstün Yetenekli Öğrenciyle Çalışma Durumlarının Karşılaştırılması.....	56
Tablo 4.28: Sınıf Öğretmenlerinin Çalıştıkları Okulun Genel İmkanları Ile Üstün Yetenekli Öğrenciyle Çalışma Durumlarının Karşılaştırılması.....	57
Tablo 4.29: Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerle İlgili Hizmetiçi Eğitim Almaları Ile Üstün Yetenekli Öğrenciyle Çalışma Durumlarının Karşılaştırılması.....	58
4. Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilere Yönelik Öz Yeterliklerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesine İlişkin Tablolar.....	59-74
Tablo 4.30: Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine Yönelik Öz Yeterlik Ölçeğine Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	59
Tablo 4.31: Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Özyeterlik Ortalamaları.....	63

Tablo 4.32: Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Özyeterlik Düzeylerinin Sınıflarında Üstün Yetenekli Öğrenci Olup Olmamasına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	64
Tablo 4.33: Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik Düzeylerinin Yaşa Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	65
Tablo 4.34: Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik Düzeylerinin Cinsiyete Göre T- Testi Analizi Sonuçları.....	66
Tablo 4.35: Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik Düzeylerinin Çocuklarının Olmasına Göre T- Testi Analizi Sonuçları.....	66
Tablo 4.36: Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik Düzeylerinin Eğitim Düzeylerine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	67
Tablo 4.37: Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik Düzeylerinin Mesleki Kıdemlerine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	68
Tablo 4.38: Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik Düzeylerinin Çalıştıkları Okulun Genel İmkanlarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	69
Tablo 4.39: Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik Düzeylerinin Çalıştıkları Okulda Üstün Yetenekli Öğrenci Olmasına Göre T- Testi Analizi Sonuçları.....	70
Tablo 4.40: Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik Düzeylerinin BILSEM’e Aday Gösterme Durumlarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	71
Tablo 4.41: Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik Düzeylerinin Üstün Yeteneklilere Yönelik Hizmetiçi Eğitim Almalarına Göre T- Testi Analizi Sonuçları.....	72

Tablo 4.42: Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik Düzeylerinin Üniversitede Üstün Yeteneklilere Yönelik Ders Almalarına Göre T- Testi Analizi Sonuçları.....73

Tablo 4.43: Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik Düzeylerinin Üstün Yetenekli Öğrenci İle Çalışma Durumlarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....74

5. Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilere Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesine İlişkin Tablolar.....75-86

Tablo 4.44: Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Ölçeğine Verdikleri Cevapların Dağılımı.....75

Tablo 4.45: Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Ortalamaları.....77

Tablo 4.46: Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Düzeylerinin Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olup Olmamasına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....78

Tablo 4.47: Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Düzeylerinin Yaşa Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....79

Tablo 4.48: Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Düzeylerinin Cinsiyete Göre T-Testi Analizi Sonuçları.....80

Tablo 4.49: Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Düzeylerinin Çocuklarının Olmasına Göre T-Testi Analizi Sonuçları.....80

Tablo 4.50: Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Düzeylerinin Eğitim Düzeylerine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....81

Tablo 4.51: Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Düzeylerinin Mesleki Kademelerine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....81

Tablo 4.52: Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Düzeylerinin Çalıştıkları Okulun Genel İmkanlarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....82

Tablo 4.53: Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Düzeylerinin Okullarında Üstün Yetenekli Öğrenci Olmasına Göre T-Testi Analizi Sonuçları.....83

Tablo 4.54: Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Düzeylerinin BİLSEM'e Aday Gösterme Durumlarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....84

Tablo 4.55: Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Düzeylerinin Hizmetiçi Eğitim Almalarına Göre T-Testi Analizi Sonuçları.....85

Tablo 4.56: Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Düzeylerinin Üniversitede Üstün Yeteneklilere Yönelik Ders Almalarına Göre T-Testi Analizi Sonuçları.....85

Tablo 4.57: Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Düzeylerinin Üstün Yetenekli Öğrenciyle Çalışma Durumuna Göre T-Testi Analizi Sonuçları.....86

6. Bağımlı ve Bağımsız Değişkenler Arasındaki İlişkilere İlişkin Tablolar..87 -89

Tablo 4.58: Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilere İlişkin Tutumları İle Öz Yeterlikleri Arasındaki İlişkiye Yönelik Korelasyon Analizi Sonuçları.....87

Tablo 4.59: Sınıf Öğretmenlerinin BİLSEM'e Aday Gösterme Durumları ile Üstün Yeteneklilere İlişkin Öz Yeterlikleri Arasındaki İlişkiye Yönelik Korelasyon Analizi Sonuçları.....88

Tablo 4.60: Sınıf Öğretmenlerinin BİLSEM'e Aday Gösterme Durumları ile Üstün Yeteneklilere İlişkin Öz Yeterlikleri Arasındaki İlişkiye Yönelik Korelasyon Analizi Sonuçları.....89

KISALTMALAR LİSTESİ

BİLSEM: Bilim ve Sanat Merkezi

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

RAM: Rehberlik ve Araştırma Merkezi

SPSS: Sosyal bilimler için istatistik programı

TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisi

TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu

ÜYEP: Üstün Yetenekliler Eğitim Programları

ÜYEÖÖ: Üstün Yetenekliler Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik Ölçeği

ÜYETÖ: Üstün Yetenekliler Eğitimine İlişkin Tutum Ölçeği

ÖZET

Üstün Yetenekli Öğrencisi Olan ile Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yetenekli Eğitimine İlişkin Öz Yeterlikleri ve Tutumlarının Karşılaştırılması

Araştırmanın genel amacı üstün yetenekli öğrencisi olan ile üstün yetenekli öğrencisi olmayan sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin öz yeterlikleri ve tutumlarını karşılaştırarak değerlendirmektir. Araştırma örneklemini 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Tekirdağ ilindeki resmi ilkokullarda görev yapan 386 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma nicel araştırma türünde ve ilişkisel tarama modeli olan karşılaştırmalı tarama yolu ile yapılmıştır. Veri toplama aracı olarak Üstün Yetenekliler Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik Ölçeği (ÜYEÖÖ), Üstün Yeteneklilik ve Üstün Yetenekli Eğitimine İlişkin Öğretmen Tutumları Ölçeği (ÜYETÖ Kısa-Revize Form) ve araştırmacı tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler en yaygın kullanılan veri analiz programlarından SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 22,0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Veriler değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metotlardan (Sayı, Yüzde, Ortalama, Standart sapma) yararlanılmıştır. Nicel verilerin karşılaştırılmasında; ki-kare testi, t-testi, one way Anova, Scheffe Post Hoc testi, Mann Whitney U testi, Kruskal Wallis testi ve çoklu karşılaştırmalar yöntemi uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; Öğretmenlerin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik özyeterlilikleri ve tutumları sınıflarında üstün yetenekli öğrenci olup olmamasına göre farklılaşmaktadır. Sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilere yönelik genel tutum düzeyleri ile genel öz yeterlik düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Öz yeterliliğin akademik yeterlik boyutu ile tutumun özel yetenek sınıfları oluşturma boyutu ve genel tutum düzeyi arasında düşük negatif bir ilişki bulunmuştur.

Anahtar sözcükler: BİLSEM, öğretmen tutumu, öz yeterlilik, üstün zeka

ABSTRACT

Comparison of Self-Efficacies And Attitudes of Classroom Teachers With And Without Gifted Students Regarding Gifted Education

The general purpose of the study is to compare and evaluate the self-efficacy and attitudes of classroom teachers who are with and without gifted students regarding the education of gifted students. The research sample consists of 386 classroom teachers working in official primary schools in the province of Tekirdağ in the 2018-2019 academic year. The research was conducted in quantitative research type and comparative scanning method, which is a relational survey model. As data collection tools, Self-Efficacy Scale for Gifted Education (ÜYEÖÖ), Teacher Attitudes Scale Regarding Giftedness and Gifted Education (ÜYETÖ Short- Revised Form) and a questionnaire form developed by the researcher were used. The data obtained in the study were analyzed using the SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 22.0 program, one of the most widely used data analysis programs. Descriptive statistical methods (Number, Percentage, Average, Standard deviation) were used for evaluating the data. In comparison of quantitative data; Chi-square test, t-test, One way Anova, Scheffe Post Hoc test, Mann Whitney U test, Kruskal Wallis Test and multiple comparisons method were applied. According to the research results; Teachers' self-efficacy and attitudes towards the education of gifted differ depending on whether there are gifted students in their classes. There was no statistically significant relationship between the general attitude levels towards gifted students and their general self-efficacy levels of classroom teachers who are gifted students in their class. A low negative relationship was found between the academic efficacy dimension of self-efficacy and the dimension of creating special ability classes of attitude and general attitude level.

Key Words: BİLSEM, child-gifted, self-efficacy, teacher attitude

1. GİRİŞ

Bu bölümde sırası ile araştırma problemi, alt problemleri, araştırmanın amacı, önemi, varsayımları, sınırlılıkları ve tanımlar yer almaktadır.

1.1. Problem Drumu

Üstün yetenekli çocukların eğitimi ülkemizin geleceği açısından büyük önem taşımaktadır. Bilim insanı aday olarak görebileceğimiz bu yüksek potansiyelli, üstün yetenekli çocukların fark edilip tanınması ve uygun eğitim almaları çok önemlidir.

Üstün yetenekli çocuklar, gelişmeye çok açıktırlar. Bu çocukların sahip oldukları ilgi ve yeteneklerin ilerlemeye, geliştirilmeye çok elverişli olduğu bilinmektedir. Ancak bu gelişim iki yönlü olabilir, bu çocuklar çevrelerinden ve aldıkları eğitimden etkilenecek insanlığın faydasına da gelişebilirler zararına da yönelebilirler. Üstün yetenekli çocukların olumlu yönde gelişim göstermesi için mutlaka kendi ilgi ve özelliklerine uygun dikkatli ve özenli bir eğitim almaları gerekmektedir (Gündüz, 2010).

Üstün yetenekli bireylerin doğru ve yeterli bir eğitim almaları için önce fark edilmeleri gerekmektedir. Üstün yetenekli bireyin özelliklerini bilen veliler ve öğretmenler sayesinde erken yaşlarda fark edilip tanınması mümkündür.

Üstün yetenekli birey tanınırken; başvurma, aday gösterilme, test edilme ve karar verme aşamaları sırası ile takip edilir (Sak, 2010). Ülkemizde okul çağındaki üstün yeteneklilerin tanınma ve eğitim süreçleri BİLSEM (Bilim ve Sanat Merkezleri) Yönergesinde belirtilen esaslara göre sürdürülmektedir. Milli Eğitim Bakanlığınca belirlenen tanınma yaşı veya sınıf seviyesi dikkate alınarak ve genel zihinsel yetenek, görsel sanatlar ile müzik alanlarının en az birinde özel yetenekli olabileceği düşünülen öğrencilerin BİLSEM'lere aday gösterilmesi ile ilgili işlemler, Bakanlıkça yayımlanan takvim doğrultusunda yürütülmektedir (MEB, 2016).

Son yayınlanan BİLSEM Tanılama Kılavuzlarında "İlkokul 1, 2 ve 3. sınıfa devam edip genel zihinsel, resim ve müzik yetenek alanlarında akranlarından ileri düzeyde farklılık gösterdiği düşünülen öğrencilerin sınıf öğretmenleri tarafından aday

gösterilmesiyle bilim ve sanat merkezlerine öğrenci seçim süreci başlayacaktır.” ifadesi yer almaktadır (MEB, 2017; MEB, 2018; MEB, 2019).

BİLSEM Tanılama Kılavuzlarında da bahsedildiği gibi özellikle sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencilerin hem tanınmasında hem de temel eğitimlerinde çok önemli bir rolü vardır.

Üstün yetenekli öğrencilerin temel eğitimleri esnasında kendi özelliklerine uygun bir eğitim almaları, eğitim programlarının zenginleştirilmesi ve bireyselleştirilmesi gerekmektedir. Sınıf öğretmenlerinin bu durumun farkında olmaları aynı zamanda konuya ilişkin yeterliliğe sahip olmaları gerekmektedir. Yeterliliğe sahip olmanın yanında öğrencilerine yol gösteren, ufuklarını açan bu öğretmenlerin üstün yeteneklilerin eğitimi konusunda kendilerini harekete geçirecek yüksek pozitif bir tutum göstermeleri beklenmektedir. Bu açıdan üstün yeteneklilerin tanınma sürecinin ilk basamağı olan aday gösterme işlemini yaparak süreci başlatan ve temel eğitimlerini veren sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimi konusunda yeterlilikleri ve tutumları çok önemlidir.

Yeterlilik ve tutum kavramları incelendiğinde; kavramların yaşantılardan ve öğrenmelerden etkilendiği görülmüştür. Yaşantılardan etkilenmesi sebebi ile üstün yetenekli öğrencilerle çalışan öğretmenlerin tutumları ile çalışmayan öğretmenlerin tutumları arasında bir fark olup olmadığı, ayrıca üstün yetenekli öğrenci ile çalışan öğretmenlerin öz yeterlilikleri ile çalışmayan öğretmenlerin özyeterlilikleri arasında bir fark olup olmadığı ve bu iki kavram arasında ilişki olup olmadığı merak konusu olmuştur.

Üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik yapılan araştırmalar incelendiğinde öğretmenlerin tutum ve öz yeterliliklerini inceleyen araştırma sayısının sınırlı olduğu (Kaya, 2019; Sarar, 2018; Daştan, 2016; Akar, 2015; Güneş, 2015; Dağlıoğlu, 2010), üstün yetenekli öğrencileri olan ile olmayan sınıf öğretmenlerinin tutumlarını ya da öz yeterliliklerini karşılaştıran herhangi bir araştırmanın mevcut olmadığı görülmüştür.

Sınıf öğretmenlerinin yeterlilik ve tutumlarını belirlemenin üstün yeteneklilerin eğitimi açısından önemli tespit ve önerilere zemin oluşturacağı düşünülmektedir. Sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan öğretmenlerin olmayan öğretmenlerden özyeterlilik ve

tutum konusunda farklılaşıp farklılaşmaması var olan durumu daha iyi anlamaya faydalı olacaktır. Bu sebeple sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik ve tutumlarının sınıfında ya da okulunda üstün yetenekli öğrenci olma durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenerek varsa ilişkilerin ortaya konulması hedeflenmiştir.

Araştırmanın problemleri;

1. Sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan ve olmayan sınıf öğretmenlerinin, üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin öz yeterlik düzeyleri arasında fark var mıdır?
2. Sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan ve olmayan sınıf öğretmenlerinin, üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutumları arasında fark var mıdır?

Araştırmanın alt problemleri ise şunlardır.

1. Sınıf öğretmenlerinin görev yaptığı okulda ve çalıştığı sınıfta üstün yetenekli öğrenci olup olmasına göre dağılımı nedir?
2. Sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan ve olmayan sınıf öğretmenlerinin yaşlarına göre dağılımı nedir?
3. Sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan ve olmayan sınıf öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre dağılımı nedir?
4. Sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan ve olmayan sınıf öğretmenlerinin medeni durumlarına göre dağılımı nedir?
5. Sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan ve olmayan sınıf öğretmenlerinin çocuklarının olma durumuna göre dağılımı nedir?
6. Sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan ve olmayan sınıf öğretmenlerinin eğitim düzeylerine göre dağılımı nedir?
7. Sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan ve olmayan sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdemlerine göre dağılımı nedir?
8. Sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan ve olmayan sınıf öğretmenlerinin çalıştıkları okulun imkanlarına göre dağılımı nedir?
9. Sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan ve olmayan sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday gösterme durumlarına göre dağılımı nedir?
10. Sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan ve olmayan sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrenci ile çalışma durumlarına göre dağılımı nedir?

11. Sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan ve olmayan sınıf öğretmenlerinin lisans eğitimlerinde üstün yetenekli öğrencilere yönelik ders alma oranı nedir?
12. Sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan ve olmayan sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencilere yönelik hizmetiçi eğitimi alma oranı nedir?
13. Sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday gösterme durumları yaşlarına göre farklılık gösterir mi?
14. Sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday gösterme durumları cinsiyetlerine göre farklılık gösterir mi?
15. Sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday gösterme durumları çocuklarının olup olmamasına göre farklılık gösterir mi?
16. Sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday gösterme durumları eğitim düzeylerine göre farklılık gösterir mi?
17. Sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday gösterme durumları mesleki kıdemlerine göre farklılık gösterir mi?
18. Sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday gösterme durumları çalıştıkları okulun genel imkanlarına göre farklılık gösterir mi?
19. Sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday gösterme durumları üstün yeteneklilerle çalışma durumlarına göre farklılık gösterir mi?
20. Sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday gösterme durumları üstün yeteneklilerle ilgili hizmetiçi eğitim almalarına göre farklılık gösterir mi?
21. Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerle çalışma durumları yaşlarına göre farklılık gösterir mi?
22. Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerle çalışma durumları cinsiyetlerine göre farklılık gösterir mi?
23. Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerle çalışma durumları çocuklarının olup olmamasına göre farklılık gösterir mi?
24. Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerle çalışma durumları eğitim düzeylerine göre farklılık gösterir mi?
25. Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerle çalışma durumları mesleki kıdemlerine göre farklılık gösterir mi?
26. Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerle çalışma durumları çalıştıkları okulun genel imkanlarına göre farklılık gösterir mi?

27. Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerle çalışma durumları üstün yeteneklilerle ilgili hizmetiçi eğitim almalarına göre farklılık gösterir mi?
28. Sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli eğitime ilişkin öz yeterlikleri ne düzeydedir?
29. Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitime yönelik öz yeterlik düzeyleri yaşlarına göre farklılık gösterir mi?
30. Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitime yönelik öz yeterlik düzeyleri cinsiyetlerine göre farklılık gösterir mi?
31. Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitime yönelik öz yeterlik düzeyleri çocuklarının olup olmasına göre farklılık gösterir mi?
32. Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitime yönelik öz yeterlik düzeyleri eğitim düzeylerine göre farklılık gösterir mi?
33. Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitime yönelik öz yeterlik düzeyleri mesleki kıdemlerine göre farklılık gösterir mi?
34. Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitime yönelik öz yeterlik düzeyleri çalıştıkları okulun genel imkanlarına göre farklılık gösterir mi?
35. Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitime yönelik öz yeterlik düzeyleri çalıştıkları okulda üstün yetenekli öğrenci olup olmasına göre farklılık gösterir mi?
36. Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitime yönelik öz yeterlik düzeyleri BİLSEM'e aday gösterme durumlarına göre farklılık gösterir mi?
37. Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitime yönelik öz yeterlik düzeyleri üstün yeteneklilerle ilgili hizmetiçi eğitim almalarına göre farklılık gösterir mi?
38. Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitime yönelik öz yeterlik düzeyleri üniversitede üstün yeteneklilerle ilgili ders almalarına göre farklılık gösterir mi?
39. Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitime yönelik öz yeterlik düzeyleri üstün yeteneklilerle çalışma durumlarına göre farklılık gösterir mi?
40. Sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli eğitime ilişkin tutumları ne düzeydedir?
41. Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitime yönelik tutum düzeyleri yaşlarına göre farklılık gösterir mi?
42. Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitime yönelik tutum düzeyleri cinsiyetlerine göre farklılık gösterir mi?
43. Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitime yönelik tutum düzeyleri çocuklarının olup olmasına göre farklılık gösterir mi?

44. Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik tutum düzeyleri eğitim düzeylerine göre farklılık gösterir mi?
45. Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik tutum düzeyleri mesleki kıdemlerine göre farklılık gösterir mi?
46. Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik tutum düzeyleri çalıştıkları okulun genel imkanlarına göre farklılık gösterir mi?
47. Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik tutum düzeyleri çalıştıkları okulda üstün yetenekli öğrenci olup olmamasına göre farklılık gösterir mi?
48. Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik tutum düzeyleri BİLSEM'e aday gösterme durumlarına göre farklılık gösterir mi?
49. Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik tutum düzeyleri üstün yeteneklilerle ilgili hizmetiçi eğitim almalarına göre farklılık gösterir mi?
50. Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik tutum düzeyleri üniversitede üstün yeteneklilerle ilgili ders almalarına göre farklılık gösterir mi?
51. Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik tutum düzeyleri üstün yeteneklilerle çalışma durumlarına göre farklılık gösterir mi?
52. Sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli eğitimine ilişkin öz yeterlik düzeyleri ile tutumları arasında ilişki var mıdır?
53. Sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli eğitimine ilişkin öz yeterlik düzeyleri ile tutumları arasında ilişki var mıdır?
54. Sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday öğrenci gösterme durumları ile üstün yetenekli eğitimine ilişkin öz yeterlikleri arasında ilişki var mıdır?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı 2018 – 2019 eğitim öğretim yılında Tekirdağ ili ve ilçelerindeki resmi ilkokullarda görev yapan, üstün yetenekli öğrencisi olan ile üstün yetenekli öğrencisi olmayan sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin öz yeterlikleri ve tutumlarını karşılaştırarak değerlendirmektir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Üstün yetenekli öğrenciler geleceğin bilim insanı, ülke lideri ya da sanatıyla adını ölümsüzleştirecek, ülkesini temsil edecek bir değerdir. Üstün zeka, yetenek ve

özellikleriyle geleceğe umut olan, eğitim veya iş sebebiyle ülkelerinden ayrıldıklarında olayın “beyin göçü” olarak isimlendirildiği bu bireylerin eğitimlerinin mutlaka özenli, dikkatli ve bilinçli eller tarafından verilmesi gerekmektedir.

Üstün yetenekli çocukların tanılanma ve temel eğitimlerinde oldukça önemli bir rol üstlenen öğretmenlerimizin bu konudaki yeterlilikleri, ihtiyaçları, tutumları, hedefleri iyi analiz edilmeli ve gereken destek verilmelidir.

Öğretmenlerin öz yeterlikleri, öğrencilerinin başarıları, kendilerinin güdülenmeleri, sınıf yönetme becerileri, gereç ve yöntem tercihleri, öğretim için ayırdıkları zaman ve öğrencilerinin başarılı olması için gösterdikleri çabanın düzeyiyle ilişkilidir (Hazır Bıkma, 2014). Öğretmenlerin tutumları ise davranışları ile ilgili fikir yürütme imkanı vermektedir (Özyürek, 2013). Temel eğitim boyunca verilen eğitimin en önemli parçası olan sınıf öğretmenlerinin öz-yeterlilik ve tutum düzeylerinin ortaya konması, üstün yetenekli çocukların eğitimi açısından önemli çıkarımlar yapılmasına fırsat yaratacaktır. Sınıf öğretmenlerinin özyeterliliklerini ve tutumlarını belirlemenin üstün yeteneklilerin eğitimi açısından önemli tespit ve önerilere zemin oluşturacağı düşünülmektedir.

Ayrıca üstün yetenekli öğrencisi olan ve onlarla doğrudan etkileşim kuran, onlara yön veren, tecrübe edinen sınıf öğretmenlerinin ve üstün yetenekli öğrencisi olmayan bu konuda yaşantı ve tecrübe edinmemiş sınıf öğretmenlerinin tutum ve öz yeterliliklerini bazı değişkenler açısından karşılaştırarak eğer bir fark varsa ortaya konulması hedeflenmiştir.

1.4. Araştırmanın Sayıtları

Araştırmada kullanılan ölçekler sınıf öğretmenlerinin tutumlarını ve öz yeterliliklerini yeterli ve güvenilir bir şekilde ölçebilir. Sınıf öğretmenleri araçları cevaplarken samimi davranmışlardır. Araştırmanın literatür taraması sonuçları yorumlamak için yeterlidir. Araştırma örnekleme seçilen öğretmenler araştırma evrenini temsil etmektedir.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma Tekirdağ ilinde resmi ilkokullarda görev yapan ve gönüllü olarak örnekleme dahil edilen sınıf öğretmenlerinin verdiği cevaplarla sınırlıdır. Araştırma bulguları kullanılan araçlarla sınırlıdır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Üstün Yeteneklilik Kavramı

Zeka, zihin ve biliş kavramlarını uzun yıllar bir çok araştırmacı tarafından değişik açılardan ele alınmış ve tanımlanmıştır. Zeka, Binet'e göre iyi bir akıl yürütme becerisi, doğru hüküm verme ve kendini sürekli aşma kapasitesi olarak tanımlanır. Veshler'e göre zeka bireyin amaçlı davranmasını, mantıklı düşünmesini ve çevre ile ilişkilerinde etkili olmasını içeren bir kapasitesidir. Piaget'e göre ise eylemlerde bulunan, yaşamakta olan, aktif bir zihinsel işlemler sistemidir (San Bayhan ve Artan, 2005).

Zeka, çeşitli uyaranlara uyum sağlama, problem çözme kapasitesi ve tüm yeteneklerin ortak noktasıdır. Asırlardır bilimsel kullanımı ile bireylerin genel zihinsel potansiyelini ifade etmek için kullanılmaktadır. Zeka kavramının asırlık geçmişi değerlendirildiğinde, zekanın ölçülmesinden itibaren zeka seviyeleri belli bir sınırın üstünde olan bireylerin yüksek zekalı veya üstün yetenekli olarak adlandırıldığı görülmüştür (Özbay, 2013).

Üstün yeteneklilik kavramı sadece yüksek genel zeka kapasitesine sahip olmak ile sınırlı bir kavram değildir. Bu sebeple günümüzde "üstün zekalı" değilde "üstün yetenekli" kavramının kullanılması tercih edilmektedir (Özbay, 2013).

2.2. Üstün Yetenekli Çocukların Özellikleri

Üstün yeteneklilerin bebeklik döneminde gösterdiği özellikler şu şekilde özetlenebilir:

- Bebeklik döneminde çok aktiftirler.
- Dikkatleri çok uzun sürelidir.
- Uyku gereksinimleri akranlarına göre daha azdır.
- Gelişimleri hızlıdır.
- İyi gözlem yaparlar.
- Çok fazla merak duyarlar.

- Hafızaları sıra dışıdır.
- Oldukça gelişmiş ve erken dil gelişimine sahiptirler.
- Öğrenme yetenekleri çok gelişmiştir.
- Aşırı duyarlıdırlar (Sak, 2010).

2.3. Üstün Yeteneklilerin Tanılanması

Tanılama, belirli özellikleri gösteren ya da belirli bir gruba giren bireyleri belirleme süreci olarak tanımlanabilir. Üstün zekalı çocukları tanılama; zeka, yaratıcılık ve başarı gibi bireysel özelliklere yönelik bilgilerin toplandığı ve bu bilgiler doğrultusunda çocukların zihinsel kapasiteleri ya da potansiyelleri hakkında kararların alındığı bir süreci kapsamaktadır (Sak, 2010).

2.3.1. Türkiye’de Üstün Yeteneklilerin Tanılanması

Rehberlik Araştırma Merkezi (RAM) ve psikologlar tarafından gerçekleştirilen tanılama işlemleri, aile ya da okulun talebi doğrultusunda başlatılmaktadır. Okullarda akranlarından farklı ve grup ortamlarına uyumu düşük çocuklar RAM’lara yönlendirilmektedir. Son yıllarda üstün yetenekli çocuklara ilişkin artan farkındalıkla birlikte üstün yetenekli olarak düşünülen öğrenciler de bu merkezlere yönlendirilmeye başlanmıştır. Uygulanan ölçme araçları sonucuna göre ‘üstün yetenekli’ olarak tanılanan çocuklar, aynı okul ve sınıfta, akranları ile eğitimine devam etmektedir. Bununla birlikte çocuk üstün yetenekli öğrencilere yönelik örgün eğitim dışında destek eğitimi almak isterse, uygun sınıf seviyesinde Bilim ve Sanat Merkezi (BİLSEM) tanılama sürecine dâhil olmaktadır. Tanılama süreci Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi uyarınca aşağıda belirtilen sıra ile gerçekleşmektedir (TBMM, 2012; Türkiye Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi, 2004).

Aday gösterme: Bakanlıkça belirlenen tanılama yaşı veya sınıf seviyesi esas alınarak ve genel zihinsel yetenek, görsel sanatlar ile müzik alanlarında özel yetenekli olduğu düşünülen öğrencilerin BİLSEM’lere aday gösterilmesi ile ilgili iş ve işlemler, Bakanlıkça yayımlanan tanılama takvimi doğrultusunda yürütülür (MEB, 2016).

Genel zihinsel yetenek alanında Bakanlıkça belirlenen tanılama yaşı veya sınıf seviyesi dışında aday gösterilen öğrenciler, rehberlik ve araştırma merkezlerince özel yetenekli olarak tanılananlar il özel eğitim hizmetleri kurulu kararı ile destek eğitim odası hizmetinden faydalanır (MEB, 2016).

Görsel sanatlar ve müzik yetenek alanlarında Bakanlıkça belirlenen tanılama yaşı veya sınıf seviyesi dışında aday gösterilen öğrencilerin başvuruları, il tanılama sınav komisyonuna yapılır. İl tanılama sınav komisyonu tarafından görsel sanatlar ve müzik yetenek alanında özel yetenekli olarak tanılananlar, destek eğitim odalarından faydalanır (MEB, 2016).

Tanılama: BİLSEM'e kaydı yapılacak öğrencilerin tanılanmasına ilişkin iş ve işlemler Bakanlığın yayımladığı kılavuz doğrultusunda Bakanlık, il tanılama sınav komisyonu, BİLSEM'ler ile rehberlik ve araştırma merkezlerince yürütülür. Bu süreçle ilişkin olarak Bakanlıkça yürütülecek iş ve işlemler şunlardır:

- a) Sınav ve tanılama takvimini belirlemek.
- b) Tanılama yaşı ve sınıf düzeyini belirlemek.
- c) Gözlem formlarını değerlendirerek grup değerlendirmesine alınacak öğrencileri belirlemek. ç) Grup tarama ölçme araçları ve ölçütlerini belirlemek.
- d) Grup tarama testinin, aynı tarihte ve saatte uygulanarak merkezi sistemle yapılmasını sağlamak.
- e) Grup değerlendirilmesinde belirlenen ölçütte ya da üzerinde performans gösteren öğrencilerin, bireysel incelemeye alınmalarını sağlamak.
- f) Bireysel incelemede kullanılacak objektif ve standart testleri belirlemek ve uygulamayı yapacak uzman personelin yetiştirilmesini sağlamak.
- g) Görsel sanatlar ve müzik yetenek alanında değerlendirmeye alınacak öğrencilerin değerlendirme kriterlerini belirlemek.
- ğ) İl tanılama sınav komisyonu tarafından tanılama sonuçları bildirilen öğrencilerden BİLSEM'e yerleştirilmeye hak kazananları belirlemek.

Rehberlik ve araştırma merkezleri tarafından yürütülecek iş ve işlemler şunlardır:

- a) İl tanılama sınav komisyonunca verilen görevleri yapmak.
- b) Bireysel değrlendirmeyi yapacak olan öğretmenleri il tanılama sınav komisyonuna önermek.
- c) Zihinsel beceri alanında aday gösterilmiş olan öğrencilerin bireysel değerlendirmesini yapmak (MEB, 2016).

Grup tarama: Aday gösterilen öğrencilerin grup taraması sınavında Bakanlıkça belirlenen ölçütler esas alınır. Aday gösterilen öğrenciler Bakanlıkça belirlenen ölçme araçları ile grup taramasına alınır (MEB, 2016).

Bireysel inceleme: Tanılama takvimi süreci içerisinde, grup taramasında belirlenen ölçütte ya da üzerinde performans gösteren öğrencilerin listesi Bakanlıkça il tanılama sınav komisyonuna gönderilir. İl tanılama sınav komisyonu tarafından Bakanlıkça belirlenen ölçütler doğrultusunda, objektif ve standart ölçme araçları ile öğrencilerin bireysel incelemesi yapılır (MEB, 2016).

Bireysel inceleme sonucuna göre üstün yetenekli olduğu belirlenen öğrenciler örgün eğitimlerine paralel olarak BİLSEM'lerde destek eğitim faaliyetlerine devam ederler.

2.4. Üstün Yetenekli Çocukların Eğitimi

Üstün yetenekli birey tespit edilip tanılandıkdıktan sonra kendine hitap eden ona yarar sağlayacak eğitimi almalıdır. Üstün yetenekli öğrencilere verilen eğitim üç başlıkta ele alınır (Ersoy ve Avcı, 2001).

1. Hızlandırma
2. Gruplama
3. Zenginleştirme

1. Hızlandırma: Çeşitli uyarlamalarla bir programın normal sürecinden daha önce tamamlanmasıdır. Okula erken başlama, önde olduğu derslerde sınıf atlama, doğrudan sınıf atlama, sınıf birleştirme, programı normal süresinden daha kısa sürede tamamlama, seminerlere ve kurslara katılma gibi birçok şekilde uygulanabilmektedir. Öğretmenler ve aileler genellikle üstün yetenekli öğrencilerin hızlandırma programına dahil

olabilmesi için yeterli duygusal ve fiziksel olgunlukta olmadıklarını düşünmektedirler (Ersoy ve Avcı, 2001).

Hızlandırma programı üstün yetenekli çocukların yaşlılarıyla iletişim kurma gereksinimlerine cevap vermekte yetersizdir. Ancak hızlandırmanın en önemli yararı, çocukların sıkılmasına izin vermemesidir. Bu da, öğrencilerin eğitime isteyerek katılmasını sağlamaktadır (Ersoy ve Avcı, 2001).

2. Gruplama: Gruplamanın, aynı sınıftaki üstün yetenekli öğrencilerin küme olarak gruplandırılmaları, özel bir sınıf şeklinde gruplandırma, özel bir okulda gruplandırma, kaynak odada gruplandırma ve kaynak merkezlerinde gruplandırma, özel seminerler, özel yan kursları, müze, laboratuvar gibi çeşitli çalışma ortamlarında özel çalışmalar şeklinde uygulamaları bulunur. Gruplandırmaların uygun olarak düzenlendiğinde öğrencilerin becerilerini geliştirmede belirgin seviyede başarı sağlandığı, öğrencilerin bu uygulamalarla benlik kavramlarını geliştirdikleri görülmektedir (Ersoy ve Avcı, 2001).

3. Zenginleştirme: Normal sınıf programında üstün yetenekli öğrencilerin özelliklerine ve gereksinimlerine göre uygulamalar yapılması esastır. Bunun için de sınıf içinde farklılaştırılmış öğrenme deneyimlerinin plânlanması gerekmektedir. Zenginleştirme yatay ve dikey olmak üzere iki türlü yapılabilmektedir. Yatay zenginleştirmede etkinlik ve ders türünü artırma söz konusudur. Dikey zenginleştirmede ise o konu ile ilgili derinlemesine çalışmalar yapılmaktadır. Zenginleştirme 1930'lardan bu yana üstün yetenekli öğrencilere akranlarıyla bir arada olup sosyalizasyon olanağı sağlaması açısından önemli görülmeyle birlikte diğer eğitsel düzenlemeler ile karşılaştırıldığında üst seviyede bir performansı ortaya çıkarmadığı görülmektedir. Bu yaklaşımın uygulanabilmesi ise öğretimin konu ile ilgili yeterliliğe sahip olmasına bağlıdır (Özdemir, 2017; Ersoy ve Avcı, 2001). Öğretimin yeterliliğe sahip olması ise öğretimi hazırlayan ve uygulayan öğretmenin konuya ilişkin yeterliliğine bağlıdır.

2.4.1. Türkiye’de Üstün Yeteneklilerin Eğitimi

Üstün yetenekli öğrenciler tanılandıktan itibaren eğitim gördükleri okullarda özel eğitime muhtaç öğrenci statüsüne girerler ve bazı haklara sahip olurlar. Kaynaştırma öğrencileri ile özel yetenekli öğrenciler için okul öncesi eğitim ve ilköğretim

kurumlarında özel eğitim desteği verilmesi amacıyla okulun fiziki imkânları doğrultusunda destek eğitim odası açılabilir. Ülkemizde üstün yetenekli tanısı alan çocuklar ailelerinin imkanları doğrultusunda ikamet uygunluğu şartı aranmadan sınıf seviyelerine uygun istedikleri okulda okuma hakkına sahiptirler (MEB, 2014).

Üstün yetenekli öğrencilere yönelik okulun ve bölgenin fırsatları göz önünde tutularak türdeş yetenek gruplarında, destek eğitim odalarında, kaynaştırma eğitiminde, BİLSEM uygulamaları şeklinde eğitim verilir ve kurumlar arasında uygulama birliği sağlanır (MEB, 2013).

2.4.1.1. Kaynaştırma Eğitimi

Kaynaştırma eğitimi üstün yetenekli öğrencinin örgün eğitimi boyunca devam eder. Kaynaştırma uygulamaları kapsamında aynı sınıfın öğretmeni tarafından bireysel özelliklere dikkat edilerek hazırlanan öğretim sunuları devreye sokulabilir (Karasu, 2015). Öğrenci hızlandırma, gruplama ve öğretmenleri tarafından hazırlanan zenginleştirme uygulamalarının yanı sıra okulunda varsa destek eğitim odasından da faydalanır (Yavuz ve Yavuz, 2016).

Öğrencinin destek eğitim odasında alacağı haftalık ders saati, haftalık toplam ders saatinin %40'ını aşmayacak şekilde planlanır (MEB, 2015).

Üstün yetenekli öğrenciye destek oda eğitimi kararı verildiğinde uygulamanın başarılı olması büyük ölçüde sınıf öğretmeni ile danışman öğretmen arasında etkili bir iletişim ve eşgüdüm kurulmasına ve sınıf öğretmenin yöntem avantajlarına ilişkin ikna edilmiş olmasına bağlıdır (Şahin F., 2015).

2.4.1.2. BİLSEM Eğitimi

Türkiye'de üstün yetenekli öğrencilere eğitim veren en yaygın kurum olan Bilim ve Sanat Merkezlerinin ilki Ankara'da 1995 yılında açılmış, hazırlanan programla üstün yetenekli öğrencilere okul dışı zamanlarda hizmet vermesi planlanmıştır. BİLSEM'lere öğrenci seçiminde zeka testi uygulanmakta ve zeka bölümü 130 ve üzerinde olan öğrenciler kabul edilmektedir (Kaya, 2013). Özel yetenekli öğrencilere kendi potansiyellerini anlamaları, kendilerine ve topluma katkıda bulunabilmeleri için

okullarda verilen eğitimi zenginleştiren ve farklılaştıran bir eğitim programı sunan bilim ve sanat merkezleri, 81 ilde 135 merkezde hizmet vermektedir (MEB, 2018b).

BİLSEM'e kayıtları yapılan öğrenciler; aşağıdaki beş programa sırası ile alınırlar. Programları tamamlayan öğrencilere tamamladığı her programın sonunda BİLSEM müdürlüğünce "Program Tamamlama Belgesi" verilir (MEB, 2016).

Uyum programı: BİLSEM'e yeni kaydı yapılan genel zihinsel yetenek, müzik ve görsel sanatlar yetenek alanı öğrencilerinin BİLSEM'e uyumunu sağlamak amacıyla kurumu, programları tanıma ile öğretmen ve diğer öğrencileri tanımalarını içeren programdır (MEB, 2016).

Destek eğitim programı: Uyum programını tamamlayan genel zihinsel yetenek alanından tanılanan öğrencilerin geliştirmesi gereken temel becerileri tüm alan/disiplinlerle ilişkilendirilmesini esas alan eğitim programıdır (MEB, 2016).

Bireysel yetenekleri fark ettirme programı: Genel zihinsel yetenek alanında tanılanan ve destek eğitim programını tamamlayan öğrencilerin bireysel yeteneklerini fark etmeleri amacıyla yürütülen eğitim programıdır (MEB, 2016).

Özel yetenekleri geliştirme programı: Müzik ve görsel sanatlar yetenek alanından uyum programını, genel zihinsel yetenek alanından ise bireysel yetenekleri fark ettirme programını tamamlayan öğrencilerin özel yeteneklerini geliştirmek amacıyla yürütülen eğitim programıdır (MEB, 2016).

Proje üretimi ve yönetimi programı: Özel yetenekleri geliştirme programını tamamlayan öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda bir alanda/disiplinde grupla veya bireysel olarak yürütülen eğitim programıdır (MEB, 2016).

2.4.1.3. ÜYEP Programı

ÜYEP Anadolu Üniversitesi ve TÜBİTAK desteğiyle Anadolu Üniversitesi Üstün Zekâlıların Eğitimi Anabilim Dalı Başkanlığı tarafından 2007 yılında bir program olarak kurulmuştur. 2014 yılında ise uygulama ve araştırma merkezine çevirilmiştir. İçerik olarak Türkiye'deki ilk ve benzersiz program olma özelliği taşımaktadır.

Merkezin amacı yaratıcılık. Zeka ve üstün zeka alanlarında bilimsel araştırmaları yürütmek, zeka testleri vasıtasıyla üstün yetenekli öğrencileri tanılamak, onların entelektüel potansiyellerini en üst seviyeye taşımalarına katkı sağlayacak farklılaştırılmış özel eğitim ve rehberlik hizmetleri vermektir (ÜYEP, 2018; Sak, 2011).

Üstün Yetenekliler Eğitim Programları (ÜYEP), üstün yetenekli öğrencilere ve bu öğrencilerin ailelerine eğitim, rehberlik ve danışmanlık hizmeti vermektedir (Baykoç, 2014).

Eskişehir’de Anadolu Üniversitesi bünyesinde hizmet veren kuruluşun resmi internet sitesi incelendiğinde merkeze her yıl yaklaşık 30 öğrencinin (5. sınıfa devam eden) kabul edildiği, Güz, bahar ve yaz dönemleri olmak üzere üç dönemde gerçekleştiği, okul dışı zamanlarda (hafta sonu) faaliyet gösterdiği, sadece kendi tanılama sistemine göre öğrenci kabul ettiği görülmüştür.

2.4.2. Üstün Yetenekli Çocukların Öğretmenleri

Üstün yetenekli çocukların, becerilerini üst düzeyde geliştirilebilmesi adına öğretmenlere çok büyük görevlerin düştüğü göz ardı edilemez. Bu sebeple öğretmenlerin ilk olarak bu çocukların gelişimlerini ve ayırt edici diğer özelliklerini bilmeleri ve bunlara uygun yaklaşımlar geliştirmeleri önemlidir. Üstün yetenekli çocukların ilgileri, öğrenme hızları ve öğrenme derinliği bakımından yaşıtlarından farklı olmaları, öğretmenlerin öğretim programı planlama, uygulama ve değerlendirmede bazı tedbirler uygulamasını gerektirmektedir. Bu gereklilikler, üstün yetenekli öğrencilere öğretmenlik yapacak kişilerin mesleki ve öğretmenlik davranışları, kişilik özellikleri bakımından bazı özelliklere ve donanımlara sahip olmasını gerektirmektedir. Öğretmenlerin farklı gelişen çocuklar ve onların eğitimleri konusunda göstereceği yaklaşım çok önemlidir. Çünkü öğretmenlerin eğitime bakış açıları öğretim yaklaşımları üzerinde çok etkilidir. Öğretmenler, üstün yetenekli öğrenciler için hedef belirlemede, değerlerin oluşumuna destek vermekte, öğretim yöntem ve stratejilerini belirlemede ve en önemlisi öğrencilere rol model olmaktadır (Mertoğlu, 2014; Metin ve Dağlıoğlu, 2004).

Üstün yetenekli çocukların da özel öğretime ihtiyaç duydukları unutulmamalıdır. Özel olarak ilgilenilip yönlendirilmeyen, sınırları zorlanmayan, kapasiteleri doldurulamayan

üstün yetenekli çocuklar kısa sürede sınıf içinde sorun yaratmaya başlarlar. Sınıfında üstün yetenekli öğrenci bulunan öğretmenler o öğrenciler için farklı etkinlikler planlamalı, onları çeşitli kaynaklara yönlendirmeli ve öğretimi esnek bir yapı ve hızda uygulamalıdır (Gözütok, 2004).

Üstün yetenekli öğrenciler, sınıfta öğrenilen konu ve kavramları arkadaşlarından çok daha kısa zamanda öğrendikleri için gereksiz tekrarlamalardan sıkılıp zaman zaman sınıf düzeni bozabilecek davranışlarda bulunabilmektedirler (Baykoç, 2010). Bu ve buna benzer nedenlerden dolayı, öğretmenler sınıflarındaki üstün yetenekli öğrencilere yönelik farklılaştırılmış eğitim uygulamaları, sınıf yönetimi stratejileri, öğretim yöntem ve teknikleri gibi lisans eğitim programlarında olmayan birçok pedagojik bilgiye gereksinim duyarlar.

üstün yetenekli öğrencileri tanımak, onların gereksinim duyduğu eğitimsel süreçleri sağlamak, ilgi, becerilerini keşfetmek ve bu doğrultuda onlara özel farklılaştırılmış, zenginleştirilmiş ve hızlandırılmış eğitim olanakları sunmak oldukça önemli bir ihtiyaçtır. Öğretmenlerin bu süreç içerisinde en önemli ve en kritik noktada yer aldıkları yadsınamaz bir gerçektir. Öğretmen, öğrenci için okul yaşantısı içindeki en önemli unsurdur. Üstün yetenekli öğrencilere ihtiyaç duydukları uygun eğitimin sağlanmasında öğretmenlerine büyük görevler düşmektedir (MEB, 2012).

Üstün yetenekli öğrencilerin farklılıklarını keşfedebilmek, ihtiyaçlarını giderebilmek ve onları en doğru şekilde yönlendirebilmek için öğretmenlerinin de belli bazı özelliklere sahip olması gerekmektedir. Öğretmenlerden beklenen, öğrencisinin kapasitesini en doğru şekilde değerlendirebilmesi ve geliştirebilmesidir (MEB, 2012).

Kısacası üstün yetenekli öğrencilerin öğretmenlerinin, rol modeli yapabilir, kendi alanlarında derin bilgi birikimine sahip, etkili öğretim yöntem ve tekniklerini bilen, araştırmacı, farklılığı saygı duyan, eleştiriye açık olmaları gerektiği söylenebilir (Sak, 2010).

2.4.2.1. Üstün Yetenekli Çocukların Öğretmenlerinin Yeterlikleri ve Tutumları

Birçok araştırmacı ve eğitimci, okul müfredatının üstün yetenekli öğrencilerin eğitimsel ihtiyacını tam olarak karşılamadığı, aynı zamanda müfredatların çok yönlü ve yaratıcı

özellikler taşımasının gerektiğini kabul edilmektedir (Baykoç, 2014). Bu sebeple sınıfta üstün yetenekli öğrenci olan öğretmenlerin bu öğrencilere hitap edebilecek özel uygulamalar geliştirmeleri ve uygulamaları gerektiğinden, üstün yetenekli öğrencilerin eğitimi konusunda yeterlilikleri önemlidir.

Üstün yetenekli öğrencilerin gelişimine yardımcı olabilmeleri için öğretmenler;

- Verdikleri ödevlerde fazla tekrara ve alıştırmalara yer vermemelidir.
- Çocuğa, sınıfta işlenmekte olan konu ile ilgili, ilgisi ve öğrenme hızına göre farklı etkinlik ve sorumluluklar vermelidir.
- Problem çözme becerilerini geliştirici ödevler vermelidir.
- Drama, tartışma, proje çalışmalarına önem vermelidir.
- Sınıflandırma ve organizasyon içeren etkinlikler hazırlamalıdır.
- Etkinliklerde gözlem ve deneylere mutlaka yer vermelidir.
- Genelde özel ilgileri olduğundan bireysel etkinlik ve çalışmalarına da özen göstermelidir.
- Öğrencileri okul içi ve okul dışı faaliyetlere yönlendirmelidir.
- Öğrenciler liderlik gerektiren ya da liderliği geliştirebilecek çalışmalara katılması için teşvik etmelidir.
- Aile ile çocuğunun eğitimine yönelik işbirliği önemlidir.
- Beceri ve ilgi alanlarına göre konunun uzmanlarıyla işbirliği yapmalıdır.
- Öğrencilerin hem üstün yeteneklerinin farkında olmalarını sağlamalı hem de bu durumun bir üstünlük olmadığını hissettirmelidir.
- Resim, müzik ve beden eğitimi gibi dersleri de en az akademik konular kadar önemsemeli ve dikkate almalıdır.
- Üstün yetenekli öğrencilerle çalışan ya da çalışacak öğretmenlerin; pedagojik açıdan güçlü bir donanıma sahip olmaları gerekmektedir. Bunun esas sebebi öğretmenliğin yanı sıra bu öğrencilere de uygun öğretim programları hazırlamaları gerektiği ve öğrencilerin çalışmalarını bu doğrultuda yönlendirmeleridir.

- Üstün yetenekli öğrencilerini herhangi bir proje, laboratuvar, atölye vb. çalışmalara yönlendiren öğretmenlerin ilk önce kendilerinin bu çalışmaları ileri düzeyde bilmeleri ve uygulayabilecek düzeyde olmaları gerekmektedir (MEB, 2012).

Tarama evresinde sınıf öğretmenleri süzgeç olarak görev yaparlar. Öğretmenlerinin üzerinde akademik ya da zihinsel olarak iyi izlenim bırakmayan öğrencilerin süzgecin üzerinde kalması çok zordur. Ayrıca derste aktif olmayan veya öğretmenin dikkatini çekemeyen aslında üstün yetenekli olan öğrenciler öğretmenleri tarafından farkedilmedikleri için tanılama sürecinde aday gösterilmeyebilirler (Avcıoğlu, 2013; Siegle, 2001). Bu sebeple sınıf öğretmenlerin üstün yetenekli öğrencilerin özelliklerini iyi bilmesi bu konuda öz yeterliklerinin yüksek olması çok önemlidir.

Sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencilerinin eğitimi konusunda da önemli rolleri vardır ve bu konuda onlara düşen sorumluluk oldukça yüksektir. Sınıf öğretmenleri hem temel dersleri verir hem de öğrencilerin derslere hatta eğitime bakış açılarını şekillendirir. Ancak üstün yetenekli öğrencilerin bu süreçte ihtiyaç duyduğu eğitim yaşlılarından farklılıklar içerebilir. Bu öğrencilerin eğitimlerinde öğrenciyi aktif kılan, doğrudan deneyim sağlayan yöntemler ve tekniklerle özellikle zenginleştirilmiş programlarla eğitim ihtiyaçları karşılanabilir (Renzulli, 2004; Hébert ve Neumeister, 2000). Üstün yetenekli öğrencilerin, normal programlar yolu ile sağlanması pek mümkün olmayan geniş kapsamlı eğitim imkânlarına ihtiyaç duydukları, ancak buna rağmen ihmal edildikleri araştırmacılar tarafından ifade edilmiştir (Gallagher, 2003).

Üstün yetenekli öğrencilerin eğitimini etkileyen en önemli faktörlerden biri de öğretmenlerinin onların eğitimleri konusunda sahip oldukları tutumdur. Kağıtçıbaşı (2012), tutumu: “Tutum, davranışa hazırlayıcı bir yönelmedir gözlemlenebilen bir davranış değildir.” şeklinde ifade etmiştir. Kirel (2004)’e göre ise tutum sonucu görülebilen bazı davranışlar olduğundan davranışların gözlenmesi ile tutumun var olduğu söylenebilir. Baldwin (1901-1905 Akt: Ünal,1981) ise tutumun “Bir davranış değil, bir tepki hazırlığı olarak davranışın ön şartı” olduğunu belirtmiştir. İlter ve Köksalan (2011) tutum kavramını: “Bilişsel, duyuşsal ve davranışsal bir tepki” olarak açıklamışlardır. Yapılan tanımlamaların tümü değerlendirildiğinde, sonuç olarak tutumların davranışları etkilediği çıkar, bu da öğretmenlerinin üstün yetenekli

öğrencilere karşı tutumlarının onlara nasıl davranacaklarını da etkileyeceğini göstermektedir (Lassig, 2009).

Ayrıca üstün yetenekli öğrenciler de temel eğitimde kaynaştırma eğitimi kapsamındadırlar. Sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine karşı olumsuz tutumları varsa bu üstün yetenekli öğrencilerin de eğitimlerinin önündeki önemli engellerden biridir (Sucuoğlu ve Kargın, 2014). Bu sebeple ilk önce yapılması gereken öğretmenlerin üstün yetenekli öğrenciler için oluşturulan eğitim programlarına ve üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutumlarının belirlenmesidir (Davis ve Rimm, 2004).

Bir öğretmenin özel eğitim gerektiren öğrencilerine karşı olan tutumu olumlu, kabul edici olduğunda, bu durum özel gereksinimli öğrencilerinin uyumlarını ve onlar için uygun olan öğretim programlarının uygulanmasını olumlu yönde etkiler. Bu sebeple de özel gereksinimli öğrencilere yönelik olumsuz tutumları olan öğretmenlerin bu tutumları olumlu yönde geliştirilmelidir (Özyürek, 2013).

2.5. İlgili Araştırmalar

İlgili alanyazın incelenerek üstün yetenekli öğrencilerin eğitimi ile üstün yetenekli öğrencilerle çalışan öğretmenlerin öz yeterlilik, yeterlilik ve tutumlarına yönelik araştırmaların bazılarında bu bölümde yer verilmiştir.

2.5.1. Üstün Yetenekli Çocukların Eğitimi ile İlgili Araştırmalar

Güney (2018), Bu tez çalışmasında, araştırmacı öğretmen tarafından geliştirilen ve uygulanan programın farklı açılardan değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Sonuç olarak akademisyenlerin, öğretmenlerin, öğrencilerin ve velilerin görüşlerine göre, değerlendirilen programın; dayandırıldığı felsefeye uygun bir yapıda olduğu, üstün yetenekliler için hazırlanacak programlarda bulunması gereken kıstaslara uygun bir yapıya sahip olduğu görülmüştür. Ayrıca araştırmacılar öğrenciler ve veliler ile yürüttükleri sosyal geçerlik konusundaki mülakatlardan da olumlu sonuçlar almışlardır. Aynı zamanda programın üstün yetenekli öğrencilerin araştırmacı olarak yetiştirilmesi hedefine ulaşılabilirdiği görülmüştür.

Karabulut (2018), Bu araştırma İlkokul 1. Sınıfa devam eden üstün yetenekli çocuklara problem çözme becerisi kazandırılmasında eğitimin etkisini incelemektedir. Problem

çözme eğitimi programı öntest, sontest ve kontrol gruplu deneysel bir modelle incelenmiştir. 1. Sınıfa devam eden 15 çocuğun katılımcı olduğu araştırma sonucunda Problem Çözme Eğitimi Programının çocuklara problem çözme becerisi kazandırmak konusunda etkili olduğu ve bu etkinin de kalıcı olduğu saptanmıştır.

Arslan (2017), araştırma üstün yetenekli bireylerin istendik özelliklerinin sınıf ortamına etkisi konusunda öğretmen ve öğrenci görüşlerini belirlemek, bu özellikleri sınıf içerisinde gözlemlenmek amacı ile üç aşamada yürütülmüştür. Bu aşamalar;

1. Öğretmenlerin konuya ilişkin görüşlerinin alınması
2. Üstün yetenekli öğrencilerin görüşlerinin alınması
3. Sınıf içi gözlemin yapılmasıdır.

Araştırmada 9 öğrenci ile çalışılmıştır. Öğrencilerin “derste işlenen konuların ilgi alanlarına girmemesi, kolay ve hızlı öğrenmelerinden dolayı sınıfta derse odaklanmakta zorluk çekme, karşılaştıkları problemlerle kendileri mücadele etmeyi tercih etme, rehberliğe ihtiyaç duymama ve bu bağlamda yönlendirmeye karşı direnç gösterme, çevre ve insanlığı ilgilendiren konularda aşırı duyarlılık gösterme, kurallar konusunda hassas olma, kurallara uyulmaması durumunda aşırı tepkiler ortaya koyabilme, kendilerine hedef belirlemeleri ve yaptıkları işlerden memnun olmamaları sonucu mükemmeliyetçilik yaşama, başarısızlığı kabul etmeme, herhangi bir başarısızlık durumunda aşırı tepkiler verebilme, kendilerine direktif verilmesinden hoşlanmama, ilgilerini çeken bir işe aşırı yoğunlaşmaları sebebiyle yapmaları gereken esas işi unutma, kendi kararlarını kendileri almak isteme, aksi taktirde isteksiz ve agresif tutumlar sergileyebilme, ödül beklentisine sahip olma ve bu sebeple fark edilme ihtiyacı içinde olma, yaptıkları esprilerin anlaşılmasından sonuca aşırı tepkiler verme,” davranışlarını gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu durumda sonuç olarak öğrencilerin istendik özelliklerinin sınıf ve ders ortamlarına olumsuz etkileri olduğu sonucuna ulaşılabilmektedir.

Çitil (2016), Bu araştırmada, üstün yetenekli öğrencilerin problem davranışlarını azaltmak amacıyla “olumlu davranışsal destek temelli önleyici sınıf yönetimi becerilerini” sınıf öğretmenlerine kazandırma amaçlı verilen eğitimin ve danışmanlığın öğretmenler ve öğrenciler üzerindeki etkisini belirlemek hedeflenmiştir. Araştırma sonucunda hazırlanan öğretim programının öğretmenlerin sınıf yönetim becerilerini

kısmen arttırdığı, bu etkinin öğretmenlerin bilgi düzeyini arttırmakta ancak beceri düzeylerini artırma ve davranış problemlerini azaltmada yetersiz olduğu, yapılan davranışsal danışmanlığın ise etkili olduğu görülmüştür.

Çakır (2015), araştırma “üstün yetenekli öğrencilerin eğitiminde mentorluk modelini incelemek ve Türkiye şartlarında uygulanabilir bir model ortaya koymak” amacıyla yapılmıştır. Literatür taraması ve odak grup görüşmeleri yöntemleri ile veriler toplanmıştır. Araştırmanın sonucunda “Milli Eğitim Bakanlığı, Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Özel Yeteneklerin Geliştirilmesi Daire Başkanlığı bünyesinde üstün yetenekli öğrenciler için mentorluk modelinin oluşturulması teklif edilmiştir.”

Güçin (2014), Bu araştırma Türkiye’de üstün yetenekliler ve üstün zekâlılar alanında yapılmış akademik çalışmaların ne düzeyini belirlemek için yapılmıştır. Araştırma sonucunda göre, en az çalışma doktora tezi alanında, en çok çalışma ise bildiri alanında yapıldığı tespit edilmiştir.

Kömek (2012), tarafından yapılan çalışmanın amacı BİLSEM e devam eden öğrencilerin fen ve teknoloji dersine yönelik bilim okur yazarlığını analiz etmektir. Öğrencilerin yetenek alanlarına, zenginleştirme stratejisinden faydalanma düzeyine, mentörlük stratejisinden faydalanmalarına göre bilim okuryazarlık seviyeleri arasında anlamlı farklılık olup olmadığı araştırılmıştır. Sonuç olarak bilim okuryazarlık seviyesinin zenginleştirme stratejisinden faydalanma düzeyine göre farklılaştığı görülmüştür.

Gündüz (2010), tarafından araştırmada, üstün yetenekli çocukların genel gelişim özellikleri yanında ahlâk gelişimleri incelenmiştir. Araştırmada üstün yetenekli çocukların yaşlarına göre daha yüksek ahlâkî potansiyele sahip oldukları, daha erken ahlâkî duyarlılık sergiledikleri ve ahlâkî yargı düzeylerinin daha üst seviyede olduğu tespit edilmiştir. “Çevrenin olumlu ya da olumsuz özellikleriyle insanlığın hem faydasına hem de zararına olabilecek şekilde gelişme potansiyeline sahip olan bu üstün özelliklerin ancak dikkatli ve özenli bir eğitimle olumlu yönde geliştirilebileceği” ifade edilmiştir.

Karabulut (2010), Bu çalışmada araştırmacı 1960- 2009 yılları arasında Türkiye’de Üstün yetenekliler eğitimi veren resmi ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarının süreç içindeki amaçlarını, üstün yeteneklilere yönelik okulların yasal dayanaklarını, öğrenci ve öğretmen seçimini, üstün yeteneklilere sağlanan ekonomik yardımları ve okulların üstün yeteneklilere yönelik programlarını incelemiştir. Araştırmanın sonucuna göre;

Üstün yeteneklilere eğitim veren okulların, öğrencilerin bireysel yeteneklerinin farkında olarak, öğrencilerin kapasitelerini sonuna kadar kullanmalarını ve yetenekli oldukları alanlarda en iyi eğitimi almalarını hedefledikleri görülmüştür.

Üstün yeteneklilere eğitim veren okullara zeka testleri ve yapılan bazı sınavlara göre öğrenci seçildiği görülmüştür. Fen Liselerine ise ilköğretim sonu sınav puanıyla öğrenci seçildiği bu öğrencilere zeka testi uygulanmadığı gözlenmiştir.

Fen Liseleri ile BİLSEM’lerde görev yapan öğretmenlerin bazı kriterlere göre seçildiği görülmüştür.

Üstün yeteneklilere eğitim veren okulların başta Anayasa olmak üzere yasa, yönetmelik ve yönergelere göre faaliyetlerini sürdürdükleri görülmüştür.

Üstün yeteneklilere yapılan ekonomik desteklerin Cumhuriyet’in ilk yıllarında başlayıp halen devam ettiği, Devlet Parasız Yatılılık bursu ve Tübitak Bursları yanında bu öğrencilerin devlet tarafından ekonomik olarak desteklenmesini öngören bazı düzenlemeler yapıldığı görülmüştür.

Yıldız (2010), araştırmada BiLSEM“lerin amaç, yapı ve işleyişleri hakkında bilgi verilerek, merkezin amaçlarına ulaşma durumu, öğretmen, öğrenci ve ebeveyn görüşlerine göre değerlendirilmiştir. Araştırmada 17 BİLSEM“den toplam 170 öğretmen, 269 öğrenci ve 238 ebeveynin görüşü değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda BİLSEM“lerin hedeflerine ulaşma oranının çok yüksek düzeyde olduğu, öğrencilerin yetenekleri erken dönemde keşfedilerek, “düşünce becerileri eğitimi” ve “eleştirel düşünce becerileri” kazandırıldığı görülmüştür.

BİLSEM“lerin yapı ve işleyişleri incelendiğinde; BİLSEM“lerin donanımları öğretmenlere göre yetersiz, öğrencilere göre de orta düzeyde olduğu görülmüştür. BİLSEM“lerin çevreyle işbirliğini ise öğretmenler yetersiz bulurken, öğrenciler orta düzeyde, ebeveynler yeterli bulmaktadır. Öğretmenler BİLSEM“lerde görev yapan

öğretmenlerin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik aldıkları hizmet içi eğitimleri yetersiz bulmaktadırlar.

2.5.2. Üstün Yeteneklilerin Eğitiminde Öğretmen Görüşleri, Yeterlikleri, Öz-yeterlikleri ve Tutumları ile İlgili Araştırmalar

Baloğlu (2020), araştırmada sınıf öğretmenlerinin öz yeterlilik inançları ve örgütsel yaratıcılığa yönelik görüşleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışmanın kuramsal çerçevesi literatür taramasıyla oluşturulmuştur. Kütahya merkezde görev yapan 261 sınıf öğretmeni katılımcı olmuştur. Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlilik inançları ve örgütsel yaratıcılık açısından kendilerini “oldukça yeterli” gördüğü bulunmuştur. Öz yeterlilik inançları alt boyutlarından; mesleki ve entelektüel öz yeterlilik inançlarında eğitim durumuna göre, sosyal öz yeterlilik inançlarında cinsiyete göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşma olduğu bulunmuştur. Sınıf öğretmenlerinin örgütsel yaratıcılık ile ilgili görüşlerinden, medeni duruma göre yönetsel ve toplumsal yaratıcılıkta, cinsiyet değişkeninde ise bireysel yaratıcılıkta anlamlı bir farklılaşma olduğu tespit edilmiştir. Sınıf öğretmenlerin örgütsel yaratıcılığa ilişkin görüşleri ile öz yeterlilik inançları arasında orta düzeyde pozitif bir ilişki bulunmuştur.

Akcan (2018), Çalışma grubu, kaynaştırmada görev alan 20 öğretmen ve olmayan 20 öğretmenden olmak üzere toplam 40 öğretmenden oluşan aştırmada kaynaştırma öğrencisi olmayan sınıflar ile kaynaştırma öğrencisi olan sınıflarda yaşanan sınıf yönetimi problemleri ve çözüm yolları karşılaştırılmıştır. Araştırma sonucunda, kaynaştırma öğrencisi olmayan öğretmenlerin, kaynaştırma öğrencisi olan öğretmenlerden sınıf yönetimi konusunda daha başarılı oldukları söylenebilir. İki gruptaki öğretmenlerin de sınıflarını yönetirken benzer yolları kullandığı ancak kaynaştırma öğrencisi olmayan öğretmenlerin konuya daha geniş bir bakış açısıyla yaklaştığı belirlenmiştir. Kaynaştırma öğrencisi olan sınıf öğretmenlerinin bu süreçte daha kısıtlı seçeneklere yoğunlaştıkları görülmüştür. İki grupta yer alan öğretmenlerin de kaynaştırma hakkında oldukça yetersiz olduğu görülmüştür.

Sarar (2018), çalışmada okulöncesi öğretmenlerinin üstün yetenekliler eğitimine yönelik “öz yeterlik düzeyleri ile üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik algı ve bilgisi arasındaki ilişkinin incelenmesi” amaçlanmıştır. Araştırma örneklemini 261 okul öncesi

öğretmeninden oluşmaktadır. Çalışma sonucunda öğretmenlerin üstün yetenekliler eğitimine yönelik öz yeterlik ve algı düzeyleri yüksek, üstün yetenekli öğrencilere yönelik bilgi düzeyleri ise düşük bulunmuştur. Okulöncesi öğretmenlerinin üstün yetenekliler eğitimine yönelik öz yeterlilik, algı ve bilgi düzeylerinin eğitim düzeylerine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlilik düzeyleri ile algı düzeyleri arasında yüksek ve pozitif bir ilişkinin olduğu; Öz yeterlilik düzeyleri ile bilgi testi düzeyleri arasında yüksek, negatif bir ilişkinin olduğu; üstün yetenekli çocuklara ilişkin algı düzeyleri ile bilgi testi düzeyleri arasında yüksek, negatif bir ilişkinin olduğu görülmüştür.

Yıldız (2018), Bolu ilinde 108 sınıf öğretmenin katılımı ile tarama modeliyle yapılan bu çalışmada veri toplama aracı olarak “Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Öğretmen Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre ilkokul birinci sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik tutum puanlarının “katılıyorum” aralığında olduğu görülmüştür. Aynı zamanda sınıf öğretmenlerinin tutumlarının cinsiyet, eğitim durumu ve kıdem değişkenlerine göre farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

Batmaz (2017), bu çalışmada görev yaptığı sınıfta kaynaştırma öğrencisi olan sınıf öğretmenlerinin deneyim ve görüşleri vasıtasıyla; kaynaştırma öğrencileri için ne gibi öğretimsel düzenlemeler yapıldığı ve bu sırada karşılaşılan engeller ile alınan desteklerin neler olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın örneklemini Denizli ilinde görev yapan ve sınıfında kaynaştırma öğrencisi bulunan 20 sınıf öğretmeninden oluşmuştur. Araştırmada yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin öğretim sürecinde, ders sunumlarında düzenlemeler yaptıkları belirlenmiştir. Aynı zamanda öğretim süreci sonunda da ölçme ve değerlendirme sisteminde düzenlemeler yaptıkları görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin düzenlemeler esnasında karşılaştıkları engellerin ‘özel eğitim alan bilgisi eksikliği’ ve ‘aileden kaynaklı engeller’ olduğu görülmüştür. Öğretmenlerinin engelleri aşmak için en çok ‘rehberlik servisi’ desteği aldığı belirlenmiştir.

Erkoş (2017), tafından yapılan çalışmada, problem çözme becerilerinin sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik algıları ile olan ilişkisini incelenmiştir. Erzurum ilinde 300 sınıf öğretmeni ile ilişkisel tarama modelinde yapılan araştırma sonucunda; sınıf öğretmenlerinin öz yeterliklerinin sınıf yönetimi ve öğrenci katılımı alt boyutlarında

cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılaşma bulunmuştur. Öz yeterliliğin tüm alt boyutlarında yaş ve mesleki kıdem değişkenlerine göre anlamlı farklılık tespit edilmiştir. “Problem Çözme Envanteri” nin düşünen, kaçınan ve değerlendirici yaklaşım alt boyutlarında cinsiyet değişkenine göre, değerlendirici yaklaşım alt boyutunda yaş değişkenine göre, kaçınan yaklaşım alt boyutunda ise mesleki kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Sınıf öğretmenlerinin problem çözme becerileri ile öz yeterlik algıları arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür.

Söğüt (2017), bu çalışma Muğla ilinde görev yapan 201 sınıf öğretmeni ile betimleme deseninde yapılmıştır. Öğretmenlerin bireyselleştirilmiş eğitim programı hazırlama sürecinde karşılaştıkları güçlükler ve kaynaştırma uygulamalarında kapsamındaki uyarlamalara ilişkin görüşlerini değerlendirilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin görüşleri kendilerinin ve öğrencilerin demografik özellikleri değişkenleri açısından incelenmiştir. Araştırma betimsel desen kullanılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin bireysel eğitim planı hazırlama esnasında karşılaşılabilecekleri güçlüklerin ‘okutulan sınıf, ailede özel gereksinimli birey olma, çalışma yeri, aile katılımı, kaynaştırma öğrencisinin engel türü’ değişkenleri açısından farklılaşmadığı, ‘yaş, cinsiyet, kaynaştırma öğrencisi olma, meslekte çalışma yılı, öğrencinin aldığı destek eğitimin süresi, öğrencinin destek eğitim alması, öğrencinin yaşı, öğretmenin verdiği kaynaştırma eğitimi süresi, öğrencinin cinsiyeti,’ değişkenlerine göre ise farklılaştığı belirlenmiştir.

Çiftci (2016), bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik algıları ve kaynaştırmaya yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Örneklemi 205 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin öz yeterlik ve alt boyutlarında kendilerini "oldukça yeterli" hissettikleri görülmüştür. Öğretmenlerin öz yeterlikleri ve tutumları ile cinsiyet, kıdem, öğrenim durumu, hizmetiçi eğitim alma, sınıfta kaynaştırma öğrencisi bulunma durumu, daha önce kaynaştırma eğitimi verme ve daha önce kaynaştırma eğitimi verme süreleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. “Araştırmaya katılan öğretmenlerin kaynaştırmaya eğitimine yönelik çok olumlu veya çok olumsuz bir tutuma sahip oldukları görülmüştür.” Araştırmaya katılan öğretmenlerin öz yeterlik algı düzeyleri ile kaynaştırma eğitime karşı tutum düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişkinin olmadığı tespit edilmiştir.

Baykoç ve Özdemir (2016), bu çalışmada yapılan eğitime katılan 20 öğretmenin eğitim öncesi ve sonrasında üstün yetenekli çocuklar ve onlara yönelik uygulamalar hakkındaki görüşleri incelenmiştir. Çalışmanın amacı öğretmen görüşlerindeki değişiklikleri ortaya çıkarmaktadır. Öğretmen görüşleri; “Sınıf İçi Eğitim Fırsatlarının Farkında Olma”, “Okul Dışı Eğitim-Yönlendirme Fırsatlarının Farkında Olma”, “Üstün Yetenekli Çocuklar Hakkında Özgüven-Yeterlilik Görüşleri” “Sınıftaki Üstün Yetenekli Çocukları Belirleme”deki değişiklikler olarak ele alınmıştır.

Daştan (2016), Bu araştırma “Okul öncesi öğretmenlerin öz yeterlik düzeyleri ile üstün yetenekli bireylerin eğitimine yönelik tutumları arasında nasıl bir ilişki vardır? “ sorusuna cevap aranmıştır. Araştırmanın çalışma evrenini 291 okul öncesi öğretmeni oluşturmuştur. Araştırma sonucunda okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlik düzeyinin üstün yeteneklilere yönelik tutumunu olumlu yönde etkilediği ve artırdığı belirlenmiştir.

Gülkaya (2016), araştırma okul öncesi öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencilere yönelik algı, görüş ve eğitim ihtiyaçlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma 100 okul öncesi öğretmenin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, okul öncesi öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencilere yönelik algılarının olumlu yönde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Okul öncesi öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencilere ilişkin olumlu görüşe sahip oldukları ancak üstün yetenekli çocukların eğitim ihtiyaçları ile ilgili yeterli donanıma sahip olmadıkları ayrıca üstün yetenekli çocuklar hakkında bilgi düzeylerinin de daha üst seviyede olması gerektiği belirlenmiştir. Bu durumun üstün yetenekli öğrencilerin eğitim sürecini olumsuz yönde etkilememesi için hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim seminerlerine ihtiyaç olduğu sonucuna varılmıştır.

Şahin (2015), araştırmada üstün yetenekli öğrencilerin BİLSEM’lere seçim sürecine yönelik yönetici ve öğretmen görüşlerini incelemiştir. Kocaeli ili İzmit ilçesinde görev yapan 424 öğretmen ve 36 yönetici katılımcı olmuştur. Araştırma sonucunda; yönetici ve öğretmenlerin BİLSEM’lere öğrenci seçimine yönelik görüşlerinde bir netlik olmadığı, seçim sürecine ilişkin yönetici ve öğretmenlerin pek olumlu düşünmediği, ancak tamamen olumsuz görüşlerde de olmadıkları belirlenmiştir. Yönetici ve öğretmenlerin demografik özelliklerine göre görüşlerinde bazı farklılaşmalar tespit edilmiştir.

Akar (2015), tarafından yapılan araştırmada üstün yeteneklilerin eğitimi açısından sınıf öğretmenlerinin sahip olması gereken yeterlikleri ortaya koymak amaçlanmıştır. Araştırma karma yöntemde yürütülmüştür. Araştırmanın sonucunda üstün yeteneklilerin eğitimi açısından sınıf öğretmenlerinin sahip olması gereken yeterlikler;

Kaynaştırmaya giriş, kaynaştırma öncesi, kaynaştırma sırası ve kaynaştırma sonrası olmak üzere dört aşama ve alan özgü temeller,

Mesleki ilke ve prensipler,

İşbirliği ve destekler,

Önlemler ve düzenlemeler,

Kaynaştırmaya yönelik programlama ve planlama,

Kaynaştırma sınıfı yönetimi ve iklimi,

Kaynaştırma programını uygulama ve değerlendirme

Sürdürülebilirlik

olmak üzere sekiz yeterlik ana başlığı altında toplam 35 yeterlik maddesi tespit edilmiştir.

Güneş (2015), tarafından yapılan bu çalışma, sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik öz yeterliklerinin ve tutumlarının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmaya 222 sınıf öğretmeni katılımcı olmuştur. Araştırmada Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik Ölçeği ve Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Öğretmen Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutum düzeyleri orta düzeyin üstündedir ve cinsiyete göre farklılaşmamaktadır. Aynı zamanda sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin öz-yeterlik düzeyleri de orta düzeyin üstündedir. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin öz-yeterlik düzeyleri ile sadece tutum ölçeğinin alt boyutu olan üstün yeteneklilerin ihtiyaçları ve destek boyutu arasında bir ilişki bulunduğu görülmüştür.

Sürmeli (2015), araştırma sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilik kavramı hakkındaki farkındalık düzeylerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Literatür taraması yapılarak bir kavramsal çerçeve oluşturulmuş ve “üstün yeteneklilik kavramı, üstün yetenekli çocuklarda bedensel, zihinsel, sosyal, kişilik ve öğrenme özellikleri ile üstün çocuklar için eğitim, üstün çocukların eğitimlerinin önemi ve öğretmenlerin sahip olması gereken

özellikler” incelenerek açıklanmıştır. Araştırma sonucunda ise sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli çocuklar hakkındaki bilgi düzeylerinin yeterli olmadığı görülmüştür.

Akar ve Uluman (2013), araştırmada sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencilerini BİLSEM’e doğru aday gösterme durumlarını incelemek için tarama modelini kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, sınıf öğretmenlerinin doğru aday gösterme durumlarının öğretmenlerin cinsiyet, eğitim durumları, öğretmenlik tecrübeleri ve öğretmeni oldukları sınıfın düzeyi değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Araştırmada katılımcı öğretmenlerin üstün yetenekli öğrencileri BİLSEM’e doğru aday gösterme durumları %18 olarak hesaplanmıştır.

Akar ve Şengil Akar (2011), çalışma ilköğretmenlerinin üstün yetenek kavramı hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Çalışmada, 155 öğretmen katılımcı olarak yer almıştır. Öğretmen görüşleri açık uçlu anket görüşmesi şeklinde toplanmıştır. Alana ait önde gelen bazı kuramlar ile karşılaştırmalı olarak yorumlanmıştır. Çalışmanın sonucunda, ilköğretmenlerinin üstün yetenekli öğrenciler ve üstün yetenek kavramı hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları görülmüştür. Bu sonuç öğretmenlerin üstün yetenekli öğrencilerin farkında olma, onları ilgili programlara yönlendirebilme ve aday gösterebilme konularında yeterli başarıyı gösteremeyebileceklerine işaret etmektedir.

Gökdere ve Ayvacı (2004), çalışmada sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilik kavramına ilişkin bilgi düzeylerini belirlemek amaçlanmıştır. Trabzon’da ilköğretim görev yapan 55 öğretmenin katılımcı olduğu çalışmada verilerin toplanması amacıyla üstün yeteneklilerin özellikleri ile ilgili bir test ve yarı yapılandırılmış bir mülakat yöntemi kullanılmıştır. Sonuç olarak; sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin özellikleri ile ilgili yeterli bilgi düzeyine sahip olmadıkları görülmüştür. Bu durumun üstün yetenekli öğrencilerin eğitimini olumsuz etkilememesi konu ile ilgili hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimin önemli olduğu belirtilmiştir.

3. GEREÇ VE YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yöntemi, modeli, evreni, örnekleme, örneklem belirleme metodu ve kullanılan araçlar detaylı olarak açıklanmıştır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma nicel araştırma türünde ve ilişkisel tarama modeli olan karşılaştırmalı tarama yolu ile yapılmıştır. “Nicel yöntemlerin en büyük özelliklerinden biri araştırmada yüksek düzeyde yapılandırılmış bir model izlenmesini gerektirmesidir. Araştırmaya başlanırken tüm basamaklar önceden belirlenir, ödün vermeden önceden planlanan işlemlerle ve önceden denenmiş araçlarla toplanır” (Okumuş, 2018). İlişkisel tarama modeli, iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkiyi tespit etmek ve neden-sonuç ile ilgili ipuçları elde etmek amacıyla yapılmaktadır (Karasar, 1998; Sümbüloğlu ve Sümbüloğlu, 2004; Eroğlu ve Köktan, 2008; Can, 2014).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırma evrenini 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Tekirdağ ilindeki resmi ilkokullarda görev yapan 2120 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Basit rasgele örnekleme yönetiminin yığın birimlerinden oluşturulan çerçeve içerisinde en kolay şekilde örnek birimleyen, en yaygın ve en kullanışlı yöntem olması sebebiyle araştırma örnekleminin bu yöntemle yapılmasına karar verilmiştir (Semiz, 2011).

N=Anakütle hacmi,

t=Güven düzeyine ait t- dağılımını tablo değeri,

p= Anakütle oranının tahmini,

q=(1-p),

d=Örneklem hatası

$$n = \frac{N \cdot t^2 \cdot p \cdot q}{(N - 1) \cdot d^2 + t^2 \cdot p \cdot q}$$

formülünden hareketle %95 güven düzeyi ve %5 örneklem hatası ile araştırmada kullanılacak örneklem hacmi en az 325 olarak hesaplanmıştır (Bayram, 2009). Evrenden yeterli sayıda ve temsil gücü yüksek örneklem elde edilmesi amacı ile basit rasgele

örnekleme metodu kullanılarak bu formüle uygun olarak örnekleme en az 325 sınıf öğretmenin dâhil edilmesi hedeflenmiştir.

Evrende bulunan öğretmenlerin isim listeleri temin edilemediğinden öğretmenlere görev yaptıkları okul, sınıf ve şube isimlerini içeren kod isimleri verilerek 2120 öğretmen içerisinden, bazı öğretmenlere ulaşılamayacağı ya da bazı öğretmenlerin gönüllü olmak istemeyecekleri öngörüldüğünden 500 öğretmen kura yolu ile belirlenmiştir. Kurada kod numarası çıkan öğretmenler görev yaptıkları okullara göre listelenmiştir. Kura sonucu öğretmenlerin Tekirdağ ilinin tüm ilçelerinden toplam 65 okulda görev yaptıkları görülmüştür. Belirlenen okullara gidilerek önceden basit rassal yöntemle belirlenen 500 öğretmenin tamamına ulaşılmıştır. Ancak 410'u gönüllü olarak çalışmaya katılmayı kabul etmiş ve form doldurmuştur. Uygulamalar sonucunda toplanan 410 formdan 386 geçerli form elde edilmiştir.

Tablo 3.1. Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerine Ait Tanıtıcı Demografik Özelliklerin Dağılımı

Özellik	Özellik Kategorisi	Frekans (f)	Oran (%)
Görev Yaptıkları Okulun Adı	Çorlu 75. Yıl İlkokulu	5	1,3
	Çorlu Alipaşa İlkokulu	5	1,3
	Çorlu Emlak Konut İlkokulu	9	2,3
	Çorlu Mehmetçik İlkokulu	8	2,1
	Çorlu Önerler İlkokulu	4	1,0
	Çorlu Ticaret ve Sanayi Odası İlkokulu	6	1,6
	Çorlu Yunus Emre İlkokulu	9	2,3
	Çorlu Atakent İlkokulu	8	2,1
	Çorlu Atatürk İlkokulu	5	1,3
	Çorlu Fevzi Çakmak İlkokulu	5	1,3
	Çorlu Hanife Şefik İlkokulu	4	1,0
	Çorlu Melahat Kozar İlkokulu	5	1,3
	Çorlu Mükerrerem Ali Kayan İlkokulu	9	2,3
	Çorlu Şehit Akın Acar İlkokulu	3	0,8
	Çorlu Unilever İlkokulu	13	3,4
	Çorlu Vali Şenol Engin İlkokulu	10	2,6
	Çorlu Cem Çelebioğlu İlkokulu	3	0,8
	Tekirdağ 80. Yıl İlkokulu	5	1,3
	Tekirdağ Atatürk İlkokulu	5	1,3
	Tekirdağ Cumhuriyet İlkokulu	9	2,3
	Tekirdağ Hüseyin P. İlkokulu	8	2,1
	Tekirdağ M Akif Ersoy İlkokulu	8	2,1
	Tekirdağ Mevlânâ İlkokulu	5	1,3

Tablo 3.1. (Devamı) Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerine Ait Tanıtıcı Demografik Özelliklerin Dağılımı

Özellik	Özellik Kategorisi	Frekans (f)	Oran (%)
Görev Yaptıkları Okulun Adı	Tekirdağ S. O. Çeliker İlkokulu	4	1,0
	Tekirdağ Süleymanpaşa İlkokulu	5	1,3
	Tekirdağ İlkokulu	4	1,0
	Şarköy B. B. Atatürk İlkokulu	5	1,3
	Şarköy Cumhuriyet İlkokulu	3	0,8
	Malkara Erenler İlkokulu	6	1,6
	Malkara Fevzi Çakmak İlkokulu	4	1,0
	Malkara N H Pullukçu İlkokulu	4	1,0
	Ergene Ahmet Rıza İlkokulu	5	1,3
	Ergene B. B. Cumhuriyet İlkokulu	5	1,3
	Ergene Ulaş İlkokulu	4	1,0
	Ergene Ş Arman Galata İlkokulu	5	1,3
	Ergene Velimeşe İlkokulu	10	2,6
	Muratlı Atatürk İlkokulu	4	1,0
	Muratlı B. B. Cumhuriyet İlkokulu	4	1,0
	Muratlı M Akif İlkokulu	5	1,3
	Hayrabolu Doğanbey İlkokulu	5	1,3
	Hayrabolu Gazi İlkokulu	8	2,1
	Hayrabolu M Üner İlkokulu	5	1,3
	Marmara Ereğlisi İlkokulu	12	3,1
	Çerkezköy Atatürk İlkokulu	6	1,6
	Çerkezköy Cumhuriyet İlkokulu	2	0,5
	Çerkezköy Fevzipaşa İlkokulu	6	1,6
	Çerkezköy İnci Narin Yerlici İlkokulu	7	1,8
	Çerkezköy Kızılpınar Atatürk İlkokulu	7	1,8
	Çerkezköy Kızılpınar İlkokulu	13	3,4
	Çerkezköy Mevlânâ İlkokulu	4	1,0
	Çerkezköy Recep Arif Gabralı İlkokulu	5	1,3
	Çerkezköy Şehit Dinçer Ersoy İlkokulu	6	1,6
	Çerkezköy Şehit Mustafa Baykuş İlkokulu	4	1,0
	Çerkezköy Veliköy İlkokulu	5	1,3
	Kapaklı B. B. İsmet İnönü İlkokulu	6	1,6
	Kapaklı İrfan Fatma Mandalı İlkokulu	9	2,3
	Kapaklı Cumhuriyet İlkokulu	12	3,1
	Kapaklı Gazi İlkokulu	5	1,3
	Kapaklı Karaağaç İlkokulu	5	1,3
	Kapaklı Mehmet Elfide Erdegül İlkokulu	4	1,0
	Kapaklı Sanayiciler İlkokulu	6	1,6
	Saray 75.Yıl İlkokulu	4	1,0
	Saray Cumhuriyet İlkokulu	6	1,6
	Saray Büyükyoncalı İlkokulu	6	1,6

Tablo 3.1. (Devamı) Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerine Ait Tanıtıcı Demografik Özelliklerin Dağılımı

Özellik	Özellik Kategorisi	Frekans (f)	Oran (%)
Yaş	20-29	37	9,6
	30-39	186	48,2
	40-49	109	28,2
	50 ve üstü	54	14
Cinsiyet	Kadın	273	70,7
	Erkek	113	29,3
Medeni durum	Evli	326	84,5
	Bekar	46	11,9
	Boşanmış / eşi vefat etmiş	14	3,6
Çocuklarının Olma Durumu	Çocuğu var	301	78,0
	Çocuğu yok	85	22,0
Eğitim düzeyi	Ön lisans	29	7,5
	Lisans	344	89,1
	Yüksek Lisans	13	3,4
Mesleki Kıdem	0-5 yıl	39	10,1
	6-10 yıl	72	18,7
	11-20 yıl	152	39,4
	21 yıl ve üstü	123	31,9
Çalıştıkları Okulun Genel İmkanları	Düşük	72	18,6
	Orta	201	52,1
	Yüksek	113	29,3
Genel Toplam		386	100,0

Tablo 3.1’de araştırmaya katılan öğretmenlerin görev yaptıkları okullar incelendiğinde; öğretmenlerin toplam 64 okulda görev yapmakta olduğu, en çok (%3,4) Çorlu Unilever İlkokulunda ve (%3,4) Çerkezköy Kızılpınar İlkokulunda görev yapan öğretmenlerin araştırmaya katıldığı görülmektedir. Yaş, cinsiyet, medeni durum, çocuklarının olma durumları, eğitim düzeyleri, mesleki kıdemleri ve çalıştıkları okulun genel imkanları incelendiğinde; öğretmenlerin yarıya yakınının (%48,2) 30-39 yaşlarında olduğu, çoğunluğunun (%70,7) kadın olduğu, büyük bir kısmının (%84,5) evli olduğu, %78,0’ının çocuğunun olduğu, %89,7’inin Lisans mezunu olduğu, %39,4’ünün mesleki kıdemlerinin 11-20 yıl olduğu ve yaklaşık yarısının (%52,1) çalıştıkları okulun genel imkanlarının orta düzeyde olduğu görülmektedir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak Üstün Yetenekliler Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik Ölçeği (ÜYEÖÖ, Ek6), Üstün Yeteneklilik ve Üstün Yetenekli Eğitimine İlişkin Öğretmen Tutumları Ölçeği (ÜYETÖ Kısa-Revize Form, Ek5) ve araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu (Ek4) kullanılmıştır.

3.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından alanla ilgili literatür ve çeşitli kaynaklar araştırılarak oluşturulmuştur. Kişisel bilgi formu cinsiyet, yaş, medeni durum, çocuğunun olup olmaması, eğitim düzeyi, mesleki kıdem, çalıştıkları okulun genel imkanları gibi demografik özelliklerin ve bağımsız değişkenlerin yer aldığı, kısa cevaplı ya da çoktan seçmeli toplam 14 sorudan oluşmaktadır.

3.3.2. Üstün Yetenekliler Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik Ölçeği (ÜYEÖÖ)

Üstün yetenekliler eğitimine ilişkin öz-yeterlilik ölçeği, Tortop (2014a) tarafından geliştirilmiştir. Hiç Katılmıyorum (1), Katılmıyorum (2), Kararsızım (3), Katılıyorum (4), Tamamen Katılıyorum (5), şeklinde 5'li Likert tipi bir ölçektir. Ölçek 26 madde içermektedir. Akademik Yeterlik Boyutu, Mentörlük (Danışmanlık) Yeterlik Boyutu, Sorumluluk Boyutu, Uygun Kişilik Özellik Yeterlik Boyutu, Yaratıcılığı Teşvik Etme Boyutu, Öğretimsel Planlama Yeterlik Boyutu olmak üzere 6 boyuttan oluşmaktadır. Tortop ve Dinçer (2016), tarafından yapılan araştırmada ölçeğin iç tutarlık katsayısı Cronbach α 0.94 olarak bulunmuştur. Güvenirlik katsayısı Cronbach's Alpha'nın değerlendirme kriteri aşağıdaki gibidir;

$0,00 \leq \alpha < 0,40$ olduğunda ölçek güvenilir değildir.

$0,40 \leq \alpha < 0,60$ olduğunda ölçek düşük güvenilirliktedir.

$0,60 \leq \alpha < 0,80$ olduğunda ölçek oldukça güvenilirdir.

$0,80 \leq \alpha < 1,00$ olduğunda ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçektir (Özdamar, 2004; Altunışık vd., 2007).

Bu çalışmada ölçeğin iç tutarlık katsayısı Cronbach α 0,93 yüksek derecede güvenilir olarak hesaplanmıştır. Öz-yeterlik düzeyleri hesaplanırken, maddelerin puanlarının

aritmetik ortalaması alınmıştır ve bulunan ortalama özyeterlik puanının yüksek olması öğretmenlerin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin yeterliklerinin yüksek olduğunu göstermektedir.

Tablo 3.2. ÜYEÖÖ Değerlendirme Kriterleri

İfadeler	Seçenekler	Puan aralığı	Öz-yeterlik Düzeyi
Hiç Katılmıyorum	1	1,00-1,79	Çok Düşük
Katılmıyorum	2	1,80-2,59	Düşük
Kararsızım	3	2,60-3,39	Orta
Katılıyorum	4	3,40-4,19	Yüksek
Tamamen Katılıyorum	5	4,20-5,00	Çok Yüksek

Ölçek sonuçları 5.00 - 1.00 = 4.00 puanlık bir genişliğe dağılmaktadır. Ölçeğin yorumlanması için bu puan genişliği beşe bölünerek eşit aralıklı olacak şekilde ölçeğin düzeylerinin ayırım noktaları oluşturulmuştur. Hesaplamalar sonucunda Tablo 3.2.'de belirtilen kriterler belirlenerek öz-yeterlik ölçeğinin ortalama puanlarının değerlendirilmesinde bu kriterler esas alınmıştır.

3.3.3. Üstün Yeteneklilik ve Üstün Yetenekli Eğitimine İlişkin Öğretmen Tutumları Ölçeği (ÜYETÖ Kısa-Revize Form)

Üstün Yeteneklilik ve Üstün Yetenekli Eğitimine İlişkin Öğretmen Tutumları Ölçeği Tortop (2012) tarafından Türkçeye uyarlanmış ve yine Tortop (2014b) tarafından kısa form olarak revize edilmiştir. Hiç Katılmıyorum (1), Katılmıyorum (2), Kararsızım (3), Katılıyorum (4), Tamamen Katılıyorum (5), şeklinde 5'li Likert tipi bir ölçektir. Ölçek 14 madde içermekte ve Üstün Yeteneklilerin İhtiyaçları ve Destek Boyutu, Üstün Yeteneklilere Özel Hizmetlere Karşı Olma Boyutu, Özel Yetenek Sınıfları Oluşturma Boyutu olmak üzere 3 boyuttan oluşmaktadır. 2014 yılında revize edilen ve 14 maddeye düşürülen ölçeğin tümünün Cronbach α katsayısı 0.801 olarak bulunmuştur.(Tortop 2014) Güvenirlik katsayısı Cronbach's Alpha'nın değerlendirme kriteri aşağıdaki gibidir;

$0,00 \leq \alpha < 0,40$ olduğunda ölçek güvenilir değildir.

$0,40 \leq \alpha < 0,60$ olduğunda ölçek düşük güvenilirliktedir.

$0,60 \leq \alpha < 0,80$ olduğunda ölçek oldukça güvenilirdir.

$0,80 \leq \alpha < 1,00$ olduğunda ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçektir (Özdamar, 2004; Altunışık vd., 2007).

Bu çalışmada güvenilirlik katsayısı Cronbach's Alpha 0,843 yüksek derecede güvenilir olarak hesaplanmıştır.

Ölçekte olumlu ve olumsuz maddelere yer verilmiştir. 14 maddenin 7'si (1-5-6-7-8-13-14) olumlu iken, 7'si (2-3-4-9-10-11-12) olumsuzdur. Tutum düzeyleri hesaplanılırken, maddelerin puanlarının aritmetik ortalaması alınmıştır ve bulunan ortalama tutum puanının yüksek olması öğretmenlerin üstün yetenekli çocuklara ilişkin olumlu tutumunu göstermektedir. Öğretmenlerin ölçekte verilen önermelerle ilgili görüşlerini, çok olumludan çok olumsuzu kadar sıralanan seçeneklerle ifade etmeleri istenmiştir. Olumlu maddelerde; (5) tamamen katılıyorum, (4) katılıyorum, (3) kararsızım, (2) katılmıyorum, (1) hiç katılmıyorum şeklinde puanlanırken olumsuz maddelerde (1) tamamen katılıyorum, (2) katılıyorum, (3) kararsızım, (4) katılmıyorum, (5) hiç katılmıyorum şeklinde puanlanmıştır.

Tablo 3.3. ÜYETÖ Değerlendirme Kriterleri

İfadeler	Seçenekler	Puan aralığı	Değerlendirme sonucu
Hiç Katılmıyorum	1	1,00-1,79	Yüksek Negatif Tutum
Katılmıyorum	2	1,80-2,59	Negatif Tutum
Kararsızım	3	2,60-3,39	Kararsız Tutum
Katılıyorum	4	3,40-4,19	Pozitif Tutum
Tamamen Katılıyorum	5	4,20-5,00	Yüksek Pozitif tutum

Ölçek sonuçları $5.00-1.00=4.00$ puanlık bir genişliğe dağılmıştır. Ölçeğin yorumlanması için bu puan genişliği beşe bölünerek ölçeğin eşit aralıklı olacak şekilde ayırım noktalarını belirleyen düzeyler oluşturulmuştur. Hesaplamalar sonucunda kriterler belirlenerek tutum ölçeğinin ortalama puanlarının değerlendirilmesinde bu kriterler esas alınmıştır (Tablo 3.3.).

3.4. Verilerin Toplanması

Ölçekler, kişisel bilgi formu ve araştırma önerisi Kırklareli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü aracılığıyla Tekirdağ İl Milli Eğitim Müdürlüğüne gönderilerek araştırmanın Tekirdağ ilindeki tüm resmi ilkokullarda uygulanabileceği izni alınmıştır.

Araştırma örneklemine dahil edilen öğretmenlerin çalıştığı okullar ziyaret edilmiştir. Uygulama öncesinde araştırmacı tarafından öğretmenlere araçları cevaplarken dikkat edilmesi gereken noktalar açıklanmış ve eğitim öğretimi aksatmayacak şekilde formların doldurularak idareye teslim edilmesi istenmiştir. Herhangi bir sebeple formların gün içerisinde teslim edilemediği okullara bir başka gün tekrar gidilerek formlar teslim alınmıştır.

3.5. Verilerin İstatistiksel Analizi

Araştırmada elde edilen veriler en yaygın kullanılan veri analiz programlarından SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 22,0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Veriler değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metotlardan (Sayı, Yüzde, Ortalama, Standart sapma) yararlanılmıştır. Parametrik testlerin kullanılıp kullanılmayacağını belirlemek için yapılan değerlendirmelerde Kolmogorov Smirnov testinden yararlanılmıştır.

Ayrıca -1 ila + 1 aralığının dışındaki çarpıklık değerleri, önemli ölçüde çarpık bir dağılımı gösterir (bir dağılımın simetrisinin çarpıklık ölçüsü pozitif çarpık bir dağılımın nispeten az sayıda büyük değeri vardır ve sağa doğru kuyrukları vardır ve negatif çarpık bir dağılımın nispeten az sayıda küçük değeri vardır ve sola doğru kuyrukları vardır) (Black vd., 2010) ve $\pm 1,0$ arasında bir çarpıklık değeri birçok psikometrik amaç için mükemmel olarak kabul edilebilir, hatta ± 2.0 yaptığımız uygulamamıza göre, çoğu durumda da kabul edilebilir (George ve Mallery, 2003) şeklindeki görüşler de değerlendirilmiştir. Bu bilgilerden yola çıkarak bu kurala uyan verilerin normal dağıldığı tespit edilmiş ve ilgili analizlerin daha sağlıklı yapılabilmesi için parametrik testler kullanılmıştır.

Nicel verilerin karşılaştırılmasında; kategorik değişkenler arası farkı tespit etmek için ki-kare testi, normal dağılım gösteren iki grup arasındaki farkı t-testi, ikiden fazla

grubun varlığında gruplar arası farkı Tek yönlü (One way) Anova testi ve farklılığa neden olan grubu tespit etmek için Scheffe Post Hoc testi kullanılmıştır. Normal dağılmayan iki grup arasındaki farkı Mann Whitney U testi, ikiden fazla grubun varlığında gruplar arası farkı Kruskal Wallis Testi ve farklılığa sebep olan grubu tespit etmek için çoklu karşılaştırmalar yöntemi uygulanmıştır (İslamoğlu, 2009). Elde edilen bulgular %95 güven aralığında %5 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir. Korelasyon analizi yorumlanırken;

- 0.05-0.30 : Düşük veya önemsiz korelasyon
- 0.30-0.40 : Düşük orta derecede korelasyon
- 0.40-0.60 : Orta derecede korelasyon
- 0.60-0.70 : İyi derecede korelasyon
- 0.70-0.75 : Çok iyi derecede korelasyon
- 0.75-1.00 : Mükemmel korelasyon

şeklinde yorumlanmıştır (Hayran ve Hayran, 2011).

4. BULGULAR

4.1. Araştırmaya Katılan Sınıfta Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

Bu bölümde sınıf öğretmenlerinin çalıştıkları okul ve sınıflarda üstün yetenekli öğrenci olup olmamasına ve bazı değişkenlere (yaş, cinsiyet, medeni durum, çocuklarının olup olmaması, eğitim düzeyleri, mesleki kıdemleri, çalıştıkları okulun genel imkanları, BİLSEM'e aday gösterme durumları, üstün yetenekli öğrenci ile çalışma durumları, üstün yeteneklilere yönelik ders ve hizmetiçi eğitim alıp almamaları) göre dağılımları (N, %) verilmiştir. Sınıfta üstün yetenekli olan ve olmayan sınıf öğretmenlerinin verilerinin anlamlı bir fark gösterip göstermediği Ki-kare testi kullanılarak değerlendirilmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin görev yaptığı okulda ve çalıştığı sınıfta üstün yetenekli öğrenci olup olmamasına göre dağılımı nedir? Şeklindeki birinci alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.1 ve Tablo 4.2'de gösterilmiştir.

Tablo 4.1. Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerinin Görev Yaptığı Okulda Üstün Yetenekli Öğrenci Olup Olmamasına Göre Dağılımı

Görev yaptığı okulda üstün yetenekli öğrenci	Sayı (N)	Oran (%)
Var	186	48,2
Yok	200	51,8
Toplam	386	100,0

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %48,2'sinin okulunda üstün yetenekli öğrenci olduğu, %51,8'sinin okulunda üstün yetenekli öğrenci olmadığı görülmektedir (Tablo 4.1).

Tablo 4.2. Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerinin Okuttuğu Sınıfta Üstün Yetenekli Öğrenci Olup Olmamasına Göre Dağılımı

Okuttuğu sınıfta üstün yetenekli öğrenci	Sayı (N)	Oran (%)
Var	80	20,7
Yok	261	67,6
Bilmiyorum	45	11,7
Toplam	386	100,0

Sınıf öğretmenlerinin % 20,7'sinin sınıfında üstün yetenekli öğrenci olduğu, %67,6'sının sınıfında üstün yetenekli öğrenci olmadığı, %11,7'sinin ise sınıfında üstün yetenekli öğrenci olup olmadığını bilmediği görülmektedir (Tablo 4.2).

Sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan ve olmayan sınıf öğretmenlerinin yaşlarına göre dağılımı nedir? Şeklindeki ikinci alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.3'te gösterilmiştir.

Tablo 4.3. Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı

		Sınıfınızda üstün yetenekli öğrenci var mı?			Toplam	Ki-kare değeri χ^2	p		
		Var	Yok	Bilmiyorum					
Yaş	20-29	N 2	32	3	37	32,769	0,000		
		% 5,4	86,5	8,1	100				
	30-39	N 25	140	21	186				
		% 13,4	75,3	11,3	100,0				
	40-49	N 33	58	18	109				
		% 30,3	53,2	16,5	100,0				
	50 ve üstü	N 20	31	3	54				
		% 37,0	57,4	5,6	100,0				
	Toplam	N 80	261	45	386				
		% 20,7	67,6	11,7	100,0				

Sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan ve olmayan sınıf öğretmenlerinin yaşlarına göre dağılımı incelendiğinde; 50 yaş ve üstü olan grubun %37,0'ının sınıfında üstün yetenekli öğrencinin olduğu, 20-29 yaş grubun %86,5'inin sınıfında üstün yetenekli öğrencinin olmadığı, 40-49 yaş grubun %16,5'inin sınıfında üstün yetenekli öğrenci olup olmadığını bilmediği görülmektedir. Kikare testi sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin sınıflarında üstün yetenekli öğrenci olup olmaması yaşlarına göre ($\chi^2=32,769$, $p<0,05$) anlamlı bir farklılık göstermektedir. 40 yaş ve üzeri öğretmenlerin

sınıfında üstün yetenekli öğrenci olma oranı 40 yaş altı öğretmenlere göre daha yüksektir (Tablo 4.3).

Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre dağılımı nedir? Şeklindeki üçüncü alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.4'te gösterilmiştir.

Tablo 4.4. Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

			Sınıfınızda üstün yetenekli öğrenci var mı?			Toplam	Ki-kare değeri x^2	p
			Var	Yok	Bilmiyorum			
Cinsiyet	Kadın	N	61	179	33	273	1,906	0,386
		%	22,3	65,6	12,1	100,0		
	Erkek	N	19	82	12	113		
		%	16,8	72,6	10,6	100,0		
Toplam	N	80	261	45	386			
	%	20,7	67,6	11,7	100,0			

Kadın öğretmenlerin %22,3'ünün sınıfında üstün yetenekli öğrencinin olduğu ve %12,1'inin sınıfında üstün yetenekli öğrenci olup olmadığını bilmediği, erkek öğretmenlerin %72,6'sının sınıfında üstün yetenekli öğrencinin olmadığı görülmektedir. Kikare testi sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin sınıflarında üstün yetenekli öğrenci olup olmaması cinsiyetlerine göre ($x^2= 1,906$, $p>0,05$) anlamlı bir farklılık göstermemektedir (Tablo 4.4).

Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf öğretmenlerinin medeni durumlarına göre dağılımı nedir? Şeklindeki dördüncü alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.5'te gösterilmiştir.

Evlili olan öğretmenlerin %21,5'inin sınıfında üstün yetenekli öğrencinin olduğu, bekar/boşanmış ya da eşi vefat etmiş olan öğretmenlerin %70,0'inin sınıfında üstün yetenekli öğrencinin olmadığı ve %13,3'ünün sınıfında üstün yetenekli öğrenci olup olmadığını bilmediği görülmektedir. Kikare testi sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin sınıflarında üstün yetenekli öğrenci olup olmaması medeni durumlarına göre ($x^2= 5,087$, $p>0,05$) anlamlı bir farklılık göstermemektedir (Tablo 4.5).

Tablo 4.5. Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Medeni Durumlarına Göre Dağılımı

		Sınıfınızda üstün yetenekli öğrenci var mı?			Toplam	Ki-kare değeri x^2	p
		Var	Yok	Bilmiyorum			
Medeni Durum	Evli	N	70	219	37	326	5,087 0,279
		%	21,5	67,2	11,3	100,0	
	Bekar/ Boşanmış/ Eşi vefat etmiş	N	10	42	8	60	
		%	16,7	70,0	13,3	100,0	
Toplam	N	80	261	45	386		
	%	20,7	67,6	11,7	100,0		

Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf öğretmenlerinin çocuklarının olma durumuna göre dağılımı nedir? Şeklindeki beşinci alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.6’da gösterilmiştir.

Tablo 4.6. Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Çocuklarının Olma Durumlarına Göre Dağılımı

		Sınıfınızda üstün yetenekli öğrenci var mı?			Toplam	Ki-kare değeri x^2	p
		Var	Yok	Bilmiyorum			
Çocuklarının Olma Durumu	Var	N	69	196	36	301	4,558 0,102
		%	22,9	65,1	12,0	100,0	
	Yok	N	11	65	9	85	
		%	12,9	76,5	10,6	100,0	
Toplam	N	80	261	45	386		
	%	20,7	67,6	11,7	100,0		

Çocuğu olan sınıf öğretmenlerinin %22,9’unun sınıfında üstün yetenekli öğrencinin olduğu ve %12,0’ının sınıfında üstün yetenekli öğrenci olup olmadığını bilmediği, çocuğu olmayan öğretmenlerin %76,5’inin sınıfında üstün yetenekli öğrencinin olmadığı görülmektedir. Kikare testi sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin sınıflarında üstün yetenekli öğrenci olup olmaması çocuklarının olup olmamasına göre ($x^2= 4,558$, $p>0,05$) anlamlı bir farklılık göstermemektedir (Tablo 4.6).

Sınıfta Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf öğretmenlerinin eğitim düzeylerine göre dağılımı nedir? Şeklindeki altıncı alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.7’de gösterilmiştir.

Tablo 4.7. Sınıfta Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımı

			Sınıfta üstün yetenekli öğrenci var mı?			Toplam
			Var	Yok	Bilmiyorum	
					N	
Eğitim düzeyleri	Ön lisans	N	8	19	2	29
		%	27,6	65,5	6,9	100,0
	Lisans	N	66	236	42	344
		%	19,2	68,6	12,2	100,0
	Yüksek lisans	N	6	6	1	13
		%	46,2	46,2	7,6	100,0
Toplam	N	80	261	45	386	
	%	20,7	67,6	11,7	100,0	

Yüksek lisans mezunu öğretmenlerin %46,2’sinin sınıfında üstün yetenekli öğrencinin olduğu, lisans mezunu öğretmenlerin %19,2’sinin sınıfında üstün yetenekli öğrencinin olduğu ve %12,2’sinin sınıfında üstün yetenekli öğrenci olup olmadığını bilmediği görülmektedir (Tablo 4.7).

Tablo 4.8. Sınıfta Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımı

			Sınıfta üstün yetenekli öğrenci var mı?			Toplam	Ki-kare değeri χ^2	p
			Var	Yok	Bilmiyorum			
					N			
Mesleki kıdem	0-5 yıl	N	3	34	2	39	29,865	0,000
		%	7,7	87,2	5,1	100,0		
	6-10 yıl	N	6	55	11	72		
		%	8,3	76,4	15,3	100,0		
	11-20 yıl	N	28	106	18	152		
		%	18,4	69,7	11,8	100,0		
	21 yıl ve üstü	N	43	66	14	123		
		%	35,0	53,7	11,4	100,0		
	Toplam	N	80	261	45	386		
		%	20,7	67,6	11,7	100,0		

Sınıfta Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdemlerine göre dağılımı nedir? Şeklindeki yedinci alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.8’de gösterilmiştir.

Sınıfta üstün yetenekli öğrenci olan ve olmayan sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdemlerine göre dağılımı incelendiğinde; mesleki kıdemi 21 yıl ve üstü olan grubun %35,0’ının sınıfında üstün yetenekli öğrencinin olduğu, 0-5 yıl olan grubun %87,2’sinin sınıfında üstün yetenekli öğrencinin olmadığı, 6-10 yıl olan grubun %15,3’ünün sınıfında üstün yetenekli öğrenci olup olmadığını bilmediği görülmektedir. Kikare testi sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin sınıflarında üstün yetenekli öğrenci olup olmaması mesleki kıdemlerine göre ($\chi^2= 29,865$, $p<0,05$) anlamlı bir farklılık göstermektedir. Mesleki kıdem yılı 11 yıldan fazla olan öğretmenlerin sınıfında üstün yetenekli öğrenci olma oranı mesleki kıdemi 10 yıl ve altı olan öğretmenlere göre daha yüksektir (Tablo 4.8).

Sınıfta Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf öğretmenlerinin çalıştıkları okulun imkanlarına göre dağılımı nedir? Şeklindeki sekizinci alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.9’da gösterilmiştir.

Tablo 4.9. Sınıfta Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Çalıştıkları Okulun Genel İmkanlarına Göre Dağılımı

		Sınıfta üstün yetenekli öğrenci var mı?			Toplam	Ki-kare değeri χ^2	p	
		Var	Yok	Bilmiyorum				
Çalıştıkları okulun genel imkanları	Düşük	N	9	53	10	72	38,095	0,000
		%	12,5	73,6	13,9	100,0		
	Orta	N	26	154	21	201		
		%	12,9	76,6	10,4	100,0		
	Yüksek	N	45	54	14	113		
		%	39,8	47,8	12,4	100,0		
Toplam	N	80	261	45	386			
	%	20,7	67,6	11,7	100,0			

Çalıştıkları okulun genel imkanları düşük olan grubun %13,9’unun sınıfında üstün yetenekli öğrenci olup olmadığını bilmediği, çalıştıkları okulun genel imkanları orta seviyede olan grubun %76,6’sının sınıfında üstün yetenekli öğrencinin olmadığı,

çalıştıkları okulun genel imkanları yüksek olan grubun %39,8'inin sınıfında üstün yetenekli öğrencinin olduğu görülmektedir. Kikare testi sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin sınıflarında üstün yetenekli öğrenci olup olmaması çalıştıkları okulun genel imkanlarına göre ($\chi^2= 38,095$, $p<0,05$) anlamlı bir farklılık göstermektedir. Çalıştıkları okulun genel imkanları yüksek olan öğretmenlerin sınıfında üstün yetenekli öğrenci olma oranı orta ve düşük düzeyde imkanlara sahip okullarda çalışan öğretmenlere göre daha yüksektir (Tablo 4.9).

Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday gösterme durumlarına göre dağılımı nedir? Şeklindeki dokuzuncu alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.10'da gösterilmiştir.

Tablo 4.10. Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin BİLSEM'e Aday Gösterme Durumlarına Göre Dağılımı

			Sınıfınızda üstün yetenekli öğrenci var mı?			Toplam	Ki-kare değeri χ^2	p
			Var	Yok	Bilmiyorum			
BİLSEM'e aday gösterme durumu	Oldu ve en az biri kazandı	N	60	50	11	121	100,298	0,000
		%	49,6	41,3	9,1	100,0		
	Oldu ve hiçbiri kazanamadı	N	13	73	20	106		
		%	12,2	68,9	18,9	100,0		
	Olmadı	N	7	138	14	159		
		%	4,4	86,8	8,8	100,0		
Toplam	N	80	261	45	386			
	%	20,7	67,6	11,7	100,0			

BİLSEM'e hiç aday göstermemiş olan grubun %86,8'inin sınıfında üstün yetenekli öğrencinin olmadığı, BİLSEM'e aday göstermiş ancak aday gösterdiği öğrencilerden hiç biri sınavı kazanamamış olan grubun %18,9'unun sınıfında üstün yetenekli öğrenci olup olmadığını bilmediği, BİLSEM'e aday göstermiş ve aday gösterdiği öğrencilerden en az biri sınavı kazanmış olan grubun %49,6'sının sınıfında üstün yetenekli öğrencinin olduğu görülmektedir. Kikare testi sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin sınıflarında üstün yetenekli öğrenci olup olmaması BİLSEM'e aday gösterme durumlarına göre ($\chi^2= 100,298$, $p<0,05$) anlamlı bir farklılık göstermektedir. BİLSEM'e aday gösterdiği öğrencilerden en az biri kazanan öğretmenlerin sınıfında üstün yetenekli öğrenci olma oranı diğer gruplardaki öğretmenlere göre daha yüksektir. BİLSEM'e aday gösterdiği

öğrencilerin hiçbiri sınavı kazanamamış olan öğretmenlerin sınıfında üstün yetenekli öğrenci olup olmadığını bilmeme oranı diğer öğretmenlere göre yüksektir. BİLSEM'e hiç aday göstermemiş öğretmenlerin sınıflarında üstün yetenekli öğrenci olma oranı diğer öğretmenlere göre düşüktür (Tablo 4.10).

Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrenci ile çalışma durumlarına göre dağılımı nedir? Şeklindeki onuncu alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.11'de gösterilmiştir.

Tablo 4.11. Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Daha Önce Üstün Yetenekli Öğrenci ile Çalışma Durumlarına Göre Dağılımı

		Sınıfınızda üstün yetenekli öğrenci var mı?			Toplam	
		Var	Yok	Bilmiyor		
Daha önce üstün yetenekli öğrenciniz oldu mu?	Evet	N	45	68	16	129
		%	34,9	52,7	12,4	100,0
	Hayır	N	33	188	27	248
		%	13,3	75,8	10,9	100,0
	Bilmiyor	N	2	5	2	9
		%	22,2	55,6	22,2	100,0
Toplam	N	80	261	45	386	
	%	20,7	67,6	11,7	100,0	

Daha önce üstün yetenekli öğrencilerle çalışmış olan öğretmenlerin %34,9'unun sınıfında üstün yetenekli öğrencinin olduğu, daha önce üstün yetenekli öğrencilerle çalışmamış olan öğretmenlerin %75,8'inin sınıfında üstün yetenekli öğrenci olmadığı görülmektedir (Tablo 4.11).

Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf öğretmenlerinin lisans eğitimlerinde üstün yetenekli öğrencilere yönelik ders alma oranı nedir? Şeklindeki on birinci alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.12'te gösterilmiştir.

Üniversitede üstün yetenekliler ile ilgili ders almış olan grubun %70,3'ünün sınıfında üstün yetenekli öğrencinin olmadığı, üniversitede üstün yetenekliler ile ilgili ders almamış olan grubun %21,1'inin sınıfında üstün yetenekli öğrencinin olduğu ve %11,8'inin sınıfında üstün yetenekli öğrenci olup olmadığını bilmediği görülmektedir. Kikare testi sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin sınıflarında üstün yetenekli öğrenci

olup olmaması üniversitede üstün yetenekliler ile ilgili ders alma durumlarına göre ($\chi^2=0,261$, $p>0,05$) anlamlı bir farklılık göstermemektedir (Tablo 4.12).

Tablo 4.12. Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Üniversitede Üstün Yetenekliler ile İlgili Ders Alma Durumlarına Göre Dağılımı

			Sınıfınızda üstün yetenekli öğrenci var mı?			Toplam	Ki-kare değeri χ^2	p
			Var	Yok	Bilmiyor			
			Üniversitede üstün yetenekliler ile ilgili ders alma durumu	Aldı	N			
	%		18,8	70,3	10,9	100,0		
	Almadı	N	68	216	38	322		
	%		21,1	67,1	11,8	100,0		
Toplam		N	80	261	45	386		
	%		20,7	67,6	11,7	100,0		

Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencilere yönelik hizmetiçi eğitimi alma oranı nedir? Şeklindeki on ikinci alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.13 ve Tablo 4.14’de gösterilmiştir.

Tablo 4.13. Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yetenekliler İle İlgili Hizmetiçi Eğitim Alıp Almamasına Göre Dağılımı

			Sınıfınızda üstün yetenekli öğrenci var mı?			Toplam	Ki-kare değeri χ^2	p
			Var	Yok	Bilmiyor			
			Üstün yetenekliler ile ilgili hizmetiçi eğitim alma durumu	Aldı	N			
	%		24,9	62,7	12,4	100,0		
	Almadı	N	38	155	24	217		
	%		17,5	71,4	11,1	100,0		
Toplam		N	80	261	45	386		
	%		20,7	67,6	11,7	100,0		

Üstün yetenekliler ile ilgili hizmetiçi eğitim almış olan grubun %24,9’unun sınıfında üstün yetenekli öğrencinin olduğu ve %12,4’ünün sınıfında üstün yetenekli öğrenci olup olmadığını bilmediği, üstün yetenekliler ile ilgili hizmetiçi eğitim almamış olan grubun %71,4’ünün sınıfında üstün yetenekli öğrencinin olmadığı görülmektedir. Kikare testi sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin sınıflarında üstün yetenekli öğrenci olup olmaması üstün yetenekliler ile ilgili hizmetiçi eğitim alma durumlarına göre ($\chi^2= 3,687$, $p>0,05$) anlamlı bir farklılık göstermemektedir (Tablo 4.13).

Tablo 4.14. Sınıfta Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilere İlişkin Eğitim Alma Durumlarına Göre Dağılımı

			Sınıfta üstün yetenekli öğrenci var mı?			Toplam
			Var	Yok	Bilmiyor	
Üstün yetenekliler ile ilgili hizmetiçi eğitim alma durumu	Hem üniversitede ders hem de hizmetiçi eğitimi almış	N	9	23	4	36
		%	25,0	63,9	11,1	100,0
	Ya üniversitede ders ya da hizmetiçi eğitim almış	N	36	105	18	159
		%	22,7	66,0	11,3	100,0
	Hiç eğitim almamış	N	35	133	23	191
		%	18,3	69,7	12,0	100,0
Toplam		N	80	261	45	386
		%	20,7	67,6	11,7	100,0

Üstün yetenekliler ile ilgili hem üniversitede ders hem de hizmetiçi eğitim almış olan grubun %25,0'ının sınıfında üstün yetenekli öğrencinin olduğu, üstün yetenekliler ile ilgili (üniversitede ders ya da hizmetiçi) hiç eğitim almamış olan grubun %69,7'sinin sınıfında üstün yetenekli öğrencinin olmadığı ve %12,0'ının sınıfında üstün yetenekli öğrenci olup olmadığını bilmediği görülmektedir (Tablo 4.14).

4.2. Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerinin Bağımlı ve Bağımsız Değişkenlere Ait Verilerinin Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

Bu bölümde sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday gösterme durumları ve üstün yetenekli öğrenci ile çalışma durumlarına ait verilerinin bazı bağımsız değişkenlere (yaş, cinsiyet, medeni durum, çocuklarının olup olmaması, eğitim düzeyleri, mesleki kıdemleri, çalıştıkları okulun genel imkanları, üstün yeteneklilere yönelik ders ve hizmetiçi eğitim alıp almamaları) göre anlamlı bir fark gösterip göstermediği Ki-kare testi kullanılarak değerlendirilmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday gösterme durumları yaşlarına göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki on üçüncü alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.15'te gösterilmiştir.

Tablo 4.15. Sınıf Öğretmenlerinin Yaşları ile BİLSEM'e Aday Gösterme Durumlarının Karşılaştırılması

		BİLSEM'e aday gösterme durumu			Toplam	Ki-kare değeri x^2	p
		Oldu ve en az biri kazandı	Oldu ve hiçbiri kazanamadı	Olmadı			
Yaş	20-29	N	2	8	27	53,445	0,000
		%	5,4	21,6	73,0		
	30-39	N	39	57	90		
		%	21,0	30,6	48,4		
	40-49	N	53	26	30		
		%	48,6	23,9	27,5		
	50 ve üstü	N	27	15	12		
		%	50,0	27,8	22,2		
	Toplam	N	121	106	159		
		%	31,3	27,5	41,2		

50 yaş ve üstü olan grubun %50,0'ının BİLSEM'e aday göstermiş ve aday gösterdiği öğrencilerden en az birinin sınavı kazanmış olduğu, 30-39 yaş grubun %30,6'sının BİLSEM'e aday göstermiş ancak aday gösterdiği öğrencilerden hiç birinin sınavı kazanamamış olduğu, 20-29 yaş grubun %73,0'ının BİLSEM'e hiç aday göstermemiş olduğu görülmektedir. Kikare testi sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday gösterme durumlarının yaşlarına göre ($x^2= 53,445$, $p<0,05$) anlamlı bir farklılık göstermektedir. 40 yaş ve üzeri öğretmenlerin BİLSEM'e aday gösterme ve aday gösterdiği öğrencinin sınavı kazanma oranı 40 yaş altı öğretmenlere göre daha yüksektir (Tablo 4.15).

Sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday gösterme durumları cinsiyetlerine göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki on dördüncü alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.16'da gösterilmiştir.

Tablo 4.16. Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyetleri ile BİLSEM'e Aday Gösterme Durumlarının Karşılaştırılması

		BİLSEM'e aday gösterme durumu			Toplam	Ki-kare değeri x^2	p
		Oldu ve en az biri kazandı	Oldu ve hiçbiri kazanamadı	Olmadı			
Cinsiyet	Kadın	N	86	77	110	0,378	0,828
		%	31,5	28,2	40,3		
	Erkek	N	35	29	49		
		%	31,0	25,7	43,4		
Toplam	N	121	106	159			
	%	31,3	27,5	41,2			

Kadın öğretmenlerin %31,5'inin BİLSEM'e aday göstermiş ve aday gösterdiği öğrencilerden en az birinin sınavı kazanmış olduğu ve %28,2'sinin BİLSEM'e aday göstermiş ancak aday gösterdiği öğrencilerden hiç birinin sınavı kazanamamış olduğu, erkek öğretmenlerin %43,3'ünün BİLSEM'e hiç aday göstermemiş olduğu görülmektedir. Kikare testi sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday gösterme durumları cinsiyetlerine göre ($\chi^2= 0,378$, $p>0,05$) anlamlı bir farklılık göstermemektedir (Tablo 4.16).

Sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday gösterme durumları çocuklarının olup olmamasına göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki on beşinci alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.17'de gösterilmiştir.

Tablo 4.17. Sınıf Öğretmenlerinin Çocuklarının Olma Durumları ile BİLSEM'e Aday Gösterme Durumlarının Karşılaştırılması

		BİLSEM'e aday gösterme durumu			Toplam	Ki-kare değeri χ^2	p
		Oldu ve en az biri kazandı	Oldu ve hiçbiri kazanamadı	Olmadı			
Çocuklarının Olma Durumu	Var	N	106	84	111	12,803	0,002
		%	35,2	27,9	36,9		
	Yok	N	15	22	48		
		%	17,6	25,9	56,5		
Toplam	N	121	106	159	386		
	%	31,3	27,5	41,2	100,0		

Çocuğu olan öğretmenlerin %35,2'sinin BİLSEM'e aday göstermiş ve aday gösterdiği öğrencilerden en az birinin sınavı kazanmış olduğu ve %27,9'unun BİLSEM'e aday göstermiş ancak aday gösterdiği öğrencilerden hiç birinin sınavı kazanamamış olduğu, çocuğu olmayan öğretmenlerin %56,5'inin BİLSEM'e hiç aday göstermemiş olduğu görülmektedir. Kikare testi sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday gösterme durumları çocuklarının olup olmamasına göre ($\chi^2= 12,803$, $p<0,05$) anlamlı bir farklılık göstermektedir. Çocuğu olan öğretmenlerin BİLSEM'e aday gösterme ve aday gösterdiği öğrencinin sınavı kazanma oranı çocuğu olmayan öğretmenlere göre daha yüksektir (Tablo 4.17).

Sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday gösterme durumları eğitim düzeylerine göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki on altıncı alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.18'de gösterilmiştir.

Tablo 4.18. Sınıf Öğretmenlerinin Eğitim Düzeyleri ile BİLSEM'e Aday Gösterme Durumlarının Karşılaştırılması

		N	BİLSEM'e aday gösterme durumu		Toplam	Ki-kare değeri x ²	p
			Oldu ve en az biri kazandı	Olmadı/ Kazanamadı			
Eğitim düzeyleri	Ön lisans	N	15	14	29	12,408	0,002
		%	51,7	48,3	100,0		
	Lisans	N	98	246	344		
		%	28,5	71,5	100,0		
	Yüksek lisans	N	8	5	13		
		%	61,5	38,5	100,0		
Toplam	N	121	265	386			
	%	31,3	68,7	100,0			

Yüksek lisans mezunu öğretmenlerin %61,5'inin BİLSEM'e aday gösterdiği öğrencilerden en az birinin sınavı kazanmış olduğu, lisans mezunu öğretmenlerin ise %71,5'inin BİLSEM'e aday göstermediği ya da aday gösterdiği öğrencilerden hiç birinin sınavı kazanmamış olduğu görülmektedir. Ki-kare Testi sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday gösterme durumları eğitim düzeylerine göre (12,408, $p < 0,05$) anlamlı bir farklılık göstermektedir. Yüksek lisans mezunu öğretmenlerin BİLSEM'e aday gösterme ve aday gösterdiği öğrencinin sınavı kazanma oranı lisans mezunu öğretmenlere göre daha yüksektir (Tablo 4.18).

Tablo 4.19. Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Kıdemleri ile BİLSEM'e Aday Gösterme Durumlarının Karşılaştırılması

		N	BİLSEM'e aday gösterme durumu			Toplam	Ki-kare değeri x ²	p
			Oldu ve en az biri kazandı	Oldu ve hiçbiri kazanamadı	Olmadı			
Mesleki kıdem	0-5 yıl	N	3	6	30	39	59,495	0,000
		%	7,7	15,4	76,9	100,0		
	6-10 yıl	N	9	22	41	72		
		%	12,5	30,6	56,9	100,0		
	11-20 yıl	N	46	49	57	152		
		%	30,3	32,2	37,5	100,0		
	21 yıl ve üstü	N	63	29	31	123		
		%	51,2	23,6	25,2	100,0		
	Toplam	N	121	106	159	386		
		%	31,3	27,5	41,2	100,0		

Sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday gösterme durumları mesleki kıdemlerine göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki on yedinci alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.19'da gösterilmiştir.

Mesleki kıdemi 21 yıl ve üstü olan grubun %51,2'sinin BİLSEM'e aday göstermiş ve aday gösterdiği öğrencilerden en az birinin sınavı kazanmış olduğu, mesleki kıdemi 11-20 yıl olan grubun %32,2'sinin BİLSEM'e aday göstermiş ancak aday gösterdiği öğrencilerden hiç birinin sınavı kazanamamış olduğu, mesleki kıdemi 5 yıl ve altı olan grubun %76,9'unun BİLSEM'e hiç aday göstermemiş olduğu görülmektedir. Kikare testi sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday gösterme durumları mesleki kıdemlerine göre ($\chi^2=59,495$, $p<0,05$) anlamlı bir farklılık göstermektedir. Mesleki kıdem arttıkça öğretmenlerin BİLSEM'e aday gösterme ve aday gösterdiği öğrencinin sınavı kazanma oranı yükselmektedir (Tablo 4.19).

Sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday gösterme durumları çalıştıkları okulun genel imkanlarına göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki on sekizinci alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.20'de gösterilmiştir.

Tablo 4.20. Sınıf Öğretmenlerinin Çalıştıkları Okulun Genel İmkanları ile BİLSEM'e Aday Gösterme Durumlarının Karşılaştırılması

		BİLSEM'e aday gösterme durumu			Toplam	Ki-kare değeri χ^2	p	
		Oldu ve en az biri kazandı	Oldu ve hiçbiri kazanamadı	Olmadı				
Çalıştıkları okulun genel imkanları	Düşük	N	14	21	37	72	39,805	0,000
		%	19,4	29,2	51,4	100,0		
	Orta	N	46	60	95	201		
		%	22,9	29,9	47,3	100,0		
	Yüksek	N	61	25	27	113		
		%	54,0	22,1	23,9	100,0		
Toplam		N	121	106	159	386		
		%	31,3	27,5	41,2	100,0		

Çalıştıkları okulun genel imkanları yüksek olan grubun %54,0'ının BİLSEM'e aday göstermiş ve aday gösterdiği öğrencilerden en az birinin sınavı kazanmış olduğu, çalıştıkları okulun genel imkanları orta seviyede olan grubun %29,9'unun BİLSEM'e aday göstermiş ancak aday gösterdiği öğrencilerden hiç birinin sınavı kazanamamış olduğu, çalıştıkları okulun genel imkanları düşük olan grubun %51,4'ünün BİLSEM'e

hiç aday göstermemiş olduğu görülmektedir. Kikare testi sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday gösterme durumları çalıştıkları okulun genel imkanlarına göre ($\chi^2=39,805$, $p<0,05$) anlamlı bir farklılık göstermektedir. Çalıştıkları okulun genel imkan düzeyi arttıkça öğretmenlerin BİLSEM'e aday gösterme ve aday gösterdiği öğrencinin sınavı kazanma oranı yükselmektedir (Tablo 4.20).

Sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday gösterme durumları üstün yeteneklilerle çalışma durumlarına göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki on dokuzuncu alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.21'de gösterilmiştir.

Tablo 4.21. Sınıf Öğretmenlerinin Daha Önce Üstün Yeteneklilerle Çalışma Durumları ile BİLSEM'e Aday Gösterme Durumlarının Karşılaştırılması

		BİLSEM'e aday gösterme durumu			Toplam	Ki-kare değeri χ^2	p
		Oldu ve en az biri kazandı	Oldu ve hiçbiri kazanamadı	Olmadı			
Daha Önceden Üstün yetenekliler ile çalışma durumu	Çalışmış	N	80	27	22	88,547	0,000
		%	62,0	20,9	17,1		
	Çalışmamış/ Bilmiyor	N	41	79	137		
		%	16,0	30,7	53,3		
Toplam		N	121	106	159	386	
		%	31,3	27,5	41,2	100,0	

Üstün yetenekli öğrencilerle çalışmış olan öğretmenlerin %62,0'sinin BİLSEM'e aday göstermiş ve aday gösterdiği öğrencilerden en az birinin sınavı kazanmış olduğu, daha önceden üstün yetenekli öğrencilerle çalışmamış olan öğretmenlerin %30,7'sinin BİLSEM'e aday göstermiş ancak aday gösterdiği öğrencilerden hiç birinin sınavı kazanmamış olduğu ve %53,3'ünün BİLSEM'e hiç aday göstermemiş olduğu görülmektedir. Kikare testi sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday gösterme durumları daha önce üstün yetenekli öğrenci ile çalışma durumlarına göre ($\chi^2=88,547$, $p<0,05$) anlamlı bir farklılık göstermektedir. Üstün yetenekli öğrenci ile çalışmış olan öğretmenlerin BİLSEM'e aday gösterme ve aday gösterdiği öğrencinin sınavı kazanma oranı daha önce üstün yetenekli öğrenci ile çalışmamış olan öğretmenlere göre yüksektir (Tablo 4.21).

Sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday gösterme durumları üstün yeteneklilerle ilgili hizmetiçi eğitim almalarına göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki yirminci alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.22'de gösterilmiştir.

Tablo 4.22. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerle İlgili Hizmetiçi Eğitim Almaları ile BİLSEM'e Aday Gösterme Durumlarının Karşılaştırılması

		BİLSEM'e aday gösterme durumu				Toplam	Ki-kare değeri χ^2	p
		Oldu ve en az biri kazandı	Oldu ve hiçbiri kazanamadı	Olmadı				
Üstün yetenekliler ile ilgili hizmetiçi eğitim alma durumu	Aldı	N	66	47	56	169	10,444	0,005
		%	39,1	27,8	33,1	100,0		
	Almadı	N	55	59	103	217		
		%	25,3	27,2	47,5	100,0		
Toplam		N	121	106	159	386		
		%	31,3	27,5	41,2	100,0		

Üstün yetenekliler ile ilgili hizmetiçi eğitim almış olan grubun %39,1'inin BİLSEM'e aday göstermiş ve aday gösterdiği öğrencilerden en az birinin sınavı kazanmış olduğu ve %27,8'inin BİLSEM'e aday göstermiş ancak aday gösterdiği öğrencilerden hiç birinin sınavı kazanmamış olduğu, üstün yetenekliler ile ilgili hizmetiçi eğitim almamış olan grubun %47,5'inin BİLSEM'e hiç aday göstermemiş olduğu görülmektedir. Kikare testi sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday gösterme durumları üstün yetenekliler ile ilgili hizmetiçi eğitim alma durumlarına göre ($\chi^2= 10,444$, $p<0,05$) anlamlı bir farklılık göstermektedir. Üstün yetenekliler ile ilgili hizmetiçi eğitim alan öğretmenlerin BİLSEM'e aday gösterme ve aday gösterdiği öğrencinin sınavı kazanma oranı üstün yetenekliler ile ilgili hizmetiçi eğitim almayan öğretmenlere göre daha yüksektir (Tablo 4.22).

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerle çalışma durumları yaşlarına göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki yirmi birinci alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.23'te gösterilmiştir.

40-49 yaş grubun %64,6'sının üstün yetenekli öğrencilerle çalışmış olduğu, 20-29 yaş grubun %79,4'ünün üstün yetenekli öğrencilerle hiç çalışmamış olduğu görülmektedir. Kikare testi sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrenci ile çalışma durumları yaşlarına göre ($\chi^2= 33,675$, $p<0,05$) anlamlı bir farklılık göstermektedir. 40

yaş ve üzeri öğretmenlerin üstün yetenekli öğrenci ile çalışma oranı 40 yaş altı öğretmenlere göre daha yüksektir (Tablo 4.23).

Tablo 4.23. Sınıf Öğretmenlerinin Yaşları ile Üstün Yetenekli Öğrenciyle Çalışma Durumlarının Karşılaştırılması

		Üstün yetenekli öğrenci ile çalışma durumu		Toplam	Ki-kare değeri x^2	p	
		Çalışmış/ çalışıyor	Çalışmamış/ Çalışmıyor				
Yaş	20-29	N	7	27	34	33,675	0,000
		%	20,6	79,4	100		
	30-39	N	61	106	167		
		%	36,5	63,5	100,0		
	40-49	N	64	35	99		
		%	64,6	35,4	100,0		
	50 ve üstü	N	32	20	52		
		%	61,5	38,5	100,0		
	Toplam	N	164	188	352		
		%	46,6	53,4	100,0		

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerle çalışma durumları cinsiyetlerine göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki yirmi ikinci alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.24'te gösterilmiştir.

Erkek öğretmenlerin %47,6'sının üstün yetenekli öğrencilerle çalışmış olduğu, kadın öğretmenlerin %53,8'inin üstün yetenekli öğrencilerle hiç çalışmamış olduğu görülmektedir. Kikare testi sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrenci ile çalışma durumları cinsiyetlerine göre ($x^2= 0,056$, $p>0,05$) anlamlı bir farklılık göstermemektedir (Tablo 4.24).

Tablo 4.24. Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyetleri ile Üstün Yetenekli Öğrenciyle Çalışma Durumlarının Karşılaştırılması

		Üstün yetenekli öğrenci ile çalışma durumu		Toplam	Ki-kare değeri x^2	p	
		Çalışmış/ çalışıyor	Çalışmamış/ Çalışmıyor				
Cinsiyet	Kadın	N	115	134	249	0,056	0,812
		%	46,2	53,8	100,0		
	Erkek	N	49	54	103		
		%	47,6	52,4	100,0		
Toplam	N	164	188	352			
	%	46,6	53,4	100,0			

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerle çalışma durumları çocuklarının olup olmamasına göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki yirmi üçüncü alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.25'te gösterilmiştir.

Tablo 4.25. Sınıf Öğretmenlerinin Çocuklarının Olma Durumları ile Üstün Yetenekli Öğrenciyle Çalışma Durumlarının Karşılaştırılması

		Üstün yetenekli öğrenci ile çalışma durumu		Toplam	Ki-kare değeri χ^2	p	
		Çalışmış/ çalışıyor	Çalışmamış/ Çalışmıyor				
Çocuklarının Olma Durumu	Var	N	135	141	276	2,770	0,096
		%	48,9	51,1	100,0		
	Yok	N	29	47	76		
		%	38,2	61,8	100,0		
Toplam	N	164	188	352			
	%	46,6	53,4	100,0			

Çocuğu olan öğretmenlerin %48,9'unun üstün yetenekli öğrencilerle çalışmış olduğu, çocuğu olmayan öğretmenlerin %61,8'inin üstün yetenekli öğrencilerle hiç çalışmamış olduğu görülmektedir. Kikare testi sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrenci ile çalışma durumları çocuklarının olup olmamasına göre ($\chi^2= 2,770$, $p>0,05$) anlamlı bir farklılık göstermemektedir (Tablo 4.25).

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerle çalışma durumları eğitim düzeylerine göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki yirmi dördüncü alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.26'da gösterilmiştir.

Tablo 4.26. Sınıf Öğretmenlerinin Eğitim Düzeyleri ile Üstün Yetenekli Öğrenciyle Çalışma Durumlarının Karşılaştırılması

		Üstün yetenekli öğrenci ile çalışma durumu		Toplam	Ki-kare değeri χ^2	p	
		Çalışmış/ çalışıyor	Çalışmamış/ Çalışmıyor				
Eğitim düzeyleri	Ön lisans	N	15	13	28	8,717	0,013
		%	53,6	46,4	100,0		
	Lisans	N	138	173	311		
		%	44,4	55,6	100,0		
	Yüksek lisans	N	11	2	13		
		%	84,6	15,4	100,0		
Toplam	N	164	188	352			
	%	46,6	53,4	100,0			

Yüksek lisans mezunu öğretmenlerin %84,6'sının üstün yetenekli öğrencilerle çalışmış olduğu, lisans mezunu öğretmenlerin %55,6'sının üstün yetenekli öğrencilerle hiç çalışmamış olduğu görülmektedir. Kikare testi sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrenci ile çalışma durumları eğitim düzeylerine göre ($x^2= 8,717$, $p<0,05$) anlamlı bir farklılık göstermektedir. Yüksek lisans mezunu öğretmenlerin üstün yetenekli öğrenci ile çalışma oranı lisans mezunu öğretmenlere göre daha yüksektir (Tablo 4.26).

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerle çalışma durumları mesleki kıdemlerine göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki yirmi beşinci alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.27'de gösterilmiştir.

Tablo 4.27. Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Kıdemleri ile Üstün Yetenekli Öğrenciyle Çalışma Durumlarının Karşılaştırılması

		Üstün yetenekli öğrenci ile çalışma durumu		Toplam	Ki-kare değeri x^2	p	
		Çalışmış/ çalışıyor	Çalışmamış/ Çalışmıyor				
Mesleki kıdem	0-5 yıl	N	9	27	36	29,083	0,000
		%	25,0	75,0	100,0		
	6-10 yıl	N	17	45	62		
		%	27,4	72,6	100,0		
	11-20 yıl	N	65	74	139		
		%	48,6	53,2	100,0		
	21 yıl ve üstü	N	73	42	115		
		%	63,5	36,5	100,0		
Toplam	N	164	188	352			
	%	46,6	53,4	100,0			

Mesleki kıdemi 21 yıl ve üstü olan grubun %63,5'inin üstün yetenekli öğrencilerle çalışmış olduğu, 0-5 yıl olan grubun %75,0'ının üstün yetenekli öğrencilerle hiç çalışmamış olduğu görülmektedir. Kikare testi sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrenci ile çalışma durumları mesleki kıdemlerine göre ($x^2= 29,083$, $p<0,05$) anlamlı bir farklılık göstermektedir. Mesleki kıdem yılı 11 yıldan fazla olan öğretmenlerin üstün yetenekli öğrenci ile çalışma oranı mesleki kıdemi 10 yıl ve altı olan öğretmenlere göre daha yüksektir (Tablo 4.27).

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerle çalışma durumları çalıştıkları okulun genel imkanlarına göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki yirmi altıncı alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.28’de gösterilmiştir.

Tablo 4.28. Sınıf Öğretmenlerinin Çalıştıkları Okulun Genel İmkanları ile Üstün Yetenekli Öğrenci ile Çalışma Durumlarının Karşılaştırılması

			Üstün yetenekli öğrenci ile çalışma durumu		Toplam	Ki-kare değeri χ^2	p
			Çalışmış/ çalışıyor	Çalışmamış/ Çalışmıyor			
Çalıştıkları okulun genel imkanları	Düşük	N	22	42	64	23,687	0,000
		%	34,4	65,6	100,0		
	Orta	N	73	111	184		
		%	39,7	60,3	100,0		
	Yüksek	N	69	35	104		
		%	66,3	33,7	100,0		
Toplam	N	164	188	352			
	%	46,6	53,4	100,0			

Çalıştıkları okulun genel imkanları yüksek olan grubun %66,3’ünün üstün yetenekli öğrencilerle çalışmış olduğu, çalıştıkları okulun genel imkanları düşük olan grubun %65,6’sının üstün yetenekli öğrencilerle hiç çalışmamış olduğu görülmektedir. Kikare testi sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrenci ile çalışma durumları çalıştıkları okulun genel imkanlarına göre ($\chi^2= 23,687$, $p<0,05$) anlamlı bir farklılık göstermektedir. Çalıştıkları okulun genel imkanları yüksek olan öğretmenlerin üstün yetenekli öğrenci ile çalışma oranı orta ve düşük düzeyde imkanlara sahip okullarda çalışan öğretmenlere göre daha yüksektir (Tablo 4.28).

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerle çalışma durumları üstün yeteneklilerle ilgili hizmetiçi eğitim almalarına göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki yirmi yedinci alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.29’da gösterilmiştir.

Üstün yetenekliler ile ilgili hizmetiçi eğitim almış olan grubun %54,8’inin üstün yetenekli öğrencilerle çalışmış olduğu, üstün yetenekliler ile ilgili hizmetiçi eğitim almamış olan grubun %59,9’unun üstün yetenekli öğrencilerle hiç çalışmamış olduğu görülmektedir. Kikare testi sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrenci ile çalışma durumları üstün yetenekliler ile ilgili hizmetiçi eğitim alma durumlarına göre ($\chi^2= 7,571$, $p<0,05$) anlamlı bir farklılık göstermektedir. Üstün

yetenekliler ile ilgili hizmetiçi eğitim alan öğretmenlerin üstün yetenekli öğrenci ile çalışma oranı almayan öğretmenlere göre daha yüksektir (Tablo 4.29).

Tablo 4.29. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerle ilgili Hizmetiçi Eğitim Almaları ile Üstün Yetenekli Öğrenciyle Çalışma Durumlarının Karşılaştırılması

			Üstün yetenekli öğrenci ile çalışma durumu		Toplam	Ki-kare değeri χ^2	p
			Çalışmış/ çalışıyor	Çalışmamış/ Çalışmıyor			
Üstün yetenekliler ile ilgili hizmetiçi eğitim alma durumu	Aldı	N	85	70	155	7,571	0,006
		%	54,8	45,2	100,0		
	Almadı	N	79	118	197		
		%	40,1	59,9	100,0		
Toplam	N	164	188	352			
	%	46,6	53,4	100,0			

4.3. Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilere Yönelik Öz Yeterliliklerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesine İlişkin Bulgular

Bu bölümde sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik öz yeterlilik ölçeğine verdikleri cevaplar, ölçeğin ortalamaları incelenmiştir ve öz yeterlilik düzeylerinin bazı bağımsız değişkenlere (sınıflarında ve okullarında üstün yetenekli öğrenci olup olmaması, yaş, cinsiyet, çocuklarının olup olmaması, eğitim düzeyleri, mesleki kıdemleri, çalıştıkları okulun genel imkanları, BİLSEM'e aday gösterme durumları, üstün yeteneklilere yönelik ders ve hizmetiçi eğitim alıp almamaları, üstün yeteneklilerle çalışma durumları) göre anlamlı bir fark gösterip göstermediği Kruskal Wallis ve Mann-Whitney U testi kullanılarak değerlendirilmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli eğitimine ilişkin öz yeterlilikleri ne düzeydedir? Şeklindeki yirmi sekizinci alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.30 ve 4.31'de gösterilmiştir.

Tablo 4.30. Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine Yönelik Öz Yeterlik Ölçeğine Verdikleri Cevapların Dağılımı

Soru madde numarası	Cevaplar	Sınıfınızda üstün yetenekli öğrenci var mı?						Toplam		
		evet		hayır		bilmiyorum		N	%	
		N	%	N	%	N	%	N	%	
1.Boyut	1	Hiç Katılmıyorum	2	2,5	28	10,7	7	15,6	37	9,6
		Katılmıyorum	19	23,8	89	34,1	20	44,4	128	33,2
		Karasızım	30	37,5	86	33,0	10	22,2	126	32,6
		Katılıyorum	28	35,0	46	17,6	8	17,8	82	21,2
		Tamamen Katılıyorum	1	1,3	12	4,6	0	0,0	13	3,4
	2	Hiç Katılmıyorum	3	3,8	26	10,0	7	15,6	36	9,3
		Katılmıyorum	11	13,8	65	24,9	8	17,8	84	21,8
		Karasızım	26	32,5	63	24,1	12	26,7	101	26,2
		Katılıyorum	36	45,0	97	37,2	18	40,0	151	39,1
		Tamamen Katılıyorum	4	5,0	10	3,8	0	0,0	14	3,6
	3	Hiç Katılmıyorum	5	6,3	26	10,0	6	13,3	37	9,6
		Katılmıyorum	19	23,8	105	40,2	17	37,8	141	36,5
Karasızım		16	20,0	44	16,9	7	15,6	67	17,4	
Katılıyorum		34	42,5	80	30,7	15	33,3	129	33,4	
Tamamen Katılıyorum		6	7,5	6	2,3	0	0,0	12	3,1	
2.Boyut	4	Hiç Katılmıyorum	4	5,0	35	13,4	8	17,8	47	12,2
		Katılmıyorum	21	26,3	100	38,3	14	31,1	135	35,0
		Karasızım	20	25,0	81	31,0	11	24,4	112	29,0
		Katılıyorum	30	37,5	41	15,7	12	26,7	83	21,5
		Tamamen Katılıyorum	5	6,3	4	1,5	0	0,0	9	2,3
	5	Hiç Katılmıyorum	3	3,8	26	10,0	5	11,1	34	8,8
		Katılmıyorum	11	13,8	69	26,4	12	26,7	92	23,8
		Karasızım	17	21,3	72	27,6	8	17,8	97	25,1
		Katılıyorum	43	53,8	87	33,3	19	42,2	149	38,6
		Tamamen Katılıyorum	6	7,5	7	2,7	1	2,2	14	3,6
	6	Hiç Katılmıyorum	2	2,5	13	5,0	4	8,9	19	4,9
		Katılmıyorum	4	5,0	53	20,3	5	11,1	62	16,1
Karasızım		15	18,8	63	24,1	6	13,3	84	21,8	
Katılıyorum		49	61,3	116	44,4	28	62,2	193	50,0	
Tamamen Katılıyorum		10	12,5	16	6,1	2	4,4	28	7,3	
7	Hiç Katılmıyorum	6	7,5	31	11,9	7	15,6	44	11,4	
	Katılmıyorum	20	25,0	94	36,0	17	37,8	131	33,9	
	Karasızım	33	41,3	94	36,0	14	31,1	141	36,5	
	Katılıyorum	20	25,0	36	13,8	6	13,3	62	16,1	
	Tamamen Katılıyorum	1	1,30	6	2,3	1	2,2	8	2,1	
3.Boyut	8	Hiç Katılmıyorum	7	8,8	41	15,7	6	13,3	54	14,0
		Katılmıyorum	29	36,3	85	32,6	17	37,8	131	33,9
		Karasızım	15	18,8	66	25,3	11	24,4	92	23,8
		Katılıyorum	25	31,3	59	22,6	11	24,4	95	24,6
		Tamamen Katılıyorum	4	5,0	10	3,8	0	0,0	14	3,6

Tablo 4.30. (Devamı) Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine Yönelik Öz Yeterlik Ölçeğine Verdikleri Cevapların Dağılımı

Soru madde numarası	Cevaplar	Sınıfınızda üstün yetenekli öğrenci var mı?						Toplam		
		evet		hayır		bilmiyorum		N	%	
		N	%	N	%	N	%			
3.Boyut	9	Hiç Katılmıyorum	3	3,8	34	13,0	5	11,1	42	10,9
		Katılmıyorum	20	25,0	60	23,0	10	22,2	90	23,3
		Karasızım	18	22,5	62	23,8	13	28,9	93	24,1
		Katılıyorum	34	42,5	91	34,9	17	37,8	142	36,8
		Tamamen Katılıyorum	5	6,3	14	5,4	0	0,0	19	4,9
	10	Hiç Katılmıyorum	0	0,0	16	6,1	4	8,9	20	5,2
		Katılmıyorum	10	12,5	40	15,3	6	13,3	56	14,5
		Karasızım	17	21,3	49	18,8	9	20,0	75	19,4
		Katılıyorum	44	55,0	116	44,4	19	42,2	179	46,4
		Tamamen Katılıyorum	9	11,3	40	15,3	7	15,6	56	14,5
4.Boyut	11	Hiç Katılmıyorum	0	0,0	5	1,9	1	2,2	6	1,6
		Katılmıyorum	1	1,3	13	5,0	2	4,4	16	4,1
		Karasızım	16	20,0	77	29,5	13	28,9	106	27,5
		Katılıyorum	49	61,3	125	47,9	18	40,0	192	49,7
		Tamamen Katılıyorum	14	17,5	41	15,7	11	24,4	66	17,1
	12	Hiç Katılmıyorum	0	0,0	4	1,5	1	2,2	5	1,3
		Katılmıyorum	1	1,3	10	3,8	2	4,4	13	3,4
		Karasızım	13	16,3	64	24,5	7	15,6	84	21,8
		Katılıyorum	50	62,5	138	52,9	23	51,1	211	54,7
		Tamamen Katılıyorum	16	20,0	45	17,2	12	26,7	73	18,9
13	Hiç Katılmıyorum	0	0,0	7	2,7	4	8,9	11	2,8	
	Katılmıyorum	4	5,0	20	7,7	3	6,7	27	7,0	
	Karasızım	16	20,0	88	33,7	13	28,9	117	30,3	
	Katılıyorum	47	58,8	113	43,3	16	35,6	176	45,6	
	Tamamen Katılıyorum	13	16,3	33	12,6	9	20,0	55	14,2	
14	Hiç Katılmıyorum	0	0,0	3	1,1	1	2,2	4	1,0	
	Katılmıyorum	4	5,0	15	5,7	5	11,1	24	6,2	
	Karasızım	16	20,0	42	16,1	7	15,6	65	16,8	
	Katılıyorum	46	57,5	157	60,2	23	51,1	226	58,5	
	Tamamen Katılıyorum	14	17,5	44	16,9	9	20,0	67	17,4	
15	Hiç Katılmıyorum	0	0,0	3	1,1	1	2,2	4	1,0	
	Katılmıyorum	4	5,0	12	4,6	8	17,8	24	6,2	
	Karasızım	19	23,8	101	38,7	14	31,1	134	34,7	
	Katılıyorum	48	60,0	114	43,7	17	37,8	179	46,4	
	Tamamen Katılıyorum	9	11,3	31	11,9	5	11,1	45	11,7	
16	Hiç Katılmıyorum	0	0,0	5	1,9	1	2,2	6	1,6	
	Katılmıyorum	1	1,3	6	2,3	5	11,1	12	3,1	
	Karasızım	6	7,5	70	26,8	7	15,6	83	21,5	
	Katılıyorum	54	67,5	140	53,6	23	51,1	217	56,2	
	Tamamen Katılıyorum	19	23,8	40	15,3	9	20,0	68	17,6	

Tablo 4.30. (Devamı) Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine Yönelik Öz Yeterlik Ölçeğine Verdikleri Cevapların Dağılımı

Soru madde numarası	Cevaplar	Sınıfınızda üstün yetenekli öğrenci var mı?						Toplam	
		evet		hayır		bilmiyorum			
		N	%	N	%	N	%	N	%
17	Hiç Katılmıyorum	0	0,0	3	1,1	1	2,2	4	1,0
	Katılmıyorum	1	1,3	4	1,5	3	6,7	8	2,1
	Karasızım	5	6,3	41	15,7	4	8,9	50	13,0
	Katılıyorum	56	70,0	162	62,1	26	57,8	244	63,2
	Tamamen Katılıyorum	18	22,5	51	19,5	11	24,4	80	20,7
18	Hiç Katılmıyorum	0	0,0	3	1,1	1	2,2	4	1,0
	Katılmıyorum	0	0,0	2	0,8	3	6,7	5	1,3
	Karasızım	7	8,8	36	13,8	7	15,6	50	13,0
	Katılıyorum	57	71,3	173	66,3	20	44,4	250	64,8
	Tamamen Katılıyorum	16	20,0	47	18,0	14	31,1	77	19,9
19	Hiç Katılmıyorum	0	0,0	3	1,1	1	2,2	4	1,0
	Katılmıyorum	3	3,8	2	0,8	2	4,4	7	1,8
	Karasızım	7	8,8	48	18,4	10	22,2	65	16,8
	Katılıyorum	50	62,5	165	63,2	20	44,4	235	60,9
	Tamamen Katılıyorum	20	25,0	43	16,5	12	26,7	75	19,4
20	Hiç Katılmıyorum	0	0,0	3	1,1	1	2,2	4	1,0
	Katılmıyorum	2	2,5	3	1,1	2	4,4	7	1,8
	Karasızım	9	11,3	54	20,7	7	15,6	70	18,1
	Katılıyorum	55	68,8	162	62,1	23	51,1	240	62,2
	Tamamen Katılıyorum	14	17,5	39	14,9	12	26,7	65	16,8
21	Hiç Katılmıyorum	0	0,0	4	1,5	1	2,2	5	1,3
	Katılmıyorum	1	1,3	5	1,9	5	11,1	11	2,8
	Karasızım	10	12,5	57	21,8	7	15,6	74	19,2
	Katılıyorum	55	68,8	154	59,0	20	44,4	229	59,3
	Tamamen Katılıyorum	14	17,5	41	15,7	12	26,7	67	17,4
22	Hiç Katılmıyorum	0	0,0	2	0,8	1	0,3	3	0,8
	Katılmıyorum	1	1,3	1	0,4	3	6,7	5	1,3
	Karasızım	7	8,8	46	17,6	4	8,9	57	14,8
	Katılıyorum	59	73,8	167	64,0	25	55,6	251	65,0
	Tamamen Katılıyorum	13	16,3	45	17,2	12	26,7	70	18,1
23	Hiç Katılmıyorum	0	0,0	2	0,8	1	2,2	3	0,8
	Katılmıyorum	1	1,3	3	1,1	3	6,7	7	1,8
	Karasızım	10	12,5	58	22,2	9	20,0	77	19,9
	Katılıyorum	57	71,3	160	61,3	21	46,7	238	61,7
	Tamamen Katılıyorum	12	15,0	38	14,6	11	24,4	61	15,8
24	Hiç Katılmıyorum	2	2,5	14	5,4	4	8,9	20	5,2
	Katılmıyorum	8	10,0	25	9,6	6	13,3	39	10,1
	Karasızım	30	37,5	129	49,4	17	37,8	176	45,6
	Katılıyorum	30	37,5	79	30,3	15	33,3	124	32,1
	Tamamen Katılıyorum	10	12,5	14	5,4	3	6,7	27	7,0

Tablo 4.30. (Devamı) Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine Yönelik Öz Yeterlik Ölçeğine Verdikleri Cevapların Dağılımı

Soru madde numarası	Cevaplar	Sınıfınızda üstün yetenekli öğrenci var mı?						Toplam	
		evet		hayır		bilmiyorum		N	%
		N	%	N	%	N	%	N	%
25	Hiç Katılmıyorum	0	0,0	10	3,8	3	6,7	13	3,4
	Katılmıyorum	8	10,0	24	9,2	7	15,6	39	10,1
	Kararsızım	19	23,8	96	36,8	14	31,1	129	33,4
	Katılıyorum	44	55,0	111	42,5	18	40,0	173	44,8
	Tamamen Katılıyorum	9	11,3	20	7,7	3	6,7	32	8,3
26	Hiç Katılmıyorum	2	2,5	21	8,0	3	6,7	26	6,7
	Katılmıyorum	12	15,0	51	19,5	9	20,0	72	18,7
	Kararsızım	35	43,8	124	47,5	21	46,7	180	46,6
	Katılıyorum	27	33,8	53	20,3	12	26,7	92	23,8
	Tamamen Katılıyorum	4	5,0	12	4,6	0	0,0	16	4,1

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin; sadece %25'i üstün yetenekli öğrencilerin eğitimiyle ilgili gerekli akademik bilgiye sahip olduğunu düşünmektedir (soru 1; %21,2'si katılıyor, %3,4'ü tamamen katılıyor). Yaklaşık yarısı üstün yetenekli öğrencilerin bireysel çalışmalarında gerekli danışmanlığı yapabileceğini düşünmemektedir (soru 4; %35'i katılmıyor, %12,2'si hiç katılmıyor). Yine yaklaşık %50'si üstün yetenekli öğrencilerin özel eğitim gereksinimlerini karşılamada öğretmenlerin sorumlu olduğunu düşünmüyor (soru 8; %33,9'u katılmıyor, %14'ü hiç katılmıyor). Yaklaşık %75'i enerjik bir yapıya sahip olduğunu düşünmektedir (soru 14; %58,5'i katılıyor, %17,4'ü tamamen katılıyor). Neredeyse yarısı üstün yetenekli öğrencilerin eğitiminde kullanılacak ders etkinlikleri geliştirebilme/hazırlayabilme konusunda kararsız kalmıştır (soru 24; %45,6'sı kararsız). Sadece %27,9'u genel müfredatla uyumlu farklılaştırılmış öğretim planı hazırlayabileceğini düşünmektedir (soru 26; %23,8'i katılıyor, %4,1'i tamamen katılıyor). (Tablo 4.30)

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri, genel ortalamalarına göre; akademik yeterlik boyutunda (boyut 1) orta düzeyde (\bar{x} :2,89), mentörlük yeterlik boyutunda (boyut 2) orta düzeyde (\bar{x} :2,93), sorumluluk boyutunda (boyut 3) orta düzeyde (\bar{x} :3,07), uygun kişilik özellik yeterlik boyutunda (boyut 4) yüksek düzeyde (\bar{x} :3,80), yaratıcılığı teşvik etme boyutunda (boyut 5) yüksek düzeyde (\bar{x} :3,94), öğretimsel planlama yeterlik boyutunda (boyut 6) yüksek düzeyde (\bar{x} : 3,23), genel özyeterlilikte yüksek düzeyde (\bar{x} : 3,44) özyeterliliğe sahiptirler. Sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan öğretmenlerin genel

özyeterliliği yüksek düzeyde iken sınıfında olmayan ve olup olmadığını bilmeyen öğretmenlerin orta düzeydedir. Öğretimsel planlama yeterlik boyutunda sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan öğretmenlerin özyeterliliği yüksek düzeyde iken sınıfında olmayan ve olup olmadığını bilmeyen öğretmenlerin orta düzeydedir. Ayrıca özyeterliliğin tüm boyutlarında sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan öğretmenlerin ortalamalarının diğer iki gruptan daha yüksek olduğu görülmektedir (Tablo 4.31).

Tablo 4.31. Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Özyeterlik Ortalamaları

Sınıfında üstün yetenekli öğrenci	Boyut 1	Boyut 2	Boyut 3	Boyut 4	Boyut 5	Boyut 6	Genel öz yeterlilik
Var	N 80	80	80	80	80	80	80
	\bar{x} 3,21	3,31	3,25	3,96	4,05	3,46	3,65
Yok	N 261	261	261	261	261	261	261
	\bar{x} 2,82	2,83	3,03	3,75	3,92	3,19	3,39
Bilmiyor	N 45	45	45	45	45	45	45
	\bar{x} 2,67	2,87	2,99	3,73	3,91	3,11	3,36
Toplam	N 386	386	386	386	386	386	386
	\bar{x} 2,89	2,93	3,07	3,80	3,94	3,23	3,44

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik öz yeterlik düzeyleri çalıştıkları sınıfta üstün yetenekli öğrenci olup olmamasına göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki birinci araştırma problemine ilişkin bulgular Tablo 4.32’de gösterilmiştir.

Sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan öğretmenlerin özyeterliliği ile sınıfında üstün yetenekli öğrenci olmayan öğretmenlerin özyeterliliği arasında sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan öğretmenlerin lehine: Akademik yeterlik, mentörlük yeterlik boyutlarında ($p<0,001$) çok yüksek düzeyde, genel özyeterlik ortalamasında ($p<0,01$) yüksek düzeyde, uygun kişilik özellik yeterlik ve öğretimsel planlama yeterlik boyutlarında ($p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur (Tablo 4.32.)

Sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan öğretmenlerin özyeterliliği ile sınıfında üstün yetenekli öğrenci olup olmadığını bilmeyen öğretmenlerin özyeterliliği arasında sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan öğretmenlerin lehine: Akademik yeterlik boyutunda ($p<0,01$) yüksek düzeyde, Mentörlük yeterlik boyutunda ise ($p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Sorumluluk boyutunda ve yaratıcılığı teşvik boyutunda her ne kadar sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan öğretmenlerin öz

yeterlilik ortalamaları daha yüksek olsa da istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır (Tablo 4.32).

Tablo 4.32. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Özyeterlik Düzeylerinin Sınıflarında Üstün Yetenekli Öğrenci Olup Olmamasına Göre Kruskal Wallis Testi Analiz Sonuçları

	Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p	Fark
Akademik Yeterlik Boyutu	Var	80	238,17				
	Yok	261	184,24	2	17,262	0,000	1>2
	Bilmiyor	45	167,81			0,002	1>3
Mentörlük (Danışmanlık) Yeterlik Boyutu	Var	80	244,03				
	Yok	261	178,93	2	21,154	0,000	1>2
	Bilmiyor	45	188,18			0,021	1>3
Sorumluluk Boyutu	Var	80	211,63				
	Yok	261	189,18	2	2,731	0,255	
	Bilmiyor	45	186,31				
Uygun Kişilik Özellik Yeterlik Boyutu	Var	80	222,29				
	Yok	261	185,71	2	6,800	0,030	1>2
	Bilmiyor	45	187,48				
Yaratıcılığı Teşvik Etme Boyutu	Var	80	218,6				
	Yok	261	185,41	2	5,724	0,057	
	Bilmiyor	45	195,81				
Öğretimsel Planlama Yeterlik Boyutu	Var	80	224,38				
	Yok	261	185,49	2	7,908	0,017	1>2
	Bilmiyor	45	185,06				
Genel Öz-Yeterlik	Var	80	233,28				
	Yok	261	182,14	2	12,969	0,001	1>2
	Bilmiyor	45	188,67				

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik öz yeterlik düzeyleri yaşlarına göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki yirmi dokuzuncu alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.33'te gösterilmiştir.

Sorumluluk boyutunda 20-29 yaş grubu öğretmenlerin özyeterliliği ile 50 yaş üstü öğretmenlerin özyeterliliği arasında 20-29 yaş grubu öğretmenlerin lehine ($p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Özyeterliliğin diğer boyutlarında ve genel özyeterlik ortalamalarında sınıf öğretmenlerinin yaşlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır (Tablo 4.33).

Tablo 4.33. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik Düzeylerinin Yaşa Göre Göre Kruskal Wallis Testi Analiz Sonuçları

	Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p	Fark
Akademik Yeterlik Boyutu	20-29	37	188,86	3	0,242	0,971	
	30-39	186	195,88				
	40-49	109	193,24				
	50 ve üstü	54	188,98				
Mentörlük (Danışmanlık) Yeterlik Boyutu	20-29	37	174,5	3	1,563	0,668	
	30-39	186	197,82				
	40-49	109	195,58				
	50 ve üstü	54	187,44				
Sorumluluk Boyutu	20-29	37	226,16	3	9,87	0,039	1>4
	30-39	186	195,88				
	40-49	109	193,24				
	50 ve üstü	54	188,98				
Uygun Kişilik Özellik Yeterlik Boyutu	20-29	37	171,07	3	5,579	0,134	
	30-39	186	206,66				
	40-49	109	181,2				
	50 ve üstü	54	188,38				
Yaratıcılığı Teşvik Etme Boyutu	20-29	37	178,7	3	2,921	0,404	
	30-39	186	201,59				
	40-49	109	192,76				
	50 ve üstü	54	177,27				
Öğretimsel Planlama Yeterlik Boyutu	20-29	37	194,85	3	4,395	0,222	
	30-39	186	204,89				
	40-49	109	179,03				
	50 ve üstü	54	182,56				
Genel Öz-Yeterlik	20-29	37	187,58	3	3,964	0,265	
	30-39	186	205,01				
	40-49	109	183,21				
	50 ve üstü	54	178,69				

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik öz yeterlik düzeyleri cinsiyetlerine göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki otuzuncu alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.34'te gösterilmiştir.

Mentörlük boyutunda kadın öğretmenlerin lehine ($p<0,01$) yüksek düzeyde istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Sorumluluk boyutunda kadın öğretmenlerin lehine ($p<0,01$) yüksek düzeyde istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Genel özyeterlik ortalamalarında ve diğer boyutlarında sınıf öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır (Tablo 4.34).

Tablo 4.34. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik Düzeylerinin Cinsiyete Göre Mann-Whitney U Testi Analiz Sonuçları

	Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p	Fark
Akademik Yeterlik Boyutu	Kadın	273	198,90	54300,00	13950,0	0,136	
	Erkek	113	180,45	20391,00			
Mentörlük (Danışmanlık) Yeterlik Boyutu	Kadın	273	202,74	55347,50	12902,5	0,011	1>2
	Erkek	113	171,18	19343,50			
Sorumluluk Boyutu	Kadın	273	203,34	55511,00	12739,0	0,007	1>2
	Erkek	113	169,73	19180,00			
Uygun Kişilik Özellik Yeterlik Boyutu	Kadın	273	188,96	51587,00	14186,0	0,212	
	Erkek	113	204,46	23104,00			
Yaratıcılığı Teşvik Etme Boyutu	Kadın	273	192,37	52518,00	15117,0	0,752	
	Erkek	113	196,22	22173,00			
Öğretimsel Planlama Yeterlik Boyutu	Kadın	273	196,20	53563,00	14687,0	0,454	
	Erkek	113	186,97	21128,00			
Genel Öz-Yeterlik	Kadın	273	197,79	53995,50	14254,5	0,241	
	Erkek	113	183,15	20695,50			

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik öz yeterlik düzeyleri çocuklarının olup olmasına göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki otuz birinci alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.35’te gösterilmiştir.

Tablo 4.35. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik Düzeylerinin Çocuklarının Olmasına Göre Mann-Whitney U Testi Analiz Sonuçları

	Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p	Fark
Akademik Yeterlik Boyutu	Var	273	194,48	58539,50	12497	0,743	
	Yok	113	190,02	16151,50			
Mentörlük Yeterlik Boyutu	Var	273	193,67	58296,00	12740	0,954	
	Yok	113	192,88	16395,00			
Sorumluluk Boyutu	Var	273	183,12	55118,50	9668	0,001	2>1
	Yok	113	230,26	19572,50			
Uygun Kişilik Özellik Yeterlik Boyutu	Var	273	197,36	59406,50	11630	0,198	
	Yok	113	179,82	15284,50			
Yaratıcılığı Teşvik Etme Boyutu	Var	273	192,50	57942,50	12492	0,734	
	Yok	113	197,04	16748,50			
Öğretimsel Planlama Yeterlik Boyutu	Var	273	191,31	57583,50	12133	0,462	
	Yok	113	201,26	17107,50			
Genel Öz-Yeterlik	Var	273	192,63	57983,00	12532	0,774	
	Yok	113	196,56	16708,00			

Sorumluluk boyutunda çocuğu olmayan öğretmenlerin lehine ($p<0,01$) yüksek düzeyde istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Sınıf öğretmenlerinin çocuklarının olup olmamasına göre genel özyeterlik ortalamalarında ve diğer boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır (Tablo 4.35).

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik öz yeterlik düzeyleri eğitim düzeylerine göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki otuz ikinci alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.36'da gösterilmiştir.

Tablo 4.36. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik Düzeylerinin Eğitim Düzeylerine Göre Kruskal Wallis Testi Analiz Sonuçları

	Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p	Fark
Akademik Yeterlik Boyutu	Ön lisans	29	194,57				
	Lisans	344	191,29	2	3,463	0,177	
	Y. Lisans	13	249,50				
Mentörlük (Danışmanlık) Yeterlik Boyutu	Ön lisans	29	175,16				
	Lisans	344	193,88	2	1,798	0,407	
	Y. Lisans	13	224,35				
Sorumluluk Boyutu	Ön lisans	29	153,86				
	Lisans	344	198,42	2	6,232	0,112	
	Y. Lisans	13	151,85				
Uygun Kişilik Özellik Yeterlik Boyutu	Ön lisans	29	166,00				
	Lisans	344	194,24	2	3,647	0,161	
	Y. Lisans	13	235,38				
Yaratıcılığı Teşvik Etme Boyutu	Ön lisans	29	153,43				
	Lisans	344	194,86	2	7,116	0,030	3>1
	Y. Lisans	13	246,85				
Öğretimsel Planlama Yeterlik Boyutu	Ön lisans	29	168,07				
	Lisans	344	193,64	2	4,540	0,103	
	Y. Lisans	13	246,46				
Genel Öz-Yeterlik	Ön lisans	29	157,81				
	Lisans	344	194,75	2	5,269	0,072	
	Y. Lisans	13	239,96				

Sorumluluk boyutu hariç tüm özyeterlik boyutlarında ve genel öz yeterlik ortalamalarında yüksek lisans mezunu öğretmenlerin özyeterliliği daha yüksek olsa da istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Sorumluluk boyutunda ise lisans

mezunu öğretmenlerin özyeterliliği diğer gruplardan daha yüksektir ancak istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır (Tablo 4.36).

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik öz yeterlik düzeyleri mesleki kıdemlerine göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki otuz üçüncü alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.37’de gösterilmiştir.

Tablo 4.37. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik Düzeylerinin Mesleki Kıdemlerine Göre Kruskal Wallis Testi Analiz Sonuçları

	Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p	Fark
Akademik Yeterlik Boyutu	0-5 Yıl	37	174,41	3	1,998	0,573	
	6-10 Yıl	186	200,88				
	11-20 Yıl	109	190,00				
	21 Yıl ve Üstü	54	199,56				
Mentörlük (Danışmanlık) Yeterlik Boyutu	0-5 Yıl	37	164,08	3	3,339	0,342	
	6-10 Yıl	186	202,62				
	11-20 Yıl	109	194,01				
	21 Yıl ve Üstü	54	196,87				
Sorumluluk Boyutu	0-5 Yıl	37	214,59	3	10,334	0,021	2>4
	6-10 yıl	186	223,83				
	11-20 yıl	109	188,11				
	21 yıl ve üstü	54	175,72				
Uygun Kişilik Özellik Yeterlik Boyutu	0-5 Yıl	37	175,41	3	5,315	0,150	
	6-10 Yıl	186	212,14				
	11-20 Yıl	109	199,97				
	21 Yıl ve Üstü	54	180,33				
Yaratıcılığı Teşvik Etme Boyutu	0-5 Yıl	37	184,73	3	0,934	0,817	
	6-10 Yıl	186	200,76				
	11-20 Yıl	109	196,33				
	21 Yıl ve Üstü	54	188,53				
Öğretimsel Planlama Yeterlik Boyutu	0-5 Yıl	37	177,36	3	5,709	0,127	
	6-10 Yıl	186	218,00				
	11-20 Yıl	109	195,16				
	21 Yıl ve Üstü	54	182,22				
Genel Öz-Yeterlik	0-5 Yıl	37	177,10	3	5,564	0,135	
	6-10 Yıl	186	219,16				
	11-20 Yıl	109	193,32				
	21 Yıl ve Üstü	54	183,91				

Sorumluluk boyutunda mesleki kıdemi 6-10 yıl olan öğretmenlerin özyeterliliği ile 21 yıl ve üstü olan öğretmenlerin özyeterliliği arasında mesleki kıdemi 6-10 yıl olan

öğretmenlerin lehine ($p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdemlerine göre genel özyeterlik ortalamalarında ve diğer boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır (Tablo 4.37).

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik öz yeterlik düzeyleri çalıştıkları okulun genel imkanlarına göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki otuz dördüncü alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.38’de gösterilmiştir.

Tablo 4.38. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik Düzeylerinin Çalıştıkları Okulun Genel İmkanlarına Göre Kruskal Wallis Testi Analiz Sonuçları

	Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p	Fark
Akademik Yeterlik Boyutu	Düşük	72	165,63				
	Orta	201	192,74	2	7,934	0,015	3>1
	Yüksek	113	212,61				
Mentörlük (Danışmanlık) Yeterlik Boyutu	Düşük	72	175,19				
	Orta	201	183,93	2	10,988	0,015	3>1
	Yüksek	113	222,19			0,010	3>2
Sorumluluk Boyutu	Düşük	72	200,98				
	Orta	201	190,66	2	0,461	0,794	
	Yüksek	113	193,78				
Uygun Kişilik Özellik Yeterlik Boyutu	Düşük	72	196,73				
	Orta	201	181,22	2	6,109	0,042	3>1
	Yüksek	113	213,28				
Yaratıcılığı Teşvik Etme Boyutu	Düşük	72	193,85				
	Orta	201	183,71	2	4,451	0,108	
	Yüksek	113	210,69				
Öğretimsel Planlama Yeterlik Boyutu	Düşük	72	186,63				
	Orta	201	190,50	2	1,304	0,521	
	Yüksek	113	203,21				
Genel Öz-Yeterlik	Düşük	72	185,60				
	Orta	201	186,11	2	4,247	0,120	
	Yüksek	113	211,68				

Akademik, Mentörlük (danışmanlık) ve Uygun kişilik özellik yeterlik boyutlarında; çalıştıkları okulun genel imkanları yüksek olan öğretmenlerin özyeterliliği ile düşük olan öğretmenlerin özyeterliliği arasında yüksek olan öğretmenlerin lehine ($p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Ayrıca mentörlük (danışmanlık) yeterlik boyutunda; çalıştıkları okulun genel imkanları yüksek olan öğretmenlerin

özyeterliliği ile orta olan öğretmenlerin özyeterliliği arasında yüksek olan öğretmenlerin lehine ($p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Genel özyeterlik ortalamalarında ve özyeterliliğin diğer boyutlarında çalışılan okulun genel imkan düzeyine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır (Tablo 4.38).

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik öz yeterlik düzeyleri çalıştıkları okulda üstün yetenekli öğrenci olup olmamasına göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki otuz beşinci alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.39’da gösterilmiştir.

Tablo 4.39. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik Düzeylerinin Çalıştıkları Okulda Üstün Yetenekli Öğrenci Olmasına Göre Mann-Whitney U Testi Analiz Sonuçları

	Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p	Fark
Akademik Yeterlik Boyutu	Var	186	205,13	38155,00	16436	0,047	1>2
	Yok	200	182,68	36536,00			
Mentörlük (Danışmanlık) Yeterlik Boyutu	Var	186	206,48	38406,00	16185	0,027	1>2
	Yok	200	181,43	36285,00			
Sorumluluk Boyutu	Var	186	205,13	38155,00	16436	0,047	1>2
	Yok	200	182,68	36536,00			
Uygun Kişilik Özellik Yeterlik Boyutu	Var	186	203,83	37913,00	16678	0,078	
	Yok	200	183,89	36778,00			
Yaratıcılığı Teşvik Etme Boyutu	Var	186	203,16	37788,50	16803	0,092	
	Yok	200	184,51	36902,50			
Öğretimsel Planlama Yeterlik Boyutu	Var	186	201,26	37434,50	17157	0,182	
	Yok	200	186,28	37256,50			
Genel Öz-Yeterlik	Var	186	206,51	38410,50	16181	0,027	1>2
	Yok	200	181,40	36280,50			

Genel özyeterlik ortalamalarında ve akademik yeterlik, mentörlük (danışmanlık) yeterlik, sorumluluk boyutlarında; çalıştıkları okulda üstün yetenekli öğrenci olan öğretmenlerin lehine ($p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Diğer boyutlarda ise istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır (Tablo 4.39).

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik öz yeterlik düzeyleri BİLSEM’e aday gösterme durumlarına göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki otuz altıncı alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.40’ta gösterilmiştir.

Tablo 4.40. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik Düzeylerinin BİLSEM’e Aday Gösterme Durumlarına Göre Kruskal Wallis Testi Analiz Sonuçları

	Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p	Fark
Akademik Yeterlik Boyutu	En az biri kazandı	121	225,53				
	Hiçbiri kazanamadı	106	182,22	2	14,907	0,001	1>3
	Olmadı	159	176,64			0,010	1>2
Mentörlük (Danışmanlık) Yeterlik Boyutu	En az biri kazandı	121	220,36				
	Hiçbiri kazanamadı	106	201,19	2	16,017	0,000	1>3
	Olmadı	159	167,93				
Sorumluluk Boyutu	En az biri kazandı	121	199,06				
	Hiçbiri kazanamadı	106	197,38	2	1,037	0,596	
	Olmadı	159	186,69				
Uygun Kişilik Özellik Yeterlik Boyutu	En az biri kazandı	121	216,59				
	Hiçbiri kazanamadı	106	190,89	2	8,533	0,011	1>3
	Olmadı	159	177,67				
Yaratıcılığı Teşvik Etme Boyutu	En az biri kazandı	121	216,26				
	Hiçbiri kazanamadı	106	191,44	2	8,757	0,010	1>3
	Olmadı	159	177,55				
Öğretimsel Planlama Yeterlik Boyutu	En az biri kazandı	121	210,15				
	Hiçbiri kazanamadı	106	195,17	2	5,265	0,072	
	Olmadı	159	179,72				
Genel Öz-Yeterlik	En az biri kazandı	121	222,00				
	Hiçbiri kazanamadı	106	194,50	2	14,294	0,000	1>3
	Olmadı	159	171,14				

BİLSEM’e aday gösterdiği öğrencilerden en az biri kazanmış olan öğretmenlerin özyeterliliği ile BİLSEM’e hiç aday göstermemiş olan öğretmenlerin özyeterliliği arasında BİLSEM’e aday gösterdiği öğrencilerden en az biri kazanmış olan öğretmenlerin lehine: Genel özyeterlik ortalamalarında ve akademik yeterlik, mentörlük yeterlik boyutlarında ($p<0,001$) çok yüksek düzeyde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark, uygun kişilik özellik yeterlik ve yaratıcılığı teşvik boyutlarında ise ($p<0,05$) istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmuştur. Ayrıca BİLSEM’e aday gösterdiği öğrencilerden en az biri kazanmış olan öğretmenlerin özyeterliliği ile BİLSEM’e aday gösterdiği öğrencilerden hiç biri kazanmamış olan öğretmenlerin özyeterliliği arasında BİLSEM’e aday gösterdiği öğrencilerden en az biri kazanmış olan öğretmenlerin lehine akademik yeterlik boyutunda ($p<0,05$) istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmuştur. Özyeterliliğin diğer boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır (Tablo 4.40).

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik öz yeterlik düzeyleri üstün yeteneklilerle ilgili hizmetiçi eğitim almalarına göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki otuz yedinci alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.41’de gösterilmiştir.

Tablo 4.41. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik Düzeylerinin Üstün Yeteneklilere Yönelik Hizmetiçi Eğitim Almalarına Göre Mann-Whitney U Testi Analiz Sonuçları

	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p	Fark
Akademik Yeterlik Boyutu	169	222,02	37521,00	13517	0,000	1>2
	217	171,29	37170,00			
Mentörlük Yeterlik Boyutu	169	214,62	36271,00	14767	0,001	1>2
	217	177,05	38420,00			
Sorumluluk Boyutu	169	196,06	33133,50	17905	0,689	
	217	191,51	41557,50			
Uygun Kişilik Özellik Yeterlik Boyutu	169	209,20	35355,50	15683	0,014	1>2
	217	181,27	39335,50			
Yaratıcılığı Teşvik Etme Boyutu	169	198,66	33574,00	17464	0,411	
	217	189,48	41117,00			
Öğretimsel Planlama Yeterlik Boyutu	169	210,34	35548,00	15490	0,008	1>2
	217	180,38	39143,00			
Genel Öz-Yeterlik	169	212,39	35893,50	15145	0,003	1>2
	217	178,79	38797,50			

Üstün yeteneklilere yönelik hizmetiçi eğitim alan öğretmenlerin lehine; akademik yeterlik boyutunda ($p<0,001$) çok yüksek düzeyde, genel yeterlik ortalamalarında ve mentörlük yeterlik boyutlarında ($p<0,01$) yüksek düzeyde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark, uygun kişilik özellik yeterlik ve öğretimsel planlama yeterlik boyutlarında ($p<0,05$) istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmuştur. Özyeterliliğin diğer boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır (Tablo 4.41).

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik öz yeterlik düzeyleri üniversitede üstün yeteneklilerle ilgili ders almalarına göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki otuz sekizinci alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.42’de gösterilmiştir.

Tablo 4.42. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik Düzeylerinin Üniversitede Üstün Yeteneklilere Yönelik Ders Almalarına Göre Mann-Whitney U Testi Analiz Sonuçları

	Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p	Fark
Akademik Yeterlik Boyutu	Alan	64	217,78	13938,00	8750	0,055	1>2
	Almayan	322	188,67	60753,00			
Mentörlük Yeterlik Boyutu	Alan	64	200,95	12861,00	9827	0,557	
	Almayan	322	192,02	61830,00			
Sorumluluk Boyutu	Alan	64	207,80	13299,00	9389	0,258	
	Almayan	322	190,66	61392,00			
Uygun Kişilik Özellik Yeterlik Boyutu	Alan	64	207,72	13294,00	9394	0,262	
	Almayan	322	190,67	61397,00			
Yaratıcılığı Teşvik Etme Boyutu	Alan	64	204,13	13064,50	9624	0,392	
	Almayan	322	191,39	61626,50			
Öğretimsel Planlama Yeterlik Boyutu	Alan	64	208,11	13319,00	9369	0,246	
	Almayan	322	190,60	61372,00			
Genel Öz-Yeterlik	Alan	64	209,40	13401,50	9287	0,212	
	Almayan	322	190,34	61289,50			

Akademik yeterlik boyutunda; üniversitede üstün yeteneklilere yönelik ders alan öğretmenlerin lehine ($p<0,10$) istatistiksel açıdan sınırda bir anlamlılık bulunmuştur. Genel yeterlik ortalamalarında ve öz yeterliliğin diğer boyutlarında; üniversitede üstün yeteneklilere yönelik ders alıp almamaya göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır (Tablo 4.42).

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik öz yeterlik düzeyleri üstün yeteneklilerle çalışma durumlarına göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki otuz dokuzuncu alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.43'te gösterilmiştir.

Üstün yetenekli öğrenci ile çalışmış olan öğretmenlerin lehine; genel yeterlik ortalamalarında, akademik yeterlik, mentörlük yeterlik, uygun kişilik özellik yeterlik ve yaratıcılığı teşvik yeterlik boyutlarında ($p<0,001$) çok yüksek düzeyde, öğretimsel planlama yeterlik boyutunda ise ($p<0,01$) yüksek düzeyde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmuştur. Sorumluluk yeterlik boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır (Tablo 4.43).

Tablo 4.43. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Öz-Yeterlik Düzeylerinin Üstün Yetenekli Öğrenci ile Çalışma Durumlarına Göre Mann-Whitney U Testi Analiz Sonuçları

	Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p	Fark
Akademik Yeterlik Boyutu	Çalışmış/ çalışıyor	164	207,34	34004,50	10358	0,000	1>2
	Çalışmadı/ çalışmıyor	188	149,59	28123,50			
Mentörlük (Danışmanlık) Yeterlik Boyutu	Çalışmış/ çalışıyor	164	206,96	33942,00	10420	0,000	1>2
	Çalışmadı/ çalışmıyor	188	149,93	28186,00			
Sorumluluk Boyutu	Çalışmış/ çalışıyor	164	173,36	28430,50	14901	0,586	
	Çalışmadı/ çalışmıyor	188	179,24	33697,50			
Uygun Kişilik Özellik Yeterlik Boyutu	Çalışmış/ çalışıyor	164	202,97	33287,50	11075	0,000	1>2
	Çalışmadı/ çalışmıyor	188	153,41	28840,50			
Yaratıcılığı Teşvik Etme Boyutu	Çalışmış/ çalışıyor	164	202,43	33198,50	11164	0,000	1>2
	Çalışmadı/ çalışmıyor	188	153,88	28929,50			
Öğretimsel Planlama Yeterlik Boyutu	Çalışmış/ çalışıyor	164	195,35	32037,50	12325	0,001	1>2
	Çalışmadı/ çalışmıyor	188	160,06	30090,50			
Genel Öz-Yeterlik	Çalışmış/ çalışıyor	164	206,33	33837,50	10525	0,000	1>2
	Çalışmadı/ çalışmıyor	188	150,48	28290,50			

4.4. Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilere Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesine İlişkin Bulgular

Bu bölümde sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilere yönelik tutum ölçeğine verdikleri cevaplar, ölçeğin ortalamaları incelenmiştir ve tutum düzeylerinin bazı bağımsız değişkenlere (sınıflarında ve okullarında üstün yetenekli öğrenci olup olmaması, yaş, cinsiyet, çocuklarının olup olmaması, eğitim düzeyleri, mesleki kıdemleri, çalıştıkları okulun genel imkanları, BİLSEM'e aday gösterme durumları, üstün yeteneklilere yönelik ders ve hizmetiçi eğitim alıp almamaları, üstün yeteneklilerle çalışma

durumları) göre anlamlı bir fark gösterip göstermediği ANOVA, Kruskal Wallis Testi, t-Testi ve Mann Whitney U Testi kullanılarak değerlendirilmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli eğitime ilişkin tutumları ne düzeydedir? Şeklindeki kırkınıcı alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.44 ve 4.45'te gösterilmiştir.

Tablo 4.44. Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Ölçeğine Verdikleri Cevapların Dağılımı

Soru Maddeleri	Cevaplar	N	%
1. Üstün yetenekli öğrencilerin eğitim gereksinimlerinin karşılanmasının en iyi yolu onları özel sınıflara koymaktır.	Hiç Katılmıyorum	10	2,6
	Katılmıyorum	54	14,0
	Karasızım	59	15,3
	Katılıyorum	132	34,2
2. Üstün yetenekli öğrenciler için yapılan özel programlar seçkinlik (elitizm) oluşturacağı için sakıncalıdır.	Tamamen Katılıyorum	131	33,9
	Hiç Katılmıyorum	88	22,8
	Katılmıyorum	160	41,5
	Karasızım	96	24,9
3. Üstün yetenekli öğrenciler için yapılan özel eğitim hizmetleri ayrımcılığı gösteren bir işarettir.	Katılıyorum	33	8,5
	Tamamen Katılıyorum	9	2,3
	Hiç Katılmıyorum	107	27,7
	Katılmıyorum	200	51,8
4. Üstün yetenekli öğrenciler için özel sınıflar oluşturulması, diğer öğrencilerin kendilerini değersiz hissetmesine neden olur.	Karasızım	43	11,1
	Katılıyorum	27	7,0
	Tamamen Katılıyorum	9	2,3
	Hiç Katılmıyorum	74	19,2
5. Üstün yetenekli çocuklar eğitim ihtiyaçları yeterince karşılanmadığı için okullarında genelde sıkılırlar.	Katılmıyorum	166	43,0
	Karasızım	76	19,7
	Katılıyorum	54	14,0
	Tamamen Katılıyorum	16	4,1
6. Üstün yetenekli öğrenciler eğitim ihtiyaçları yeterince karşılanmadığı için normal sınıflarda zamanlarını boşa harcarlar.	Hiç Katılmıyorum	8	2,1
	Katılmıyorum	32	8,3
	Karasızım	37	9,6
	Katılıyorum	172	44,6
7. Okullarımızda üstün yetenekli öğrencilerin özel eğitim ihtiyaçları sıkça ihmal edilmektedir.	Tamamen Katılıyorum	137	35,5
	Hiç Katılmıyorum	13	3,4
	Katılmıyorum	79	20,5
	Karasızım	90	23,3
	Katılıyorum	140	36,3
	Tamamen Katılıyorum	64	16,6
	Hiç Katılmıyorum	19	4,9
	Katılmıyorum	81	21,0
	Karasızım	92	23,8
	Katılıyorum	142	36,8
	Tamamen Katılıyorum	52	13,5

Tablo 4.44. (Devamı) Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Ölçeğine Verdikleri Cevapların Dağılımı

Soru Maddeleri	Cevaplar	N	%
8. Üstün yetenekli bireylerin, yeteneklerini tam olarak geliştirmek için özel ilgi ve desteğe ihtiyaçları vardır.	Hiç Katılmıyorum	1	0,3
	Katılmıyorum	16	4,1
	Karasızım	18	4,7
	Katılıyorum	175	45,3
	Tamamen Katılıyorum	176	45,6
9. Okullarımız üstün yetenekli öğrencilerin özel eğitim ihtiyaçlarını karşılamada zaten yeterlidir.	Hiç Katılmıyorum	75	19,4
	Katılmıyorum	182	47,2
	Karasızım	83	21,5
	Katılıyorum	37	9,6
	Tamamen Katılıyorum	9	2,3
10. Üstün yetenekli öğrencilerin normal sınıflarda öğrenim görmeleri sağlanmalıdır, çünkü üstün yetenekli öğrenciler diğer öğrencilerin için bir entelektüel uyarıcı rolü üstlenirler.	Hiç Katılmıyorum	32	8,3
	Katılmıyorum	109	28,2
	Karasızım	127	32,9
	Katılıyorum	95	24,6
	Tamamen Katılıyorum	23	6,0
11. Öğrencileri üstün yetenekli ve diğerleri diye ayırırsak, daha birçok etiketlemeleri de artırırız örneğin güçlü-zayıf, yeterli-yetersiz gibi.	Hiç Katılmıyorum	47	12,2
	Katılmıyorum	155	40,2
	Karasızım	81	21,0
	Katılıyorum	86	22,3
	Tamamen Katılıyorum	17	4,4
12. Eğer üstün yetenekli çocuklara özel destek ve ilgi verilirse kibirli veya bencil olabilirler.	Hiç Katılmıyorum	62	16,1
	Katılmıyorum	189	49,0
	Karasızım	81	21,0
	Katılıyorum	34	8,8
	Tamamen Katılıyorum	20	5,2
13. Öğrenme güçlüğü olan öğrenciler için ayrılan yatırımların aynısını üstün öğrenciler için de yapmalıyız.	Hiç Katılmıyorum	5	1,3
	Katılmıyorum	17	4,4
	Karasızım	19	4,9
	Katılıyorum	157	40,7
	Tamamen Katılıyorum	188	48,7
14. Okulların normal programları üstün öğrencilerin entelektüel merakını söndürür.	Hiç Katılmıyorum	14	3,6
	Katılmıyorum	57	14,8
	Karasızım	96	24,9
	Katılıyorum	141	36,5
	Tamamen Katılıyorum	78	20,2

Sınıf öğretmenlerinin; yaklaşık %91'i üstün yetenekli bireylerin özel ilgi ve desteğe ihtiyacı olduğuna (soru 8) katılmakta (%45,3) ya da tamamen katılmaktadır (%45,6). Yaklaşık %80'i üstün yetenekli öğrenciler için yapılan özel eğitim hizmetlerinin ayrımcılığı gösteren bir işaret olduğuna (soru 3) katılmamakta (%51,8) ya da hiç katılmamaktadır (%27,7). Yaklaşık %50'si öğrenme güçlüğü olan öğrenciler için

ayrılan yatırımların aynısının üstün öğrenciler için de yapılması gerektiğine (soru13) tamamen katılmaktadır. Yaklaşık %33'ü üstün yetenekli öğrencilerin normal sınıflarda öğrenim görmeleri gerektiği, çünkü üstün yetenekli öğrencilerin diğer öğrenciler için bir entellektüel uyarıcı rolü üstlendikleri (soru 10) konusunda kararsız kalmıştır (%32,9) (Tablo 4.44).

Tablo 4.45. Sınıfta Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Ortalamaları

Sınıfta üstün yetenekli öğrenci		Üstün Yeteneklilerin İhtiyaçları ve Destek Boyutu	Üstün Yeteneklilere Özel Hizmetlere Karşı Olma	Özel Yetenek Sınıfları Oluşturma	Genel tutum
Var	N	80	80	80	80
	\bar{x}	3,62	3,77	3,32	3,58
Yok	N	261	261	261	261
	\bar{x}	3,88	3,72	3,47	3,72
Bilmiyor	N	45	45	45	45
	\bar{x}	3,90	3,95	3,63	3,84
Toplam	N	386	386	386	386
	\bar{x}	3,83	3,76	3,46	3,70

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin, üstün yeteneklilerin ihtiyaçları ve destek boyutunda pozitif tutum (\bar{x} :3,83), üstün yeteneklilere özel hizmetlere karşı olma boyutunda pozitif tutum (\bar{x} :3,76), özel yetenek sınıfları oluşturma boyutunda pozitif tutum (\bar{x} : 3,46), genel tutum ortalamalarında pozitif tutum (\bar{x} : 3,70) sergiledikleri görülmüştür. Özel yetenek sınıfları oluşturma boyutunda; sınıfta üstün yetenekli öğrenci olup olmadığını bilmeyen ve sınıfta üstün yetenekli öğrenci olmayan öğretmenler pozitif tutum gösterirken, sınıfta üstün yetenekli öğrenci olan öğretmenler kararsız tutum göstermektedir. Ayrıca tutumun tüm boyutlarında sınıfta üstün yetenekli öğrenci olup olmadığını bilmeyen öğretmenlerin ortalamalarının diğer iki gruptan daha yüksek olduğu görülmektedir (Tablo 4.45).

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik tutum düzeyleri çalıştıkları sınıfta üstün yetenekli öğrenci olup olmamasına göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki ikinci araştırma problemine ilişkin bulgular Tablo 4.46'da gösterilmiştir.

Tablo 4.46. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Düzeylerinin Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olup Olmamasına Göre Kruskal Wallis Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

	Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p	Fark
Üstün Yeteneklilerin İhtiyaçları ve Destek Boyutu	Var	80	161,33	2	8,577	0,016	2>1
	Yok	261	201,00				
	Bilmiyor	45	207,21				
Üstün Yeteneklilere Özel Hizmetlere Karşı Olma Boyutu	Var	80	195,56	2	3,464	0,177	
	Yok	261	188,10				
	Bilmiyor	45	221,18				
Özel Yetenek Sınıfları Oluşturma Boyutu	Var	80	174,69	2	4,682	0,096	3>1
	Yok	261	194,90				
	Bilmiyor	45	218,84				
	Gruplar	N	\bar{x}	Ss	F	p	Fark
Genel Tutum Düzeyi	Var	80	3,576	0,657	3,244	0,053	3>1
	Yok	261	3,717	0,549			
	Bilmiyor	45	3,838	0,594			

Üstün yeteneklilerin ihtiyaçları ve destek boyutunda; sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan öğretmenlerin tutumu ile sınıfında üstün yetenekli öğrenci olmayan öğretmenlerin tutumu arasında sınıfında üstün yetenekli öğrenci olmayan öğretmenlerin lehine ($p<0,05$) istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmuştur (Tablo 4.46).

Üstün yeteneklilerin ihtiyaçları ve destek boyutu, özel yetenek sınıfları oluşturma boyutu ve genel tutum ortalamalarında; sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan öğretmenlerin tutumu ile sınıfında üstün yetenekli öğrenci olup olmadığını bilmeyen öğretmenlerin tutumu arasında sınıfında üstün yetenekli öğrenci olup olmadığını bilmeyen öğretmenlerin lehine ($p<0,10$) istatistiksel açıdan sınırda bir anlamlılık bulunmuştur. Üstün yeteneklilere yönelik özel hizmetlere karşı olma boyutunda ise her ne kadar sınıfında üstün yetenekli öğrenci olup olmadığını bilmeyen öğretmenlerin ortalamaları daha yüksek olsa da istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır (Tablo 4.46).

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik tutum düzeyleri yaşlarına göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki kırk birinci alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.47’de gösterilmiştir.

Tablo 4.47. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Düzeylerinin Yaşa Göre Kruskal Wallis Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

	Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p	Fark
Üstün Yeteneklilerin İhtiyaçları ve Destek Boyutu	20-29	37	189,86	3	2,486	0,478	
	30-39	186	202,33				
	40-49	109	186,56				
	50 ve üstü	54	179,57				
Üstün Yeteneklilere Özel Hizmetlere Karşı Olma	20-29	37	195,69	3	3,073	0,381	
	30-39	186	202,93				
	40-49	109	183,15				
	50 ve üstü	54	180,42				
Özel Yetenek Sınıfları Oluşturma	20-29	37	205,14	3	2,740	0,433	
	30-39	186	198,75				
	40-49	109	178,95				
	50 ve üstü	54	196,81				
	Gruplar	N	\bar{x}	Ss	F	p	Fark
Genel Tutum Düzeyi	20-29	37	3,753	0,470	1,271	0,284	
	30-39	186	3,750	0,574			
	40-49	109	3,624	0,613			
	50 ve üstü	54	3,660	0,604			

Her ne kadar yaşı genç olan öğretmenlerin tutum ortalamaları diğer gruplardan daha yüksek olduğu görülse de tutumun tüm boyutlarında ve genel tutum ortalamalarında sınıf öğretmenlerinin yaşlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Genel tutum düzeyine ilişkin veriler normal dağılım gösterdiğinden bu bölüm Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılarak analiz edilmiştir (Tablo 4.47).

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik tutum düzeyleri cinsiyetlerine göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki kırk ikinci alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.48'de gösterilmiştir.

Özel yetenek sınıfları oluşturma boyutunda erkek öğretmenlerin lehine ($p < 0,10$) istatistiksel olarak sınırda bir anlamlılık bulunmuştur. Genel tutum ortalamaları ve diğer boyutlarında sınıf öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Genel tutum düzeyine ilişkin veriler normal dağılım gösterdiğinden bu bölüm t-testi kullanılarak analiz edilmiştir (Tablo 4.48).

Tablo 4.48. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Düzeylerinin Cinsiyete Göre Mann-Whitney U Testi ve t-Testi Analizi Sonuçları

	Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p	Fark
Üstün Yeteneklilerin İhtiyaçları ve Destek Boyutu	Kadın	273	196,93	53761,50	14489	0,346	
	Erkek	113	185,22	20929,50			
Üstün Yeteneklilere Özel Hizmetlere Karşı Olma	Kadın	273	192,34	52508,50	15108	0,749	
	Erkek	113	196,31	22182,50			
Özel Yetenek Sınıfları Oluşturma	Kadın	273	186,61	50945,50	13545	0,058	2>1
	Erkek	113	210,14	23745,50			
Genel Tutum Düzeyi	Gruplar	N	\bar{x}	Ss		p	Fark
	Kadın	273	3,694	0,574		0,677	
	Erkek	113	3,721	0,601			

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik tutum düzeyleri çocuklarının olup olmasına göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki kırk üçüncü alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.49'da gösterilmiştir.

Tablo 4.49. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Düzeylerinin Çocuklarının Olmasına Göre Mann-Whitney U Testi Analizi Sonuçları

	Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p	Fark
Üstün Yeteneklilerin İhtiyaçları ve Destek Boyutu	Var	301	193,56	58262,00	12774	0,984	
	Yok	85	193,28	16429,00			
Üstün Yeteneklilere Özel Hizmetlere Karşı Olma	Var	301	192,04	57805,50	12355	0,627	
	Yok	85	198,65	16885,50			
Özel Yetenek Sınıfları Oluşturma	Var	301	187,84	56540,50	11090	0,060	2>1
	Yok	85	213,54	18150,50			
Genel Tutum Düzeyi	Var	301	190,79	57429,00	11978	0,369	
	Yok	85	203,08	17262,00			

Özel yetenek sınıfları oluşturma boyutunda; çocuğu olmayan öğretmenlerin lehine ($p<0,10$) istatistiksel olarak sınırda bir anlamlılık bulunmuştur. Sınıf öğretmenlerinin çocuklarının olup olmasına göre genel tutum ortalamalarında ve diğer boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır (Tablo 4.49).

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik tutum düzeyleri eğitim düzeylerine göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki kırk dördüncü alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.50'de gösterilmiştir.

Tablo 4.50. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Düzeylerinin Eğitim Düzeylerine Göre Kruskal Wallis Testi Analizi Sonuçları

	Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p	Fark
Üstün Yeteneklilerin İhtiyaçları ve Destek Boyutu	Ön lisans	29	207,24				
	Lisans	344	192,51	2	0,491	0,782	
	Yüksek Lisans	13	189,08				
Üstün Yeteneklilere Özel Hizmetlere Karşı Olma	Ön lisans	29	205,16				
	Lisans	344	193,43	2	0,945	0,624	
	Yüksek Lisans	13	169,27				
Özel Yetenek Sınıfları Oluşturma	Ön lisans	29	219,52				
	Lisans	344	192,14	2	2,157	0,340	
	Yüksek Lisans	13	171,42				
Genel Tutum Düzeyi	Ön lisans	29	212,79				
	Lisans	344	192,73	2	1,424	0,491	
	Yüksek Lisans	13	170,81				

Her ne kadar genel tutum ortalamaları ve tüm boyutlarında eğitim düzeyi arttıkça öğretmenlerin tutum ortalamasının düştüğü görülse de gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır (Tablo 4.50).

Tablo 4.51. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Düzeylerinin Mesleki Kıdemlerine Göre Kruskal Wallis Testi Analizi Sonuçları

	Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p	Fark
Üstün Yeteneklilerin İhtiyaçları ve Destek Boyutu	0-5 yıl	39	180,79				
	6-10 yıl	72	217,58	3	6,361	0,095	2>4
	11-20 yıl	152	197,56				
	21 yıl ve üstü	123	178,41				
Üstün Yeteneklilere Özel Hizmetlere Karşı Olma	0-5 yıl	39	193,18				
	6-10 yıl	72	224,36	3	7,110	0,068	2>4
	11-20 yıl	152	186,97				
	21 yıl ve üstü	123	183,60				
Özel Yetenek Sınıfları Oluşturma	0-5 yıl	39	211,21				
	6-10 yıl	72	223,98	3	8,871	0,045	2>3
	11-20 yıl	152	183,07				
	21 yıl ve üstü	123	182,93				
Genel Tutum Düzeyi	0-5 yıl	39	202,79				
	6-10 yıl	72	226,13	3	9,118	0,076	2>4
	11-20 yıl	152	188,04			0,060	2>3
	21 yıl ve üstü	123	178,21				

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik tutum düzeyleri mesleki kıdemlerine göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki kırk beşinci alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.51’de gösterilmiştir.

Mesleki kıdemi 6-10 yıl olan öğretmenlerin tutumu ile 21 yıl ve üstü olan öğretmenlerin tutumu arasında mesleki kıdemi 6-10 yıl olan öğretmenlerin lehine; genel tutum ortalamaları, üstün yeteneklilerin ihtiyaçları ve destek boyutu, üstün yeteneklilere özel hizmetlere karşı olma boyutlarında ($p<0,10$) istatistiksel olarak sınırda bir anlamlılık bulunmuştur. Mesleki kıdemi 6-10 yıl olan öğretmenlerin tutumu ile 11-20 yıl olan öğretmenlerin tutumu arasında mesleki kıdemi 6-10 yıl olan öğretmenlerin lehine; Özel yetenek sınıfları oluşturma boyutunda ($p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı bir fark, genel tutum ortalamalarında ise ($p<0,10$) istatistiksel olarak sınırda bir anlamlılık bulunmuştur (Tablo 4.51).

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik tutum düzeyleri çalıştıkları okulun genel imkanlarına göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki kırk altıncı alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.52’de gösterilmiştir.

Tablo 4.52. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Düzeylerinin Çalıştıkları Okulun Genel İmkanlarına Göre Kruskal Wallis Testi Analizi Sonuçları

	Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p	Fark
Üstün Yeteneklilerin İhtiyaçları ve Destek Boyutu	Düşük	72	194,97				
	Orta	201	204,78	2	6,119	0,040	2>3
	Yüksek	113	172,50				
Üstün Yeteneklilere Özel Hizmetlere Karşı Olma	Düşük	72	204,00				
	Orta	201	191,35	2	0,800	0,670	
	Yüksek	113	190,63				
Özel Yetenek Sınıfları Oluşturma	Düşük	72	189,78				
	Orta	201	194,92	2	0,114	0,945	
	Yüksek	113	193,34				
Genel Tutum Düzeyi	Düşük	72	199,62				
	Orta	201	197,70	2	1,678	0,432	
	Yüksek	113	182,13				

Üstün yeteneklilerin ihtiyaçları ve destek boyutunda; çalıştıkları okulun genel imkanları yüksek olan öğretmenlerin tutumu ile orta olan öğretmenlerin tutumu arasında çalıştıkları okulun genel imkanları orta düzeyde olan öğretmenlerin lehine ($p<0,05$)

istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Her ne kadar çalıştıkları okulun genel imkanları yüksek olan öğretmenlerin tutum düzeyleri daha düşük olsa da genel tutum düzeylerinde ve tutumun diğer boyutlarında çalışılan okulun genel imkan düzeyine göre gruplar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır (Tablo 4.52).

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik tutum düzeyleri çalıştıkları okulda üstün yetenekli öğrenci olup olmasına göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki kırk yedinci alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.53'te gösterilmiştir.

Tablo 4.53. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Düzeylerinin Okullarında Üstün Yetenekli Öğrenci Olmasına Göre Mann-Whitney U Testi ve t-Testi Analizi Sonuçları

	Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p	Fark
Üstün Yeteneklilerin İhtiyaçları ve Destek Boyutu	Var	186	178,01	33109,00	15718	0,008	2>1
	Yok	200	207,91	41582,00			
Üstün Yeteneklilere Özel Hizmetlere Karşı Olma	Var	186	188,26	35016,00	17625	0,370	
	Yok	200	198,38	39675,00			
Özel Yetenek Sınıfları Oluşturma	Var	186	186,99	34781,00	17390	0,267	
	Yok	200	199,55	39910,00			
Genel Tutum Düzeyi	Var	186	3,640	0,581		0,042	2>1
	Yok	200	3,760	0,577			

Üstün yeteneklilerin ihtiyaçları ve destek boyutunda; çalıştıkları okulda üstün yetenekli öğrenci olmayan öğretmenlerin lehine ($p<0,01$) yüksek düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Genel tutum düzeyinde; çalıştıkları okulda üstün yetenekli öğrenci olmayan öğretmenlerin lehine ($p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur (Tablo 4.53).

Diğer boyutlarda çalışılan okulda üstün yetenekli öğrenci olup olmasına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Genel tutum düzeyine ilişkin veriler normal dağılım gösterdiğinden bu bölüm t-Testi kullanılarak analiz edilmiştir (Tablo 4.53).

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik tutum düzeyleri BİLSEM'e aday gösterme durumlarına göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki kırk sekizinci alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.54'te gösterilmiştir.

Tablo 4.54. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Düzeylerinin BİLSEM'e Aday Gösterme Durumlarına Göre Kruskal Wallis Testi Analizi Sonuçları

	Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p	Fark
Üstün Yeteneklilerin İhtiyaçları ve Destek Boyutu	En az biri kazandı	121	195,92				
	Hiç biri kazanamadı	106	186,11	2	0,648	0,723	
	Aday göstermedi	159	196,58				
Üstün Yeteneklilere Özel Hizmetlere Karşı Olma	En az biri kazandı	121	187,10				
	Hiç biri kazanamadı	106	203,44	2	1,300	0,522	
	Aday göstermedi	159	191,74				
Özel Yetenek Sınıfları Oluşturma	En az biri kazandı	121	180,40				
	Hiç biri kazanamadı	106	196,03	2	2,621	0,270	
	Aday göstermedi	159	201,78				
Genel Tutum Düzeyi	En az biri kazandı	121	186,03				
	Hiç biri kazanamadı	106	193,25	2	0,982	0,612	
	Aday göstermedi	159	199,35				

Her ne kadar üstün yeteneklilerin ihtiyaçları ve destek boyutu dışındaki tüm boyutlarda BİLSEM'e aday gösterdiği öğrencilerden en az biri kazanmış olan öğretmenlerin tutum düzeyi diğer gruplardan düşük olsa da BİLSEM'e aday gösterme durumuna göre gruplar arası tutum düzeylerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır (Tablo 4.54).

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik tutum düzeyleri üstün yeteneklilerle ilgili hizmetiçi eğitim almalarına göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki kırk dokuzuncu alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.55'de gösterilmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik tutum düzeyleri üstün yeteneklilerle ilgili hizmetiçi eğitim almalarına göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki kırk dokuzuncu alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.55'de gösterilmiştir. Her ne kadar tüm tutum boyutlarında üstün yeteneklilere yönelik hizmetiçi eğitim alan öğretmenlerin tutum düzeyi diğer gruptan yüksek olsa da gruplar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır (Tablo 4.55).

Tablo 4.55. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Düzeylerinin Hizmetiçi Eğitim Almalarına Göre Mann-Whitney U Testi Analizi Sonuçları

	Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p	Fark
Üstün Yeteneklilerin İhtiyaçları ve Destek Boyutu	Alanlar	169	198,79	33595,50	17443	0,409	
	Almayanlar	217	189,38	41095,50			
Üstün Yeteneklilere Özel Hizmetlere Karşı Olma	Alanlar	169	196,61	33227,00	17811	0,626	
	Almayanlar	217	191,08	41464,00			
Özel Yetenek Sınıfları Oluşturma	Alanlar	169	193,72	32738,00	18300	0,973	
	Almayanlar	217	193,33	41953,00			
Genel Tutum Düzeyi	Alanlar	169	194,51	32872,00	18166	0,875	
	Almayanlar	217	192,71	41819,00			

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik tutum düzeyleri üniversitede üstün yeteneklilerle ilgili ders almalarına göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki ellinci alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.56’da gösterilmiştir.

Tablo 4.56. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Düzeylerinin Üniversitede Üstün Yeteneklilere Yönelik Ders Almalarına Göre Mann-Whitney U Testi Analizi Sonuçları

	Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p	Fark
Üstün Yeteneklilerin İhtiyaçları ve Destek Boyutu	Alanlar	64	210,71	13485,50	9203	0,175	
	Almayanlar	322	190,08	61205,50			
Üstün Yeteneklilere Özel Hizmetlere Karşı Olma	Alanlar	64	203,91	13050,50	9638	0,410	
	Almayanlar	322	191,43	61640,50			
Özel Yetenek Sınıfları Oluşturma	Alanlar	64	214,05	13699,50	8989	0,105	
	Almayanlar	322	189,41	60991,50			
Genel Tutum Düzeyi	Alanlar	64	212,96	13629,50	9059	0,126	
	Almayanlar	322	189,63	61061,50			

Tutumun tüm boyutlarında üniversitede üstün yeteneklilere yönelik ders alan öğretmenlerin tutum düzeyi diğer gruptan yüksektir ancak gruplar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır (Tablo 4.56).

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik tutum düzeyleri üstün yeteneklilerle çalışma durumlarına göre farklılık gösterir mi? Şeklindeki elli birinci alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.57’de gösterilmiştir.

Tablo 4.57. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Düzeylerinin Üstün Yetenekli Öğrenciyle Çalışma Durumuna Göre Mann-Whitney U Testi Analizi Sonuçları

	Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p	Fark
Üstün Yeteneklilerin İhtiyaçları ve Destek Boyutu	Çalışmış/çalışıyor	164	174,01	28538,00	15008	0,667	
	Çalışmadı/çalışmıyor	188	178,67	33590,00			
Üstün Yeteneklilere Özel Hizmetlere Karşı Olma	Çalışmış/çalışıyor	164	173,71	28489,00	14959	0,629	
	Çalışmadı/çalışmıyor	188	178,93	33639,00			
Özel Yetenek Sınıfları Oluşturma	Çalışmış/çalışıyor	164	166,72	27342,00	13812	0,091	2>1
	Çalışmadı/çalışmıyor	188	185,03	34786,00			
Genel Tutum Düzeyi	Çalışmış/çalışıyor	164	168,45	27625,50	14096	0,165	
	Çalışmadı/çalışmıyor	188	183,52	34502,50			

Özel yetenek sınıfları oluşturma boyutunda; üstün yetenekli öğrenci ile çalışmamış olan öğretmenlerin lehine ($p < 0,10$) istatistiksel açıdan sınırda bir anlamlılık bulunmuştur. Genel tutum ortalamaları ve diğer boyutlarında her ne kadar üstün yetenekli öğrenci ile çalışmamış olan öğretmenlerin tutum düzeyi daha yüksek olsa da istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır (Tablo 4.57).

4.5. Bağımlı ve Bağımsız Değişkenler Arasındaki İlişkilere İlişkin Bulgular

Sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli eğitimine ilişkin öz yeterlik düzeyleri ile tutumları arasında ilişki var mıdır? Şeklindeki elli ikinci alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.58’de gösterilmiştir.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilere yönelik genel tutum düzeyleri ile genel öz yeterlik düzeyleri arasında ($\rho: -0,042$; $p > 0,05$) istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (Tablo 4.58).

Öz yeterliliğin akademik yeterlik boyutu ile tutumun üstün yeteneklilere özel hizmetlere karşı olma boyutu ($\rho: -0,107$; $p < 0,05$), özel yetenek sınıfları oluşturma boyutu ($\rho: -0,178$; $p < 0,05$) ve genel tutum düzeyi ($\rho: -0,140$; $p < 0,05$) arasında düşük negatif bir

ilişki bulunmuştur. Öz yeterliliğin akademik yeterlik düzeyi arttıkça öğretmenlerin üstün yeteneklilere yönelik genel tutum düzeyleri, özel hizmetlere karşı olma boyutunda ve özel yetenek sınıfları oluşturma boyutunda tutum düzeyleri düşmektedir (Tablo 4.58).

Tablo 4.58. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilere İlişkin Tutumları ile Öz Yeterlikleri Arasındaki İlişkiye Yönelik Korelasyon Analizi Sonuçları

		Üstün Yeteneklilerin İhtiyaçları ve Destek Boyutu	Üstün Yeteneklilere Özel Hizmetlere Karşı Olma	Özel Yetenek Sınıfları Oluşturma	Genel Tutum Düzeyi
Akademik Yeterlik Boyutu	rho	-0,26	-0,107	-0,178	-0,140
	p	0,607	0,036	0,000	0,006
Mentörlük (Danışmanlık) Yeterlik Boyutu	rho	-0,039	-0,024	-0,179	-0,123
	p	0,442	0,643	0,000	0,016
Sorumluluk Boyutu	rho	0,069	0,120	0,053	0,103
	p	0,173	0,019	0,300	0,043
Öğretimsel Planlama Yeterlik Boyutu	rho	-0,035	-0,080	-0,141	-0,117
	p	0,493	0,117	0,006	0,021
Genel Öz-Yeterlik	rho	-0,027	-0,023	-0,110	-0,042
	p	0,602	0,647	0,031	0,407

Öz yeterliliğin mentörlük yeterlik boyutu ile tutumun özel yetenek sınıfları oluşturma boyutu (rho:-0,179; p<0,05) ve genel tutum düzeyi (rho:-0,123; p<0,05) arasında düşük negatif bir ilişki bulunmuştur. Öz yeterliliğin mentörlük yeterlik düzeyi arttıkça öğretmenlerin üstün yeteneklilere yönelik genel tutum düzeyleri, ve özel yetenek sınıfları oluşturma boyutunda tutum düzeyleri düşmektedir (Tablo 4.58).

Öz yeterliliğin öğretimsel planlama yeterlik boyutu ile özel yetenek sınıfları oluşturma boyutu (rho:-0,141; p<0,05) ve genel tutum düzeyi (r:-0,117; p<0,05) arasında düşük negatif bir ilişki bulunmuştur. Öz yeterliliğin öğretimsel planlama yeterlik düzeyi arttıkça öğretmenlerin üstün yeteneklilere yönelik genel tutum düzeyleri, özel hizmetlere karşı olma boyutunda ve özel yetenek sınıfları oluşturma boyutunda tutum düzeyleri düşmektedir (Tablo 4.58).

Öz yeterliliğin sorumluluk yeterlik boyutu ile tutumun özel hizmetlere karşı olma boyutu ($\rho:-0,120$; $p<0,05$) ve genel tutum düzeyi ($\rho:0,103$; $p<0,05$) arasında düşük pozitif bir ilişki bulunmuştur. Öz yeterliliğin sorumluluk yeterlik düzeyi arttıkça öğretmenlerin özel hizmetlere karşı olma boyutu ve genel tutum düzeyleri artmaktadır (Tablo 4.58).

Genel öz yeterlilik düzeyleri ile özel yetenek sınıfları oluşturma boyutunda tutum düzeyleri ($\rho:-0,110$; $p<0,05$) arasında düşük negatif bir ilişki bulunmuştur. Öz yeterlilik düzeyi arttıkça öğretmenlerin üstün yeteneklilere yönelik özel yetenek sınıfları oluşturma boyutunda tutum düzeyleri düşmektedir (Tablo 4.58).

Sınıfta üstün yetenekli öğrenci olan sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli eğitime ilişkin öz yeterlik düzeyleri ile tutumları arasında ilişki var mıdır? Şeklindeki elli üçüncü alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.59’da gösterilmiştir.

Tablo 4.59. Sınıfta Üstün Yetenekli Öğrenci Olan Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilere İlişkin Tutumları ile Öz Yeterlikleri Arasındaki İlişkiye Yönelik Korelasyon Analizi Sonuçları

		Özel Yetenek Sınıfları Oluşturma	Genel Tutum Düzeyi
Akademik Yeterlik Boyutu	rho	-0,291	-0,244
	p	0,009	0,029
Genel Öz-Yeterlik	rho	-0,165	-0,128
	p	0,142	0,260

Sınıfta üstün yetenekli öğrenci olan sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilere yönelik genel tutum düzeyleri ile genel öz yeterlik düzeyleri arasında ($\rho:-0,128$; $p>0,05$) istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (Tablo 4.59).

Öz yeterliliğin akademik yeterlik boyutu ile tutumun özel yetenek sınıfları oluşturma boyutu ($\rho:-0,291$; $p<0,01$) ve genel tutum düzeyi ($\rho:-0,244$; $p<0,05$) arasında düşük negatif bir ilişki bulunmuştur. Öz yeterliliğin akademik yeterlik düzeyi arttıkça öğretmenlerin üstün yeteneklilere yönelik genel tutum düzeyleri, özel hizmetlere karşı olma boyutunda ve özel yetenek sınıfları oluşturma boyutunda tutum düzeyleri düşmektedir (Tablo 4.59).

Sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday öğrenci gösterme durumları ile üstün yetenekli eğitime ilişkin öz yeterlikleri arasında ilişki var mıdır? Şeklindeki elli dördüncü alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.60'ta gösterilmiştir.

Tablo 4.60. Sınıf Öğretmenlerinin BİLSEM'e Aday Gösterme Durumları ile Üstün Yeteneklilere İlişkin Öz Yeterlikleri Arasındaki İlişkiye Yönelik Korelasyon Analizi Sonuçları

		Genel Yeterlilik	Boyut 1	Boyut 2	Boyut 3	Boyut 4	Boyut 5	Boyut 6
BİLSEM'e aday gösterme durumu	Spearman's rho	0,192	0,178	0,203	0,049	0,146	0,148	0,117
	p	0,000	0,000	0,000	0,334	0,004	0,004	0,022

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday gösterme durumları ile öz yeterliliğin sorumluluk boyutu hariç tüm boyutları ve genel öz yeterlik düzeyleri arasında düşük pozitif bir ilişki bulunmuştur ($p < 0,05$). Öğretmenlerin üstün yeteneklilerin eğitime yönelik öz yeterlilikleri arttıkça, BİLSEM'e isabetli aday gösterme oranları da artmaktadır (Tablo 4.60).

Öğretmenlerin BİLSEM'e aday gösterme durumları ile öz yeterliliğin sorumluluk boyutu (Boyut 3) arasında ($\rho:0,049$; $p > 0,05$) istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (Tablo 4.60).

5. TARTIŞMA

Bu bölümde araştırmaya ait bulgular, Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Tartışılması, Sınıf Öğretmenlerinin BİLSEM'e Aday Göstermelerine İlişkin Bulguların Tartışılması, Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilere Yönelik Öz Yeterliklerine İlişkin Bulguların Tartışılması, Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilere Yönelik Tutumlarına İlişkin Bulguların Tartışılması ve Değişkenler Arasındaki İlişkilere İlişkin Bulguların Tartışılması olarak beş başlık altında tartışılmıştır.

5.1. Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Karşılaştırılmasına İlişkin Bulguların Tartışılması

40 yaş ve üzeri öğretmenlerin sınıfında üstün yetenekli öğrenci olma oranı 40 yaş altı öğretmenlere göre daha yüksektir. 40 yaş ve üzeri öğretmenlerin BİLSEM'e aday gösterdiği öğrencilerin kazanma durumu da, daha önce üstün yetenekli öğrenci ile çalışma oranı da diğerlerine kıyasen yüksek bulunmuştur. Sonuçlar paralellik göstermekte ve bu paralellik neden 40 yaş üstü öğretmenlerin sınıflarında üstün yetenekli öğrenci olma oranının yüksek olduğunu kısmen açıklamaktadır.

Çalıştıkları okulun genel imkanları yüksek olan öğretmenlerin sınıfında üstün yetenekli öğrenci olma oranı orta ve düşük düzeyde imkanlara sahip okullarda çalışan öğretmenlere göre daha yüksektir. Bu durumun sebebi üstün yetenekli öğrencilerin genel imkanları yüksek düzeyde olan okulları tercih etmeleri olabilir. Aynı zamanda çalıştıkları okulun genel imkan düzeyi arttıkça öğretmenlerin BİLSEM'e aday gösterme ve aday gösterdiği öğrencinin sınavı kazanma oranı yükselmektedir. Bu bulgu da çalıştıkları okulun genel imkanları yüksek olan öğretmenlerin sınıfında üstün yetenekli öğrenci olma oranının yüksek olmasını açıklayabilir.

BİLSEM'e aday gösterdiği öğrencilerden en az biri kazanan öğretmenlerin sınıfında üstün yetenekli öğrenci olma oranı diğer gruplardaki öğretmenlere göre daha yüksektir. Bu olası bir sonuçtur, sınıfındaki öğrenciyi fark ederek aday gösteren öğretmenin

öğrencisi tanılanmıştır. BİLSEM'e aday gösterdiği öğrencilerin hiçbiri sınavı kazanamamış olan öğretmenlerin sınıfında üstün yetenekli öğrenci olup olmadığını bilmeme oranı diğer öğretmenlere göre yüksektir. Bu iki durumun aynı anda olması bu gruptaki öğretmenlerin üstün yetenekli öğrencileri ayırt etmekte zorlandığı anlamına gelebilir. BİLSEM'e hiç aday göstermemiş öğretmenlerin sınıflarında üstün yetenekli öğrenci olma oranı diğer öğretmenlere göre düşüktür. Genel olarak bu sonuçlar sınıf öğretmenlerinin tanılama sürecinde ne kadar etkili olduğunu öğrencisini tanıyan, fark eden ve aday gösteren öğretmenlerin üstün yetenekli öğrencilerini keşfettiklerini göstermektedir.

5.2. Sınıf Öğretmenlerinin BİLSEM'e Aday Göstermelerine İlişkin Bulguların Tartışılması

BİLSEM programları doğrudan üstün yetenekli öğrencilerin eğitimi amaçlı faaliyet göstermektedirler. Devletin ücretsiz eğitim vererek fırsat eşitliği sunduğu ve üstün yetenekli öğrencilerin daha iyi yetişmeleri için önemli, ulaşılabilir bir umut olduğu bilinmektedir. Güney tarafından 2018 yılında yapılan bir araştırmada BİLSEM programının belirlenen hedeflerine ulaştığı ve üstün yetenekli çocuklar için önemli bir fırsat olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Tüm bunlar değerlendirildiğinde sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday gösterme süreçleri ve bu sürecin değerlendirilmesi önem kazanmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %31,3'ünün BİLSEM'e aday gösterdiği öğrencilerin en az birinin tanılandığı yani isabetli aday gösterdiği görülmüştür. Bu oran, Akar ve Uluman tarafından 2013 yılında yapılan araştırmanın sonucundan yüksektir. Akar ve Uluman (2013), isabetli aday gösterme oranını %18 olarak tespit etmişlerdir. Bu farklılık zaman içerisinde öğretmenlerin tanılama ve tespit etme becerilerinin gelişmiş olduğu şeklinde yorumlanabilir. Ancak öğretmenlerin %41,2'sinin hiçbir öğrencisini aday göstermemiş olması öğretmenlerin bu konuda daha fazla desteklenmeleri ve gelişmeleri gerektiğini düşündürmektedir.

Çocuğu olan öğretmenlerin BİLSEM'e aday gösterme ve aday gösterdiği öğrencinin sınavı kazanma oranı çocuğu olmayan öğretmenlere göre daha yüksektir. Kendi

çocukları olan öğretmenlerin çocukların gelişimsel özelliklerini gözlemlemiş ve onları daha yakından tanımış olmaları sürece katkı sağlamış olabilir.

Yüksek lisans mezunu öğretmenlerin BİLSEM'e aday gösterme ve aday gösterdiği öğrencinin sınavı kazanma oranı lisans mezunu öğretmenlere göre daha yüksektir. Yüksek lisans eğitiminin öğretmenlerin farkındalığını ve ayırt ediciliğini arttırmış olabileceği düşünülmektedir.

40 yaş ve üzeri öğretmenlerin BİLSEM'e aday gösterme ve aday gösterdiği öğrencinin sınavı kazanma oranı 40 yaş altı öğretmenlere göre daha yüksektir. 40 yaş ve üzeri öğretmenlerin üstün yetenekli öğrenci ile çalışma oranı 40 yaş altı öğretmenlere göre daha yüksektir. Daha önce üstün yetenekli öğrenci ile çalışmış olan öğretmenlerin BİLSEM'e aday gösterme ve aday gösterdiği öğrencinin sınavı kazanma oranı daha önce üstün yetenekli öğrenci ile çalışmamış olan öğretmenlere göre yüksektir. Mesleki kıdem arttıkça öğretmenlerin BİLSEM'e aday gösterme ve aday gösterdiği öğrencinin sınavı kazanma oranı yükselmektedir. Bu sonuç Akar ve Uluman'ın (2013) araştırma sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Sonuçlar birbirine paralel ve olası sonuçlardır. Öğretmenlerin üstün yetenekli öğrenci ile çalışmalarının aynı zamanda tecrübe edinmelerinin BİLSEM'e aday gösterme sürecinde daha etkin olmalarını sağladığı söylenebilir.

Üstün yetenekliler ile ilgili hizmetiçi eğitim alan öğretmenlerin BİLSEM'e aday gösterme ve aday gösterdiği öğrencinin sınavı kazanma oranı üstün yetenekliler ile ilgili hizmetiçi eğitim almayan öğretmenlere göre daha yüksektir. Bu durum hizmetiçi eğitimlerin öğretmenlerin farkındalığını ve ayırt ediciliğini arttırmış olabileceğini göstermektedir. Alınan eğitimlerin üstün yeteneklilerin tanınmasında etkili olduğunu ifade eden araştırmalar bulunmaktadır. (Hemphill 2009; Şahin 2012)

5.3. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilere Yönelik Öz Yeterliklerine İlişkin Bulguların Tartışılması

Araştırmaya katılan tüm sınıf öğretmenlerinin genel öz yeterlilik ortalamaları ve öz yeterlik maddelerine verdikleri cevaplar incelendiğinde; akademik yeterlilik boyutunda; orta düzeyde bir öz yeterliliğe sahip oldukları bulunmuştur ancak sadece %25'i üstün yetenekli öğrencilerin eğitimiyle ilgili gerekli akademik bilgiye sahip olduğunu

düşünmektedir. Daha önce yapılan sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekliler hakkında bilgi düzeylerini ölçen araştırmada bilgi düzeyleri %53,84 olarak bulunmuştur (Şahin, 2012) Öğretmenlerin akademik yeterlilik düzeyleri bilgi düzeyleri ile benzerlik göstermektedir. Mentörlük yeterlik boyutunda; ortalama orta düzeydedir ve sınıf öğretmenlerinin yaklaşık %25'i üstün yetenekli öğrencilerin bireysel çalışmalarında gerekli danışmanlığı yapabileceğini düşünmemektedir. Sorumluluk boyutunda; ortalama orta düzeydedir, ancak yaklaşık yarısı üstün yetenekli öğrencilerin özel eğitim gereksinimlerini karşılamada öğretmenlerin sorumlu olduğunu düşünmemektedir. Uygun kişilik özellik boyutunda; ortalama yüksek düzeydedir ve yaklaşık %75'i enerjik bir yapıya sahip olduğunu düşünmektedir. Öğretimsel planlama boyutunda; ortalama orta düzeydedir ancak neredeyse yarısı üstün yetenekli öğrencilerin eğitiminde kullanılacak ders etkinlikleri geliştirebilme/hazırlayabilme konusunda kararsız kalmıştır ve sadece %27,9'u genel müfredatla uyumlu farklılaştırılmış öğretim planı hazırlayabileceğini düşünmektedir. Genel öz yeterlik ortalamaları ise yüksek düzeyin alt sınırındadır. Bulunan sonuçlar Güneş tarafından 2015 yılında yapılan araştırmanın sonuçları ile örtüşmektedir.

Sınıfta Üstün Yetenekli Öğrenci Olup Olmama Durumu

Araştırmada sınıfta üstün yetenekli öğrenci olan ile olmayan sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencilerin eğitime yönelik öz yeterlilik düzeylerinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmaya katılan ve sınıfta üstün yetenekli öğrenci olan sınıf öğretmenlerinin genel öz yeterlilik ve öğretimsel planlama yeterlik boyutu ortalamaları yüksek iken sınıfta üstün yetenekli öğrenci olmayan sınıf öğretmenlerinin ortalamaları orta düzeydedir ve iki grup arasında istatistiksel açıdan yüksek düzeyde anlamlı bir fark bulunmaktadır. Akademik yeterlilik boyutunda ve mentörlük yeterlik boyutunda üstün yetenekli öğrencisi olan sınıf öğretmenlerinin de üstün yetenekli öğrencisi olmayan sınıf öğretmenlerinin de orta düzeyde bir öz yeterliliğe sahip oldukları bulunmuştur ancak iki grup arasında üstün yetenekli öğrencisi olan öğretmenlerin lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Uygun kişilik özellik boyutunda her iki grubun da ortalamaları yüksek düzeydedir ancak iki grup arasında üstün yetenekli öğrencisi olan öğretmenlerin lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmaktadır. Sorumluluk boyutunda iki grubun da ortalamaları orta düzeyde iken yaratıcılığı teşvik etme boyutunda iki grubun da

ortalamaları yüksek düzeydedir. Bu duruma sebep olabileceği düşünülen 3 farklı ihtimal vardır. Birinci ihtimalde sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan öğretmenler ihtiyaç hissettiklerinden üstün yetenekli öğrencilerin eğitimi konusunda kendilerini geliştirmişlerdir ve bu yüzden genel öz yeterlilikleri ve öğretimsel planlama boyutunda öz yeterlilikleri sınıfında üstün yetenekli öğrenci olmayan meslektaşlarına göre daha yüksektir. İkinci ihtimal de genel öz yeterliliği yüksek olan öğretmenin sınıfındaki üstün yetenekli öğrencileri keşfettiği için sınıfında üstün yetenekli öğrenci bulunduğu, öz yeterliliği daha düşük olan öğretmenlerin ise sınıfındaki üstün yetenekli öğrencileri keşfetme oranının düşük olduğundan sınıflarında üstün yetenekli öğrenci bulunmadığı olabilir. Bu ihtimali çalışmada elde edilen, BİLSEM'e aday gösterip kazandıran öğretmenlerin genel özyeterliliğinin, BİLSEM'e hiç aday göstermemiş olan öğretmenlerin genel özyeterliliğinden istatistiksel açıdan çok yüksek düzeyde yüksek olduğu sonucu desteklemektedir. Üçüncü ihtimal ise okul seçme hakkına sahip olan üstün yetenekli öğrenci velilerinin (MEB 2014) yüksek imkanlara sahip okulları seçmeleri ve bu okullarda çalışan öğretmenlerin öz yeterliliğinin de yüksek olması olabilir. Bu ihtimali de yine çalışmada elde edilen yüksek imkanlı okulda çalışan öğretmenlerin genel öz yeterlilik düzeylerinin düşük imkanlara sahip okulda çalışan meslektaşlarına göre yüksek olduğu sonucu desteklemektedir.

Yaş

Sorumluluk boyutunda 20-29 yaş grubu öğretmenlerin özyeterliliği ile 50 yaş üstü öğretmenlerin özyeterliliği arasında 20-29 yaş grubu öğretmenlerin lehine ($p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Özyeterliliğin diğer boyutlarında ve genel özyeterlilik ortalamalarında sınıf öğretmenlerinin yaşlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Genç öğretmenlerin üstün yetenekli öğrencilere yönelik sorumluluk bilinçleri daha yüksek olduğu söylenebilir.

Cinsiyet

Mentörlük boyutunda kadın öğretmenlerin özyeterliliği ile erkek öğretmenlerin özyeterliliği arasında kadın öğretmenlerin lehine ($p<0,01$) yüksek düzeyde istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Sorumluluk boyutunda kadın öğretmenlerin özyeterliliği ile erkek öğretmenlerin özyeterliliği arasında kadın öğretmenlerin lehine ($p<0,01$) yüksek düzeyde istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Genel özyeterlilik

ortalamalarında ve diğer boyutlarında sınıf öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Daha önce yapılan bir araştırmada benzer sonuçların bulunduğu görülmüştür (Güneş, 2015).

Okulun imkanları

Akademik yeterlik boyutunda; çalıştıkları okulun genel imkanları yüksek olan öğretmenlerin özyeterliliği ile düşük olan öğretmenlerin özyeterliliği arasında yüksek olan öğretmenlerin lehine ($p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur.

Mentörlük (danışmanlık) yeterlik boyutunda; çalıştıkları okulun genel imkanları yüksek olan öğretmenlerin özyeterliliği ile düşük olan öğretmenlerin özyeterliliği arasında yüksek olan öğretmenlerin lehine ($p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Yine mentörlük (danışmanlık) yeterlik boyutunda; çalıştıkları okulun genel imkanları yüksek olan öğretmenlerin özyeterliliği ile orta olan öğretmenlerin özyeterliliği arasında yüksek olan öğretmenlerin lehine ($p<0,01$) yüksek düzeyde istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur.

Uygun kişilik özellik yeterlik boyutunda; çalıştıkları okulun genel imkanları yüksek olan öğretmenlerin özyeterliliği ile düşük olan öğretmenlerin özyeterliliği arasında yüksek olan öğretmenlerin lehine ($p<0,10$) sınırdan anlamlılık bulunmuştur.

Genel özyeterlik ortalamalarında; çalıştıkları okulun genel imkanları yüksek olan öğretmenlerin özyeterliliği ile düşük olan öğretmenlerin özyeterliliği arasında yüksek olan öğretmenlerin lehine ($p<0,10$) sınırdan anlamlılık bulunmuştur. Çalıştıkları okulun genel imkanları yüksek olan öğretmenlerin özyeterliliğinin anlamlı derecede yüksek olması yüksek imkanların öğretmenleri geliştirmek için güdülediğini düşünebiliriz.

BİLSEM

Genel özyeterlik ortalamalarında ve akademik yeterlik, mentörlük (danışmanlık) yeterlik boyutlarında; BİLSEM'e aday gösterdiği öğrencilerden en az biri kazanmış olan öğretmenlerin özyeterliliği ile BİLSEM'e hiç aday göstermemiş olan öğretmenlerin özyeterliliği arasında BİLSEM'e aday gösterdiği öğrencilerden en az biri kazanmış olan öğretmenlerin lehine ($p<0,001$) çok yüksek düzeyde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmuştur.

Uygun kişilik özellik yeterlik ve yaratıcılığı teşvik boyutlarında; BİLSEM'e aday gösterdiği öğrencilerden en az biri kazanmış olan öğretmenlerin özyeterliliği ile BİLSEM'e hiç aday göstermemiş olan öğretmenlerin özyeterliliği arasında BİLSEM'e aday gösterdiği öğrencilerden en az biri kazanmış olan öğretmenlerin lehine ($p<0,05$) istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmuştur.

Akademik yeterlik boyutunda; BİLSEM'e aday gösterdiği öğrencilerden en az biri kazanmış olan öğretmenlerin özyeterliliği ile BİLSEM'e aday gösterdiği öğrencilerden hiç biri kazanmamış olan öğretmenlerin özyeterliliği arasında BİLSEM'e aday gösterdiği öğrencilerden en az biri kazanmış olan öğretmenlerin lehine ($p<0,01$) yüksek düzeyde istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmuştur.

Mentörlük (danışmanlık) yeterlik boyutunda; BİLSEM'e aday gösterdiği öğrencilerden hiç biri kazanmamış olan öğretmenlerin özyeterliliği ile BİLSEM'e hiç aday göstermemiş olan öğretmenlerin özyeterliliği arasında BİLSEM'e aday gösterdiği öğrencilerden hiç biri kazanmamış olan öğretmenlerin lehine ($p<0,05$) istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmuştur. Sonuçlar öğretmenin öz yeterliliğinin BİLSEM'e doğru aday gösterme sürecini doğrudan etkilediğini göstermektedir.

Alınan eğitim

Akademik yeterlik boyutunda; üstün yeteneklilere yönelik hizmetiçi eğitim alan öğretmenlerin lehine ($p<0,001$) çok yüksek düzeyde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmuştur.

Genel yeterlik ortalamalarında ve Mentörlük (danışmanlık) yeterlik boyutlarında; üstün yeteneklilere yönelik hizmetiçi eğitim alan öğretmenlerin lehine ($p<0,01$) yüksek düzeyde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmuştur.

Uygun kişilik özellik yeterlik ve Öğretimsel Planlama Yeterlik boyutlarında; üstün yeteneklilere yönelik hizmetiçi eğitim alan öğretmenlerin lehine ($p<0,05$) istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmuştur.

Akademik yeterlik boyutunda; üniversitede üstün yeteneklilere yönelik ders alan öğretmenlerin lehine ($p<0,10$) istatistiksel açıdan sınırda bir anlamlılık bulunmuştur. Sonuçlar hizmetiçi eğitimlerin süreç üzerinde oldukça etkili olduğunu göstermektedir.

Çalışma durumu

Genel yeterlik ortalamalarında, Akademik yeterlik, Mentörlük (danışmanlık) yeterlik, Uygun kişilik özellik yeterlik ve Yaratıcılığı teşvik yeterlik boyutlarında; üstün yetenekli öğrenci ile çalışmış olan öğretmenlerin lehine ($p<0,001$) çok yüksek düzeyde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmuştur.

Öğretimsel Planlama Yeterlik boyutunda; üstün yetenekli öğrenci ile çalışmış olan öğretmenlerin lehine ($p<0,01$) yüksek düzeyde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmuştur. Üstün yetenekli öğrenci ile çalışma tecrübesinin öğretmenin öz-yeterliliğini en çok etkileyen unsur olduğu söylenebilir. Özellikle öğretimsel planlama boyutunda yeterliliği geliştirmek için tecrübe çok önem kazanmaktadır.

5.4. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilere Yönelik Tutumlarına İlişkin Bulguların Tartışılması

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin genel tutum ortalamalarında ve tüm boyutlarında pozitif tutum sergiledikleri görülmüştür. Sonuçlar Güneş'in 2015 yılında yaptığı araştırma ile benzerdir. Ancak Kaya'nın 2019 yılında yaptığı çalışmada sınıf öğretmenlerinin tutum düzeylerinin kararsız olduğu bulunmuştur.

Sınıfta Üstün Yetenekli Öğrenci Olup Olmama Durumu

Sınıfta üstün yetenekli öğrenci olan öğretmenlerin tutumu ile olmayan öğretmenlerin tutumu arasında sınıfta üstün yetenekli öğrenci olmayan öğretmenlerin lehine Üstün yeteneklilerin ihtiyaçları ve destek boyutunda; ($p<0,05$) istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmuştur. Sınıfta üstün yetenekli öğrenci olan öğretmenlerin öz yeterlikleri anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu halde üstün yeteneklilerin ihtiyaçları ve destek boyutunda tutumlarının daha düşük olması öğretmenlerin bu konuda tutumlarını olumsuz etkileyecek bazı zorluklar yaşıyor olabilecekleri ihtimalini akla getirmektedir.

Kaya tarafından 2019 yılında yayınlanan makalede de sınıfta üstün yetenekli öğrenci olan öğretmenlerin üstün yeteneklilerin ihtiyaçları ve destek boyutunda tutum ortalamalarının daha düşük olduğu ancak istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür.

Yaş

Her ne kadar yaşı genç olan öğretmenlerin tutum ortalamaları diğer gruplardan daha yüksek olduğu görülse de tutumun tüm boyutlarında ve genel tutum ortalamalarında sınıf öğretmenlerinin yaşlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Sonuçlar Kaya tarafından 2019 yılında yapılan araştırma ile örtüşmektedir.

Cinsiyet

Özel yetenek sınıfları oluşturma boyutunda; erkek öğretmenlerin lehine ($p<0,10$) istatistiksel olarak sınırda bir anlamlılık bulunmuştur. Genel tutum ortalamalarında ve diğer boyutlarında sınıf öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Sonuçlar Güneş tarafından 2015 yılında yapılan ve Kaya tarafından 2019 yılında yapılan araştırmalar ile örtüşmektedir.

Eğitim düzeyi

Her ne kadar tüm tutum boyutlarında ve genel tutum ortalamalarında eğitim düzeyi arttıkça öğretmenlerin tutum ortalamasının düştüğü görülse de gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Eğitim düzeyi arttıkça öğretmenlerin tutum ortalamasının düşmesi beklendik bir sonuç değildir. Aynı zamanda yeterlilik düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilen yüksek lisans mezunlarının tutumlarının daha düşük olması dikkat çekicidir.

Kıdem

Üstün yeteneklilerin ihtiyaçları ve destek ile üstün yeteneklilere özel hizmetlere karşı olma boyutları nda; mesleki kıdemi 6-10 yıl olan öğretmenlerin tutumu ile 21 yıl ve üstü olan öğretmenlerin tutumu arasında mesleki kıdemi 6-10 yıl olan öğretmenlerin lehine ($p<0,10$) istatistiksel olarak sınırda bir anlamlılık bulunmuştur. Özel yetenek sınıfları oluşturma boyutunda; mesleki kıdemi 6-10 yıl olan öğretmenlerin tutumu ile 11-20 yıl olan öğretmenlerin tutumu arasında mesleki kıdemi 6-10 yıl olan öğretmenlerin lehine ($p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Genel tutum ortalamalarında; mesleki kıdemi 6-10 yıl olan öğretmenlerin tutumu ile 11-20 yıl

ve 21 yıl üstü olan öğretmenlerin tutumu arasında mesleki kıdemi 6-10 yıl olan öğretmenlerin lehine ($p<0,10$) istatistiksel olarak sınırdaki bir anlamlılık bulunmuştur. Kaya tarafından 2019 yılında yapılan araştırmada yaş grupları arasında kıdeme göre anlamlı bir fark bulunmadığı görülmüştür.

Okulun imkanları

Üstün yeteneklilerin ihtiyaçları ve destek boyutunda; çalıştıkları okulun genel imkanları yüksek olan öğretmenlerin tutumu ile orta olan öğretmenlerin tutumu arasında çalıştıkları okulun genel imkanları orta düzeyde olan öğretmenlerin lehine ($p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Her ne kadar çalıştıkları okulun genel imkanları yüksek olan öğretmenlerin tutum düzeyleri daha düşük olsa da genel tutum düzeylerinde ve tutumun diğer boyutlarında çalışılan okulun genel imkan düzeyine göre gruplar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Çalıştıkları okulun imkanlarının yüksek olduğunu düşünen öğretmenlerin yeterlilikleri yüksek iken tutum düzeyleri diğer gruplardan düşüktür.

Okulda üstün yetenekli öğrenci olması

Üstün yeteneklilerin ihtiyaçları ve destek boyutunda; çalıştıkları okulda üstün yetenekli öğrenci olmayan öğretmenlerin lehine ($p<0,01$) yüksek düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Genel tutum düzeyinde; çalıştıkları okulda üstün yetenekli öğrenci olmayan öğretmenlerin lehine ($p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Okulunda üstün yetenekli öğrenci olmayan öğretmenlerin tutumu yüksek iken olan öğretmenlerin tutumlarının anlamlı bir düzeyde düşük olması üstün yetenekli öğrencilerin devam ettikleri okulda öğretmenlerinin tutumlarını olumsuz etkileyecek bazı durumlar yaşandığını düşündürmektedir.

BİLSEM

Her ne kadar üstün yeteneklilerin ihtiyaçları ve destek boyutu dışındaki tüm boyutlarda BİLSEM'e aday gösterdiği öğrencilerden en az biri kazanmış olan öğretmenlerin tutum düzeyi diğer gruplardan düşük olsa da BİLSEM'e aday gösterme durumuna göre gruplar arası tutum düzeylerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

Hizmetiçi eğitim

Tüm tutum boyutlarında üstün yeteneklilere yönelik hizmetiçi eğitim ve üniversitede ders alan öğretmenlerin tutum düzeyi diğer gruptan yüksektir ancak gruplar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Araştırmada incelenen faktörler arasında sadece hizmetiçi eğitim alma ve üniversitede ders alma faktörleri üstün yeteneklilere yönelik hem öz yeterliliği hem de tutum düzeyini aynı anda artıran faktörlerdir. Bu açıdan özellikle hizmetiçi eğitimlerin hem öğretmenlerin farkındalıklarını, yeterliklerini geliştirirken hem de eğitim sürecinde yaşadıkları ya da yaşayabilecekleri sorunların çözülmesine katkı sağladığı düşünülebilir. Bununla birlikte araştırmaya katılan öğretmenlerin yarısından çoğunun, sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan öğretmenlerin yaklaşık yarısının hizmetiçi eğitim almadıkları görülmektedir.

5.5. Değişkenler Arasındaki İlişkilere İlişkin Bulguların Tartışılması

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilere yönelik genel tutum düzeyleri ile genel öz yeterlik düzeyleri arasında (ρ : -0,042; $p > 0,05$) istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Sonuç Güneş (2015), tarafından yapılan araştırma ile benzerdir.

Öz yeterliliğin akademik yeterlik boyutu ile tutumun üstün yeteneklilere özel hizmetlere karşı olma boyutu (ρ : -0,107; $p < 0,05$), özel yetenek sınıfları oluşturma boyutu (ρ : -0,178; $p < 0,05$) ve genel tutum düzeyi (ρ : -0,140; $p < 0,05$) arasında düşük negatif bir ilişki bulunmuştur. Öz yeterliliğin akademik yeterlik düzeyi arttıkça öğretmenlerin üstün yeteneklilere yönelik genel tutum düzeyleri, özel hizmetlere karşı olma boyutunda ve özel yetenek sınıfları oluşturma boyutunda tutum düzeyleri düşmektedir. İlişki düzeyi düşük olsa da ilişkinin negatif olması dikkat çekicidir.

Öz yeterliliğin mentörlük yeterlik boyutu ile tutumun özel yetenek sınıfları oluşturma boyutu (ρ : -0,179; $p < 0,05$) ve genel tutum düzeyi (ρ : -0,123; $p < 0,05$) arasında düşük negatif bir ilişki bulunmuştur. Öz yeterliliğin mentörlük yeterlik düzeyi arttıkça öğretmenlerin üstün yeteneklilere yönelik genel tutum düzeyleri, ve özel yetenek sınıfları oluşturma boyutunda tutum düzeyleri düşmektedir.

Öz yeterliliğin öğretimsel planlama yeterlik boyutu ile özel yetenek sınıfları oluşturma boyutu (ρ : -0,141; $p < 0,05$) ve genel tutum düzeyi (r : -0,117; $p < 0,05$) arasında düşük negatif bir ilişki bulunmuştur. Öz yeterliliğin öğretimsel planlama yeterlik düzeyi

artıkça öğretmenlerin üstün yeteneklilere yönelik genel tutum düzeyleri, özel hizmetlere karşı olma boyutunda ve özel yetenek sınıfları oluşturma boyutunda tutum düzeyleri düşmektedir.

Öz yeterliliğin sorumluluk yeterlik boyutu ile tutumun özel hizmetlere karşı olma boyutu ($\rho: 0,120; p<0,05$) ve genel tutum düzeyi ($\rho: 0,103; p<0,05$) arasında düşük pozitif bir ilişki bulunmuştur. Öz yeterliliğin sorumluluk yeterlik düzeyi artıkça öğretmenlerin özel hizmetlere karşı olma boyutu ve genel tutum düzeyleri artmaktadır. Tutum ve öz-yeterlilik boyutları arasında tek pozitif ilişki sorumluluk boyutu ve tutum arasında tespit edilmiştir. Bu açıdan sorumluluk boyutunun geliştirilmesi tutum düzeyini de geliştirecektir.

Genel öz yeterlilik düzeyleri ile özel yetenek sınıfları oluşturma boyutunda tutum düzeyleri ($\rho: -0,110; p<0,05$) arasında düşük negatif bir ilişki bulunmuştur. Öz yeterlilik düzeyi artıkça öğretmenlerin üstün yeteneklilere yönelik özel yetenek sınıfları oluşturma boyutunda tutum düzeyleri düşmektedir.

Sınıfta üstün yetenekli öğrenci olan sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilere yönelik genel tutum düzeyleri ile genel öz yeterlik düzeyleri arasında ($\rho: -0,128; p>0,05$) istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Öz yeterliliğin akademik yeterlik boyutu ile tutumun özel yetenek sınıfları oluşturma boyutu ($\rho: -0,291; p<0,01$) ve genel tutum düzeyi ($\rho: -0,244; p<0,05$) arasında düşük negatif bir ilişki bulunmuştur. Öz yeterliliğin akademik yeterlik düzeyi artıkça öğretmenlerin üstün yeteneklilere yönelik genel tutum düzeyleri, özel hizmetlere karşı olma boyutunda ve özel yetenek sınıfları oluşturma boyutunda tutum düzeyleri düşmektedir.

Sadece sınıfta üstün yetenekli öğrenci olan öğretmenlerin tutumları ile özyeterlilikleri arasındaki ilişkinin araştırmaya katılan tüm öğretmenlerin öz yeterlilikleri ve tutumları arasındaki ilişkiye kıyasen daha güçlü olduğu ve bu ilişkinin de negatif olduğu görülmüştür. Bu durumda sınıfta üstün yetenekli öğrenci olan öğretmenlerin özyeterlilikleri artıkça üstün yetenekli öğrencilere yönelik tutum düzeyleri düşmektedir denebilir. Bu beklenen bir sonuç değildir.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday gösterme durumları ile öz yeterliliğin sorumluluk boyutu hariç tüm boyutları ve genel öz yeterlik düzeyleri arasında düşük pozitif bir ilişki bulunmuştur. Özyeterliliği yüksek olan öğretmenlerin farkındalığının, bilgi düzeyinin ve eğitim sürecine hakimiyetinin de yüksek olması

beklendiğinden BİLSEM'e aday gösterdiği öğrencilerin kazanma oranının da yüksek olması olası bir durumdur.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmaya ait sonuçlar ve bu sonuçlar doğrultusunda ortaya çıkan öneriler yer almaktadır.

6.1. Sonuçlar

Araştırmaya ait sonuçlar, Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Karşılaştırılmasına İlişkin Sonuçlar, Sınıf Öğretmenlerinin BİLSEM'e Aday Göstermelerine İlişkin Sonuçlar, Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yetenekli Öğrencilerle Çalışma Durumlarına İlişkin Sonuçlar, Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilere Yönelik Öz Yeterliklerine İlişkin Sonuçlar, Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilere Yönelik Tutumlarına İlişkin Sonuçlar ve Değişkenler Arasındaki İlişkilere İlişkin Sonuçlar olarak altı başlık altında verilmiştir.

6.1.1. Sınıfında Üstün Yetenekli Öğrenci Olan ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Karşılaştırılmasına İlişkin Sonuçlar

- 40 yaş ve üzeri öğretmenlerin sınıfında üstün yetenekli öğrenci olma oranı 40 yaş altı öğretmenlere göre daha yüksektir.
- Sınıf öğretmenlerinin sınıflarında üstün yetenekli öğrenci olup olmaması cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.
- Sınıf öğretmenlerinin sınıflarında üstün yetenekli öğrenci olup olmaması medeni durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.
- Sınıf öğretmenlerinin sınıflarında üstün yetenekli öğrenci olup olmaması çocuklarının olup olmamasına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.
- Mesleki kıdem yılı 11 yıldan fazla olan öğretmenlerin sınıfında üstün yetenekli öğrenci olma oranı mesleki kıdemi 10 yıl ve altı olan öğretmenlere göre daha yüksektir.
- Çalıştıkları okulun genel imkanları yüksek olan öğretmenlerin sınıfında üstün yetenekli öğrenci olma oranı orta ve düşük düzeyde imkanlara sahip okullarda çalışan öğretmenlere göre daha yüksektir.

- BİLSEM'e aday gösterdiği öğrencilerin hiçbiri sınavı kazanamamış olan öğretmenlerin sınıfında üstün yetenekli öğrenci olup olmadığını bilmeme oranı diğer öğretmenlere göre yüksektir.

6.1.2. Sınıf Öğretmenlerinin BİLSEM'e Aday Göstermelerine İlişkin Sonuçlar

- 40 yaş ve üzeri öğretmenlerin BİLSEM'e aday gösterme ve aday gösterdiği öğrencinin sınavı kazanma oranı 40 yaş altı öğretmenlere göre daha yüksektir.
- Sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday gösterme durumları cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.
- Çocuğu olan öğretmenlerin BİLSEM'e aday gösterme ve aday gösterdiği öğrencinin sınavı kazanma oranı çocuğu olmayan öğretmenlere göre daha yüksektir.
- Yüksek lisans mezunu öğretmenlerin BİLSEM'e aday gösterme ve aday gösterdiği öğrencinin sınavı kazanma oranı lisans mezunu öğretmenlere göre daha yüksektir.
- Mesleki kıdem arttıkça öğretmenlerin BİLSEM'e aday gösterme ve aday gösterdiği öğrencinin sınavı kazanma oranı yükselmektedir.
- Çalıştıkları okulun genel imkan düzeyi arttıkça öğretmenlerin BİLSEM'e aday gösterme ve aday gösterdiği öğrencinin sınavı kazanma oranı yükselmektedir.
- Üstün yetenekli öğrenci ile çalışmış olan öğretmenlerin BİLSEM'e aday gösterme ve aday gösterdiği öğrencinin sınavı kazanma oranı daha önce üstün yetenekli öğrenci ile çalışmamış olan öğretmenlere göre yüksektir.
- Üstün yetenekliler ile ilgili hizmetiçi eğitim alan öğretmenlerin BİLSEM'e aday gösterme ve aday gösterdiği öğrencinin sınavı kazanma oranı üstün yetenekliler ile ilgili hizmetiçi eğitim almayan öğretmenlere göre daha yüksektir.

6.1.3. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yetenekli Öğrencilerle Çalışma Durumlarına İlişkin Sonuçlar

- 40 yaş ve üzeri öğretmenlerin üstün yetenekli öğrenci ile çalışma oranı 40 yaş altı öğretmenlere göre daha yüksektir.

- Sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrenci ile çalışma durumları cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.
- Yüksek lisans mezunu öğretmenlerin üstün yetenekli öğrenci ile çalışma oranı lisans mezunu öğretmenlere göre daha yüksektir.
- Mesleki kıdem yılı 11 yıldan fazla olan öğretmenlerin üstün yetenekli öğrenci ile çalışma oranı mesleki kıdemi 10 yıl ve altı olan öğretmenlere göre daha yüksektir.
- Çalıştıkları okulun genel imkanları yüksek olan öğretmenlerin üstün yetenekli öğrenci ile çalışma oranı orta ve düşük düzeyde imkanlara sahip okullarda çalışan öğretmenlere göre daha yüksektir.
- Üstün yetenekliler ile ilgili hizmetiçi eğitim alan öğretmenlerin üstün yetenekli öğrenci ile çalışma oranı almayan öğretmenlere göre daha yüksektir.

6.1.4. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilere Yönelik Öz Yeterliliklerine İlişkin Sonuçlar

- Araştırmaya katılan tüm sınıf öğretmenlerinin öz yeterlilik ortalamaları akademik yeterlilik boyutunda, mentörlük yeterlik boyutunda, sorumluluk boyutunda ve öğretimsel planlama boyutunda orta düzeydedir. Uygun kişilik özellik boyutunda; ortalama yüksek düzeydedir. Genel öz yeterlik ortalamaları ise yüksek düzeyin alt sınırındadır.
- Sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan sınıf öğretmenlerinin genel öz yeterlilik ve öğretimsel planlama yeterlik boyutu ortalamaları yüksek iken sınıfında üstün yetenekli öğrenci olmayan sınıf öğretmenlerinin ortalamaları orta düzeydedir. Akademik yeterlilik boyutunda ve mentörlük yeterlik boyutunda üstün yetenekli öğrencisi olan sınıf öğretmenlerinin de üstün yetenekli öğrencisi olmayan sınıf öğretmenlerinin de ortalamaları orta düzeydedir. Uygun kişilik özellik boyutunda her iki grubun da ortalamaları yüksek düzeydedir. Sorumluluk boyutunda iki grubun da ortalamaları orta düzeyde iken yaratıcılığı teşvik etme boyutunda iki grubun da ortalamaları yüksek düzeydedir.
- Öğretmenlerin öz yeterlilikleri sınıfında üstün yetenekli öğrenci olup olmamasına göre farklılaşmaktadır.

- Sorumluluk boyutunda; öğretmenlerin özyeterlilikleri yaşlarına göre farklılaşmaktadır. Özyeterliliğin diğer boyutlarında ve genel özyeterlilik ortalamalarında sınıf öğretmenlerinin yaşlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır.
- Mentörlük boyutunda ve Sorumluluk boyutunda; öğretmenlerin özyeterlilikleri cinsiyetlerine göre farklılaşmaktadır. Genel özyeterlilik ortalamalarında ve diğer boyutlarında sınıf öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır.
- Sorumluluk boyutunda; öğretmenlerin özyeterlilikleri çocuklarının olup olmasına göre farklılaşmaktadır. Sınıf öğretmenlerinin çocuklarının olup olmasına göre genel özyeterlilik ortalamalarında ve diğer boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır.
- Öğretmenlerin özyeterlilikleri eğitim durumlarına göre farklılaşmamaktadır.
- Sorumluluk boyutunda öğretmenlerin özyeterlilikleri mesleki kıdemlerine göre farklılaşmaktadır.
- Akademik, Mentörlük ve Uygun kişilik özellik boyutunda; öğretmenlerin özyeterliliği çalıştıkları okulun genel imkan düzeyine göre farklılaşmaktadır. Genel özyeterlilik ortalamalarında ve özyeterliliğin diğer boyutlarında çalışılan okulun genel imkan düzeyine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır.
- Genel özyeterlilik ortalamalarında ve akademik yeterlik, mentörlük yeterlik, sorumluluk boyutlarında; öğretmenlerin özyeterlilikleri çalıştıkları okulda üstün yetenekli öğrenci olup olmasına göre farklılaşmaktadır. Öğretimsel Planlama Yeterlik Boyutunda ise çalışılan okulda üstün yetenekli öğrenci olup olmasına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır.
- Genel özyeterlilik ortalamalarında, akademik yeterlik, mentörlük yeterlik, uygun kişilik özellik yeterlik ve yaratıcılığı teşvik boyutlarında öğretmenlerin özyeterliliği BİLSEM'e aday gösterme durumuna göre farklılaşmaktadır. Özyeterliliğin diğer boyutlarında BİLSEM'e aday gösterme durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

- Genel yeterlik ortalamalarında, Akademik yeterlik boyutunda, Mentörlük yeterlik boyutlarında, Uygun Kişilik Özellik Yeterlik ve Öğretimsel Planlama Yeterlik boyutlarında; öğretmenlerin tutumu üstün yeteneklilere yönelik hizmetiçi eğitim alıp almamaya göre farklılaşmaktadır. Özyeterliliğin diğer boyutlarında; üstün yeteneklilere yönelik hizmetiçi eğitim alıp almamaya göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır.
- Akademik yeterlik boyutunda; öğretmenlerin tutumu üniversitede üstün yeteneklilere yönelik ders alma durumuna göre farklılaşmaktadır. Genel yeterlik ortalamalarında ve öz yeterliliğin diğer boyutlarında; üniversitede üstün yeteneklilere yönelik ders alıp almamaya göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır.
- Genel yeterlik ortalamalarında, Akademik yeterlik, Mentörlük yeterlik, Uygun kişilik özellik yeterlik, Öğretimsel Planlama Yeterlik boyutunda ve Yaratıcılığı teşvik yeterlik boyutlarında; öğretmenlerin tutumları üstün yetenekli öğrenci ile çalışma durumuna göre farklılaşmaktadır.
- Sorumluluk Yeterlik boyutunda; üstün yetenekli öğrenci ile çalışıp çalışmama durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

6.1.5. Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilere Yönelik Tutumlarına İlişkin Sonuçlar

- Araştırmaya katılan sınıfta üstün yetenekli öğrenci olan ve olmayan sınıf öğretmenlerinin toplam tutum ortalamalarına göre; üstün yeteneklilerin ihtiyaçları ve destek boyutunda pozitif tutum (\bar{x} :3,83), üstün yeteneklilere özel hizmetlere karşı olma boyutunda pozitif tutum (\bar{x} :3,76), özel yetenek sınıfları oluşturma boyutunda pozitif tutum (\bar{x} : 3,46), genel tutum ortalamalarında pozitif tutum (\bar{x} : 3,70) sergiledikleri görülmüştür.
- Özel yetenek sınıfları oluşturma boyutunda; sınıfta üstün yetenekli öğrenci olup olmadığını bilmeyen ve sınıfta üstün yetenekli öğrenci olmayan öğretmenler pozitif tutum gösterirken, sınıfta üstün yetenekli öğrenci olan öğretmenler kararsız tutum göstermektedir.
- Öğretmenlerin tutumları sınıflarında üstün yetenekli öğrenci olup olmasına göre farklılaşmaktadır.

- Özel yetenek sınıfları oluşturma boyutunda; öğretmenlerin tutumu cinsiyetlerine göre farklılaşmaktadır. Genel tutum ortalamalarında ve diğer boyutlarında cinsiyetlerine göre farklılaşma yoktur.
- Öğretmenlerin tutumları eğitim düzeylerine ve yaşlarına göre farklılaşmamaktadır.
- Özel yetenek sınıfları oluşturma boyutunda ve genel tutum ortalamalarında; öğretmenlerin tutumu mesleki kıdemlerine göre farklılaşmaktadır.
- Üstün yeteneklilerin ihtiyaçları ve destek boyutunda; öğretmenlerin tutumları çalıştıkları okulun genel imkanlarına göre farklılaşmaktadır.
- Genel tutum düzeyinde ile üstün yeteneklilerin ihtiyaçları ve destek boyutunda; öğretmenlerin tutum düzeyi çalıştıkları okulda üstün yetenekli öğrenci olmasına göre farklılaşmaktadır.
- BİLSEM'e aday gösterme durumuna göre grupların tutum düzeyleri farklılaşmamaktadır.
- Tutum düzeyleri öğretmenlerin üstün yeteneklilere yönelik hizmetiçi eğitim ya da üniversitede ders almalarına göre farklılaşmamaktadır.
- Özel yetenek sınıfları oluşturma boyutu tutum düzeyleri üstün yetenekli öğrenci ile çalışmamış olma durumuna göre farklılaşmaktadır. Genel tutum ortalamaları ve diğer boyutlarında her ne kadar üstün yetenekli öğrenci ile çalışmamış olan öğretmenlerin tutum düzeyi daha yüksek olsa da istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

6.1.6. Değişkenler Arasındaki İlişkilere İlişkin Sonuçlar

- Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilere yönelik genel tutum düzeyleri ile genel öz yeterlik düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.
- Öz yeterliliğin akademik yeterlik boyutu ile tutumun üstün yeteneklilere özel hizmetlere karşı olma boyutu, özel yetenek sınıfları oluşturma boyutu ve genel tutum düzeyi arasında düşük negatif bir ilişki bulunmuştur. Öz yeterliliğin akademik yeterlik düzeyi arttıkça öğretmenlerin üstün yeteneklilere yönelik genel tutum düzeyleri, özel hizmetlere karşı olma boyutunda ve özel yetenek sınıfları oluşturma boyutunda tutum düzeyleri düşmektedir.

- Öz yeterliliğin mentörlük yeterlik boyutu ile tutumun özel yetenek sınıfları oluşturma boyutu ve genel tutum düzeyi arasında düşük negatif bir ilişki bulunmuştur. Öz yeterliliğin mentörlük yeterlik düzeyi arttıkça öğretmenlerin üstün yeteneklilere yönelik genel tutum düzeyleri, ve özel yetenek sınıfları oluşturma boyutunda tutum düzeyleri düşmektedir.
- Öz yeterliliğin öğretimsel planlama yeterlik boyutu ile özel yetenek sınıfları oluşturma boyutu ve genel tutum düzeyi arasında düşük negatif bir ilişki bulunmuştur. Öz yeterliliğin öğretimsel planlama yeterlik düzeyi arttıkça öğretmenlerin üstün yeteneklilere yönelik genel tutum düzeyleri, özel hizmetlere karşı olma boyutunda ve özel yetenek sınıfları oluşturma boyutunda tutum düzeyleri düşmektedir.
- Öz yeterliliğin sorumluluk yeterlik boyutu ile tutumun özel hizmetlere karşı olma boyutu ve genel tutum düzeyi arasında düşük pozitif bir ilişki bulunmuştur. Öz yeterliliğin sorumluluk yeterlik düzeyi arttıkça öğretmenlerin özel hizmetlere karşı olma boyutu ve genel tutum düzeyleri artmaktadır.
- Genel öz yeterlilik düzeyleri ile özel yetenek sınıfları oluşturma boyutunda tutum düzeyleri arasında düşük negatif bir ilişki bulunmuştur. Öz yeterlilik düzeyi arttıkça öğretmenlerin üstün yeteneklilere yönelik özel yetenek sınıfları oluşturma boyutunda tutum düzeyleri düşmektedir.
- Sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilere yönelik genel tutum düzeyleri ile genel öz yeterlik düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Öz yeterliliğin akademik yeterlik boyutu ile tutumun özel yetenek sınıfları oluşturma boyutu ve genel tutum düzeyi arasında düşük negatif bir ilişki bulunmuştur. Öz yeterliliğin akademik yeterlik düzeyi arttıkça öğretmenlerin üstün yeteneklilere yönelik genel tutum düzeyleri ve özel yetenek sınıfları oluşturma boyutunda tutum düzeyleri düşmektedir.
- Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'e aday gösterme durumları ile öz yeterliliğin sorumluluk boyutu hariç tüm boyutları ve genel öz yeterlik düzeyleri arasında düşük pozitif bir ilişki bulunmuştur. Öğretmenlerin

BİLSEM'e aday gösterme durumları ile öz yeterliliğin sorumluluk boyutu arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

6.2. Öneriler

- Sınıf öğretmenliği adaylarının üyetenekli öğrencilerin eğitim aldıkları BİLSEM, Çocuk üniversiteleri, ÜYEP vb. merkezlerde staj yapmalarının üstün yetenekli öğrencileri gözlemlerinin ve onlarla çalışmalarının öğretmenlerin farkındalığını ve bu konudaki yeterliklerini artıracakı düşünölmektedir. Ayrıca görev yapmakta olan sınıf öğretmenlerinin de bu merkezleri ziyaret edebileceği, oralarda gözlem ve uygulama yapma imkânı bulacakları etkinliklerin düzenlenmesi faydalı olacaktır.
- Üstün yetenekli öğrencisi olan öğretmenlerin tutum düzeylerinin diğer meslektaşlarına kıyasen daha düşük olmasının sebeplerine ilişkin nitel araştırma yapılması açıklayıcı ve faydalı olabilir.
- Sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencilerin eğitimi, üstün yetenekli öğrencilerin sınıf yönetimi, davranış problemleri ve çözüm önerileri konularında hizmetiçi eğitimler/kurslar almaları faydalı olabilir. Eğitimin öğretmenlerin tutumunu olumlu yönde artırdığını ifade eden araştırmalar mevcuttur (Seyhan, 2015; Kurnaz ve Arslantaş, 2018).
- Okulların imkanlarının olabildiğince iyileştirilmesi ve eşitlenmesi eğitim gören tüm çocukların yararına olacağı gibi üstün yetenekli öğrencilerin okul değiştirmeksizin adresine en yakın okula gidebilmesini sağlayacaktır.
- BİLSEM'e aday gösterme ve sınav süreci ile ilgili öğretmenlere detaylı bilgiler içeren seminer ve eğitimlerin verilmesi yüksek potansiyelli öğrencilerin menfaatine olacaktır. Öğretmenlerin eğitiminin üstün yetenekli çocukları tanıma ve tanılama konusunda faydalı olacağını savunan çeşitli araştırmalar bulunmaktadır. (Parke 1992; Alemdar 2009; Hemphill 2009; Rakow 2011; Şahin 2012; Şahin ve Kargın, 2013; Erişen vd., 2015; Kaya 2015; Özcan ve Gülkaya, 2019).
- Üstün yetenekli öğrencilerin eğitimi konusunda verilen hizmetiçi eğitimlerden öncelikle sınıfında üstün yetenekli öğrenci olan öğretmenler olmak üzere tüm öğretmenlerin yararlandırılması önerilmektedir.

7. KAYNAKLAR

- Akar, İ. (2015). *Üstün Yetenekli Öğrencileri Genel Eğitim Sınıfında Destekleyecek Sınıf Öğretmeninin Sahip Olması Gereken Yeterlikler*. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir. (Tez Numarası 418201)
- Akar, İ., & Şengil Akar, Ş. (2011). İlköğretim Okullarında Görev Yapmakta Olan Öğretmenlerin Üstün Yetenek Kavramı Hakkındaki Görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20, 423-426. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kefdergi/issue/48697/619536> sayfasından erişilmiştir.
- Akar, İ., & Uluman, M. (2013). Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yetenekli Öğrencileri Doğru Aday Gösterme Durumları. *Üstün Yetenekliler Eğitimi Araştırmaları Dergisi*(3), 199-212. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/516503> sayfasından erişilmiştir.
- Akcan, E. (2018). *Sınıfında Kaynaştırma Öğrencisi Olan Ve Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Davranışlarının Karşılaştırılması*. Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir. (Tez Numarası 509608)
- Alemdar, M. (2009). *Erken çocukluk dönemindeki üstün yetenekli çocukların belirlenmesinde ebeveyn, öğretmen ve uzman görüşlerinin karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir. (Tez Numarası 333513)
- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S., & Yıldırım, E. (2007). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı*. Sakarya: Sakarya Yayıncılık. s.64-102
- Arslan, S. (2017, Haziran). *İlkokul Çağındaki Üstün Yetenekli Öğrencilerin İstendik Özelliklerinin Öğretim Ortamına Yansımaları*. Yüksek Lisans Tezi. Amasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir. (Tez Numarası 477549)
- Avcıoğlu, H. (2013). *Özel Gereksinimi Olan Bireylerin Değerlendirilmesi*. Ankara: Matsa Basımevi.
- Baloğlu, C. (2020). *Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlilik inançları ile örgütsel yaratıcılık düzeyleri arasındaki ilişki (Kütahya Merkez İlçesi örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Adnan Menderes Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir. (Tez Numarası 610605)
- Batmaz, G. (2017). *Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Öğrencilerine Yönelik Yaptıkları Öğretimsel Düzenlemeler*. Yüksek Lisans Tezi. Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir. (Tez Numarası 454679)
- Baykoç, N. (2010). *Öğretmenlik Programları için Özel Eğitim*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık. s.58-124
- Baykoç, N. (2014). *Özel Gereksinimli Çocuklar ve Özel Eğitim*. Ankara: Eğiten Kitap. s.68
- Baykoç, N., & Özdemir, D. (2016). Sınıftaki Üstün Yetenekli Çocuk Eğitimci Eğitiminin Öğretmen Görüşlerindeki Değişikliklere Katkısı. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*(1), 1-9.
- Bayram, N. (2009). *Sosyal Bilimlerde SPSS ile Veri Analizi*. Bursa: Ezgi Kitabevi.

- Black, W. C., Hair, J. F., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate Data Analysis* (Seventh Edition b.). Pearson Prentice Hall.
- Can, A. (2014). *SPSS Ile Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi*. Ankara: PEGEM Yayınları.
- Çakır, L. (2015). *Üstün yetenekli öğrencilerin eğitiminde mentorluk ve bir model önerisi*. Yüksek Lisans Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir. (Tez Numarası 413678)
- Çiftci, C. (2016). *Sınıf Öğretmenlerinin Öz Yeterlik Algıları İle Kaynaştırmaya Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir. (Tez Numarası 460459)
- Çitil, M. (2016). *Üstün yetenekli öğrencilere sunulan olumlu davranışsal destek temelli problem davranışları önleyici sınıf yönetimi uygulamaları: Eylem araştırması*. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir. (Tez Numarası 450127)
- Dağlıoğlu, H. E. (2010). Üstün Yetenekli Çocukların Eğitiminde Öğretmen Yeterlikleri Ve Özellikleri. *Milli Eğitim*(186), 72-84. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/milliegitim/issue/36198/407059> sayfasından erişilmiştir.
- Daştan, Ş. (2016). *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öz-Yeterlik Düzeyleri İle Üstün Yeteneklilerin Eğitimine Yönelik Tutumlarının Karılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir. (Tez Numarası 451836)
- Davis, G. A. & Rimm, S. B. (2004). *Education of the Gifted and Talented*. (5th ed.). Boston, MA: Pearson.
- Erişen, Y., Yavuz Birben, F., Sevgi Yalın, H., & Ocak, P. (2015). Üstün Yetenekli Çocukları Fark Edebilme ve Destekleme Eğitiminin Öğretmenler Üzerindeki Etkisi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 586-602. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/buefad/issue/3818/51301> sayfasından erişilmiştir.
- Erkoş, K. (2017). *Sınıf Öğretmenlerinin Öz Yeterlik Algıları ile Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir. (Tez Numarası 480359)
- Eroğlu, E., & Köktan, Y. (2008). *Araştırma Metod ve Teknikleri (Ders Notları)*. Sakarya: Sakarya Yayıncılık.
- Ersoy, Ö., & Avcı, N. (2001). *Özel Eğitim*. İstanbul: YA-PA Yayıncılık.
- Gallagher, J. J. (2003). *Issues and challenges in the education of gifted students*. N. Colangelo and G. A. Davis, Handbook of Gifted Education (3rd ed.). Boston, Pearson Education.
- George, D., & Mallery, P. (2003). *SPSS for Windows step by step : a simple guide and reference* (11.0 update (4th ed.) b.). Boston: Allyn & Bacon.
- Gökdere, M., & Ayvaci, H. Ş. (2004). Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yetenekli Çocuklar Ve Özellikleri İle İlgili Bilgi Seviyelerinin Belirlenmesi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*(18), 17-26.
- Gözütok, D. (2004). *Öğretmenliği Geliştiriyorum*. Ankara: Siyasal Kitabevi.

- Güçin, G. (2014). *Türkiye'de üstün yetenekliler ve üstün zekâlılar alanında yapılmış akademik çalışmaların çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir. (Tez Numarası 383935)
- Gülkaya, Ş. (2016). *Okul Öncesi Öğretmenlerinin, Üstün Yetenekli Çocuklar Hakkındaki Algı, Görüş Ve Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Yakın Doğu Üniversitesi, Yurtdışı Enstitü. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir. (Tez Numarası 402767)
- Gündüz, T. (2010). Üstün Zekâlı Çocuklarda Ahlâk Gelişimi ve Eğitimi. *İ.Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 1, 157-177. http://cocukuniversitesi.aydin.edu.tr/tez/ahlak_gelisimi.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Güneş, A. (2015). Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yetenekliler Eğitimine İlişkin Tutum ve Öz-yeterliklerinin İncelenmesi. *Üstün Zekâlılar Eğitimi ve Yaratıcılık Dergisi*(2), 12-16. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/516508> sayfasından erişilmiştir.
- Güney, K. K. (2018, Haziran). *Üstün Yetenekli Öğrenciler İçin Geliştirilen Farklaştırılmış Bilimsel Araştırma Yöntemleri Programının Değerlendirilmesi*. Doktora Tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitü. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir. (Tez Numarası 514229)
- Hayran, M., & Hayran, M. (2011). *Sağlık Araştırmaları İçin Temel İstatistik*. Ankara: Omega Araştırma.
- Hazır Bıkmaz, F. (2014). Öz yeterlik İnançları. Y. Kuzgun, & D. Deryakulu içinde, *Eğitimde Bireysel Farklılıklar* (s. 291-317). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık.
- Hébert, T. P., & Neumeister, K. L. (2000). University Mentors In The Elementary Classroom: Supporting The Intellectual, Motivational, And Emotional Needs Of High-Ability Students. *Journal for the Education of the Gifted*, 24, 122-148. <https://www.researchgate.net/> sayfasından erişilmiştir.
- Hemphill, A. N. (2009). *How Teacher Participation in The Identification Process Impacts The Under Representation of Minority Students in Gifted Programs*. Southern California University, California.
- İlter, İ., & Köksalan, B. (2011). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Olan Tutumları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(1), 113-128.
- İslamoğlu, H. (2009). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı*. İzmit: Beta Basım Yayım.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2012). *Günümüzde İnsan ve İnsanlar Sosyal Psikolojiye Giriş 13. Baskı*. İstanbul: Evrim Yayınevi
- Karabulut, R. (2010). *Türkiye'de üstün yetenekliler eğitimi tarihi süreci*. Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir. (Tez Numarası 263429)
- Karabulut, R. (2018). *İlkokula Devam Eden Üstün Yetenekli Çocukların Problem Çözme Becerilerine Eğitimin Etkisinin İncelenmesi*. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitü. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir. (Tez Numarası 526942)
- Karasar, N. (1998). *Bilimsel Araştırma Yöntem*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karasu, N. (2015). Üstün Zeka/Yetenek, Dil ve Konuşma Bozukluğu Otizm Spektrum Bozukluğu. İ. H. Diken içinde, *İlköğretimde Kaynaştırma* (s. 164-173). Ankara: Pegem Akademi.
- Kaya, F. (2015). Öğretmenlerin Üstün Zekâ Kavramı ve Üstün Zekâlı Öğrencilerin Özel Gereksinimleri. *Eğitim ve Bilim*, 40(177), 59-74.

- Kaya, N. (2013). Üstün Yetenekli Öğrencilerin Eğitimi ve BİLSEM'ler. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 115-122.
- Kaya, N. G. (2019). Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Zekâlı ve Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum ve Görüşlerinin Belirlenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 44(199), 239-256. <http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/article/view/7978> sayfasından erişilmiştir.
- Kirel, Ç. (2004). *Sosyal Psikoloji II*, Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 1269.
- Kömek, E. (2012). *Bilim Sanat Merkezlerinde Bilim Etkinliklerinden Faydalanan Üstün Zekalı Öğrencilerin Bilim Okuryazarlığı Analizi*. Yüksek Lisans Tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir. (Tez Numarası 311801)
- Kurnaz, A. ve Arslantaş, S. (2018). Sınıf Öğretmenlerine Sunulan Üstün Yetenekli Öğrenciler İçin Farklılaştırılmış Etkinlik Geliştirme Eğitiminin Etkisinin İncelenmesi *Milli Eğitim Dergisi*, 47(1), 309-332. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/milliegitim/issue/40518/481751> sayfasından erişilmiştir.
- Lassig, C. (2009). Teachers' Attitudes Towards The Gifted: The Importance Of Professional Development And School Culture. *Australasian Journal of Gifted Education*, 18(2), 32-42. <https://eprints.qut.edu.au/32480/1/32480.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Mertol, H. (2014). *Türkiye ve ABD'de Üstün Zekalı Çocuklara Sosyal Bilgiler Dersi Veren Öğretmenlerin Görüş Ve Uygulamaları*. Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir. (Tez Numarası 381627)
- Metin, N., & Dağlıoğlu, H. E. (2004). Üstün Yetenekli Çocukların Eğitiminde Öğretmenin Rolü. A. Kulaksızoğlu, A. E. Bilgili, & M. R. Şirin (Dü.), *Üstün Yetenekli Çocuklar Bildiriler Kitabı* içinde (s. 179-186). İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2012). *Üstün Yetenekli Bireylerin Öğretmenlerin Öneriler*. Ekim 5, 2018 tarihinde Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü: https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2012_10/22054640_rehberleriinneriler.doc adresinden alındı.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2013, Kasım). *Özel Yetenekli Bireylerin Eğitimi Strateji ve uygulama Kılavuzu*. (N. Bilgiç, A. Taştan, G. Kurukaya, K. Kaya, O. Avanoğlu, & T. Topal, vd.) Mayıs 6, 2019 tarihinde Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü: https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2013_11/ adresinden alındı.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2014, Temmuz 26). *Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim Ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği*. Nisan 20, 2019 tarihinde Meb Mevzuat: <http://mevzuat.meb.gov.tr/dosyalar/1703.pdf> adresinden alındı.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2016). *Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi*. 10 05, 2018 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı: https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2016_10/07031350_bilsem_yonergesi.pdf adresinden alındı.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2017). *2017-2018 Bilim ve Sanat Merkezleri Öğrenci Tanılama Kılavuzu*. Ekim 30, 2017 tarihinde Özel Eğitim Ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü: <https://orgm.meb.gov.tr/www/2017-2018-bilim-ve-sanat-merkezleri-ogrenci-tanilama-kilavuzu-yayimlandi/icerik/952> adresinden alındı.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2018, a). *2018-2019 Bilim ve Sanat Merkezleri Öğrenci Tanılama ve Yerleştirme Kılavuzu*. Kasım 14, 2018 tarihinde Özel Eğitim Ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü: https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_11 adresinden alındı.

- Milli Eğitim Bakanlığı. (2018, b). *Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü*. Nisan 17, 2018 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı Resmi İnternet Sitesi: <http://orgm.meb.gov.tr/www/bilim-ve-sanat-merkezleri-festivali-basladi/icerik/1040> adresinden alındı.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2019). *2019-2020 Bilim ve Sanat Merkezleri Öğrenci Tanılama Kılavuzu*. 30 Kasım 2019 tarihinde Özel Eğitim Ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü: https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_11/15173608_TanYlama_KYlavuzu_YeYitek_Ekli_2.pdf adresinden alındı.
- Okumuş, A. (2018). *İstanbul Üniversitesi AUZEF*. 11 3, 2018 tarihinde Açıkta ve Uzaktan Eğitim Fakültesi: https://auzefalmsstorage.blob.core.windows.net/auzefcontent/18_19/bilimsel_arastirma_teknikleri_isl_ao/1/index.html adresinden alındı.
- Özbay, Y. (2013). *Üstün Yetenekli Çocuklar ve Aileleri*. Ankara: Hangar Marka İletişimi ve Reklam Hizmetleri.
- Özcan, D., & Gülkaya, Ş. (2019). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Üstün Yetenekli Çocuklara Yönelik Algı ve Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 27(5), 2356-2369.
- Özdamar, K. (2004). *Paket Programlar İle İstatistiksel Veri Analizi*. Eskişehir: Kaan Kitabevi.
- Özdemir, G. (2017). *Üstün Yetenekli Öğrencilere Yönelik Zenginleştirilmiş Öğretim Programının Bilimsel Süreç Becerilerine ve Başarıya Katkısına İlişkin Eylem Araştırması*. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/sayfasından erişilmiştir>. (Tez Numarası 454914)
- Özyürek, M. (2013). *Engellilere Yönelik Tutumların Değiştirilmesi*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Parke, N.B. (1992). *Challenging Gifted Students in the Regular Classroom*. ERIC EC Digest. <http://www.gifted.uconn.edu/siegle/tag> sayfasından erişilmiştir.
- Rakow, S. (2011). *Educating Gifted Students in Middle School: A Practical Guide*. (2nd Edition). Waco: Prufrock Press.
- Renzulli, J. S. (2004). A General Theory for the Development of Creative Productivity Through the Pursuit of Ideal Acts of Learning. *Gifted Child Quarterly*, 36(4), 170-182. <https://www.researchgate.net/publication/> sayfasından erişilmiştir.
- Sak, U. (2010). *Üstün Zekalılar Özellikleri Tanımlanmaları Eğitimleri*. Ankara: Maya Akademi.
- Sak, U. (2011). Üstün Yetenekliler Eğitim Programları Modeli (ÜYEP) ve Sosyal Geçerliği. *Eğitim ve Bilim*, 36(161), 213-229.
- San Bayhan, P., & Artan, İ. (2005). *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi*. İstanbul: MORPA Kültür Yayınları Ltd.
- Sarar, M. (2018). *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Üstün Yetenekliler Eğitimine İlişkin Öz Yeterlik Düzeyleri ile Üstün Yeteneklilerin Eğitimine Yönelik Algı ve Bilgisi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir. (Tez Numarası 513004)
- Semiz, M. (2011). *Örnekleme ve Yöntemleri*. Konya: Dizgi Ofset.
- Seyhan, B. (2015, Eylül). *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Üstün Yetenekli Çocuklara Yönelik Algıları İle Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir. (Tez Numarası 429493)

- Siegle, D. (2001). Teacher bias in identifying gifted and talented students. *Paper presented at the annual meeting of the Council for Exceptional Children*. Kansas City: MO. <https://eric.ed.gov/?id=ED454664> sayfasından erişilmiştir.
- Söğüt, D. (2017). *Sınıf Öğretmenlerinin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Hazırlamada Karşılaştıkları Güçlükler ve Kaynaştırma Uygulamalarına İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir. (Tez Numarası 491049)
- Sucuoğlu, B., & Kargın, T. (2014). *İlköğretim'de Kaynaştırma Uygulamaları*. Ankara: KÖK Yayıncılık.
- Sümbüloğlu, V., & Sümbüloğlu, K. (2004). *Sağlık Bilimlerinde Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Hatiboğlu Basım ve Yayın San. Tic. LTD. ŞTİ.
- Sürmeli, V. (2015). *Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yetenekli Öğrenciler Hakkındaki Farkındalık Düzeyleri*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir. (Tez Numarası 407026)
- Şahin, E. (2015). *Üstün Yetenekli Öğrencilerin (İlkokul 3. ve 4. Sınıf Düzeyinde) (BİLSEM'lere) Seçim Sürecine İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri Açısından İncelenmesi (Kocaeli İli İzmit İlçesi Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Okan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir. (Tez Numarası 381243)
- Şahin, F. (2015). Üstün Zekalı Öğrencilerin Eğitimine Yönelik Eğitsel Stratejiler. *Üstün Zekalı ve Üstün yetenekli Öğrencilerin Eğitimi* (s. 1-15). Ankara: Pegem Akademi.
- Şahin, F. (2012). *Sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrenciler ve özellikleri hakkında bilgi düzeylerini artırmaya yönelik bir eğitim programının etkililiği*. Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir. (Tez Numarası 293111)
- Şahin, F., & Kargın, T. (2013). Sınıf Öğretmenlerine Üstün Yetenekli Öğrencilerin Belirlenmesi Konusunda Verilen Bir Eğitimin Öğretmenlerin Bilgi Düzeyine Etkisi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 14(2), 1-13. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/159103> sayfasından erişilmiştir.
- TBMM. (2012). *Üstün Yetenekli Çocukların Keşfi, Eğitimleriyle İlgili Sorunların Tespiti ve Ülkemizin Gelişimine Katkı Sağlayacak Etkin İstihdamlarının Sağlanması Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu*. 4 6, 2019 tarihinde acikerisim.tbmm.gov.tr: <https://acikerisim.tbmm.gov.tr/xmlui/bitstream/handle/11543/129/ss427.pdf?sequence=1&isAllowed=y> adresinden alındı
- Tortop, H. S. (2014a). Examining the effectiveness of the in-service training program for the education of the academically gifted students in Turkey: A case study. *Journal for the Education of the Young Scientist and Giftedness*, 2(2), 67-86.
- Tortop, H. S. (2014b). Öğretmenler İçin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Ölçeği Türkiye İçin Uyarlama Çalışmasının Yeniden Gözden Geçirilmesi. *Üstün Yetenekliler Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 63-71.
- Tortop, H., & Dinçer, S. (2016). Destek Eğitim Odalarında Üstün/Özel Yetenekli Öğrencilerle Çalışan Sınıf Öğretmenlerinin Uygulama Hakkındaki Görüşleri. *Üstün Yetenekliler Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 11-28.
- Türkiye Üstün Yetekli Çocuklar Kongresi. (2004). *Üstün Yetenekli Çocuklar Durum Tespiti Komisyonu Ön Raporu*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.

- Ünal,C. (1981). *Genel Tutumların veya Değerlerin Psikolojisi Üzerine Bir Araştırma*, Ankara: Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Yayınları., No:301.
- ÜYEP. (2018). *Avrupa Üstün Yetenek Merkezi*. Nisan 17, 2018 tarihinde Anadolu Üniversitesi Resmi Sitesi: <http://uyep.anadolu.edu.tr/hakkimizda> adresinden alındı.
- Yavuz, Y., & Yavuz, O. (2016). Destek Eğitim Odasında Uygulanan Etkinliklerin İlkokul Düzeyindeki Üstün Yetenekli Öğrencilerin Yaratıcılık Becerilerine Etkisi. *Üstün Yetenekliler Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 1-13.
- Yıldız, H. (2010). *Üstün yeteneklilerin eğitiminde bir model olan bilim ve sanat merkezleri (bilsem) üzerine bir araştırma*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir. (Tez Numarası 279748)
- Yıldız, S. (2018). İlkokul Birinci Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Zekali ve Yetenekli Öğrencilerin Eğitimine Yönelik Tutumları. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 79-94.

8. EKLER

8.1. Ek-1 Etik Kurul Kararı

T.C.
KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Etik Kurulu Başkanlığı

Sayı : 54001588-199-E.684
Konu : Etik Kurul Karar (Aralık)

11/01/2019

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

- İlgi : a) 08/01/2019 tarihli ve 69456409-199-E.453 sayılı yazınız.
b) 13/12/2018 tarihli ve 69456409-199-E.21642 sayılı yazınız.

İlgi yazılar gereği; Enstitümüz Etik Kuruluna Aralık ayında yapılan başvurular değerlendirilmiş olup aşağıda sorumlu yürütücü ve başlıkları yer alan çalışmaların Etik açıdan uygun görüldüğüne dair karar formları ektedir.

Gereğini arz/rica ederim.

e-İmzalıdır

Doç. Dr. Serpil AKÖZCAN
Kurul Başkanı

SORUMLU ARAŞTIRMACI	YARDIMCI ARAŞTIRMACILAR	ANABİLİM DALI	ÇALIŞMA KONUSU
Prof. Dr. Ayşe Fulya MANER	Öğrenci/ Ece Rana UÇAK	ÇOCUK GELİŞİMİ ABD	5-6 Yaş Çocuklarının Tablet/Telefon Kullanımlarının Sosyal Duygusal Gelişimleri Üzerine Etkisinin İncelenmesi
Prof. Dr. Ayşe Fulya MANER	Öğrenci/ Sevcan GERÇAK ABANOZ	ÇOCUK GELİŞİMİ ABD	Üstün Yetenekli Öğrencisi Olan ile Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yetenekli Eğitimine İlişkin Öz Yeterlikleri ve Tutumlarının Karşılaştırılması
Prof. Dr. Ayşe Fulya MANER	Öğrenci/ Merve TUN TELLİ	ÇOCUK GELİŞİMİ ABD	Çocuk ve Ergen Psikiyatri Polikliniğine Başvuran Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Tanılı 8-11 Yaş Grubu Çocukların Anneye Bağlanma Stilleri ile Algıladıkları Stres Düzeyleri Arasındaki ilişkisinin İncelenmesi
Dr. Öğr. Üyesi Ertuğ CAN	Öğrenci/ Ali ŞAHİN	ÇOCUK GELİŞİMİ ABD	Türkiye'de Okulöncesi Alana Öğretmen Yetiştirme: Mevcut Durum, Sorunlar ve Öneriler
Dr. Öğr. Üyesi Ertuğ CAN	Öğrenci/ Şeyda KILIÇ	ÇOCUK GELİŞİMİ ABD	Okul öncesi eğitiminde temel sorunlar ve çözüm önerileri.
Dr. Öğr. Üyesi Ertuğ CAN	Öğrenci/ Mustafa GÜNAYDI	ÇOCUK GELİŞİMİ ABD	Çocuk Oyunlarında Yer Alan Değer Unsurlarının Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine Etkisinin İncelenmesi

Ek: Etik Kurul Karar Formları (6 Adet)

Adres: Sağlık Bilimleri Enstitüsü Etik Kurul Başkanlığı
Telefon: 0288 214 54 13 Faks: 0288 214 70 86
e-posta: Elektronik Ağ: <http://www.klu.edu.tr/>

Zeynep USLU
Dahili: Zeynep USLU

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.
Evrak teyidi <https://ebys.klu.edu.tr/sorgu/sorgula.aspx> adresinden 1668-HPU7-83G3 kodu ile yapılabilir.

Ek-1 Etik Kurul Kararı (Devamı)SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ ETİK KURULU KARAR FORMU
(2018-SBEK-09)

ARAŞTIRMANIN AÇIK ADI	ÜSTÜN YETENEKLİ ÖĞRENCİSİ OLAN İLE OLMAYAN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÜSTÜN YETENEKLİ EĞİTİMİNE İLİŞKİN ÖZ YETERLİKLERİ VE TUTUMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI
VARSA ARAŞTIRMANIN PROTOKOL KODU	P0109R00

ETİK KURUL BİLGİLERİ	ETİK KURULUN ADI	Kırklareli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Etik Kurulu
	AÇIK ADRESİ:	Kırklareli Üniversitesi Kayalı Kampüsü Merkezi Derslik-2
	TELEFON	0288 214 76 34
	FAKS	0288 214 70 86
	E-POSTA	sabe@klu.edu.tr

BAŞVURU BİLGİLERİ	SORUMLU ARAŞTIRMACI	UNVANI/ADI/SOYADI	Prof. Dr. Ayşe Fulya MANER		
		UZMANLIK ALANI	Psikiyatri		
		BULUNDUĞU MERKEZ	Kırklareli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü		
	YARDIMCI ARAŞTIRMACI	UNVANI/ADI/SOYADI	Sevcan GERÇEK ABANOZ		
		UZMANLIK ALANI	Çocuk Gelişimi		
		BULUNDUĞU MERKEZ	Kırklareli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü		
	BAŞVURULAN ETİK KURULUN ADI	Kırklareli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Etik Kurulu			
	DESTEKLEYİCİ				
	PROJE YÜRÜTÜCÜSÜ UNVANI/ADI/SOYADI (TÜBİTAK vb. gibi kaynaklardan destek alanlar için)				
	DESTEKLEYİCİNİN YASAL TEMSİLCİSİ	YOK			
	ARAŞTIRMANIN FAZİ VE TÜRÜ	FAZ 1	☐		
		FAZ 2	☐		
		FAZ 3	☐		
		FAZ 4	☐		
		Gözlemsel ilaç çalışması	☐		
Tıbbi cihaz klinik araştırması		☐			
İn vitro tıbbi tanı cihazları ile yapılan performans değerlendirme çalışmaları		☐			
İlaç dışı klinik araştırma		☒			
DİĞER İSE BELİRTİNİZ					
ARAŞTIRMAYA KATILAN MERKEZLER	TEK MERKEZ ☒	ÇOK MERKEZLİ ☐	ULUSAL ☒	ULUSLARARASI ☐	

Ek-1 Etik Kurul Kararı (Devamı)SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ ETİK KURULU KARAR FORMU
(2018-SBEK-09)

ARAŞTIRMANIN AÇIK ADI	ÜSTÜN YETENEKLİ ÖĞRENCİSİ OLAN İLE OLMAYAN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÜSTÜN YETENEKLİ EĞİTİMİNE İLİŞKİN ÖZ YETERLİKLERİ VE TUTUMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI
VARSA ARAŞTIRMANIN PROTOKOL KODU	P0109R00

DEĞERLENDİRİLEN BELGELER	Belge Adı	Tarihi	Versiyon Numarası	Dili			
		ARAŞTIRMA PROTOKOLÜ		1	Türkçe ☒	İngilizce ☐	Diğer ☐
	BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ OLUR FORMU		1	Türkçe ☒	İngilizce ☐	Diğer ☐	
	OLGU RAPOR FORMU			Türkçe ☐	İngilizce ☐	Diğer ☐	
	ARAŞTIRMA BROŞÜRÜ			Türkçe ☐	İngilizce ☐	Diğer ☐	
DEĞERLENDİRİLEN DİĞER BELGELER	Belge Adı	Açıklama					
	SİGORTA	☐					
	ARAŞTIRMA BÜTÇESİ	☒					
	BIYOLOJİK MATERYEL TRANSFER FORMU	☐					
	İLAN	☐					
	YILLIK BİLDİRİM	☐					
	SONUÇ RAPORU	☐					
	GÜVENLİLİK BİLDİRİMLERİ	☐					
	DİĞER:	☒	Akademik Kurul/Kurum Kararı Başvuru Dilekçesi Başvuru Formu Araştırma Protokolü Kullanılacak Araç Gereçler Literatür Örnekleri Taahhütname Helsinki Bildirgesi Taahhütname, İyi Klinik Uygulamalar Kılavuzu Taahhütname, İzin Belgeleri, Özgeçmişler CD				
KARAR BİLGİLERİ	Karar No:02	Tarih: 14.12.2018	Karar: Uygun Görüldü				
	Yukarıda bilgileri verilen başvuru dosyası ile ilgili belgeler araştırmanın/çalışmanın gerekçe, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak incelenmiş ve uygun bulunmuş olup araştırmanın/çalışmanın başvuru dosyasında belirtilen merkezlerde gerçekleştirilmesinde etik ve bilimsel sakınca bulunmadığına toplantıya katılan etik kurul üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar verilmiştir. İlaç ve Biyolojik Ürünlerin Klinik Araştırmaları Hakkında Yönetmelik kapsamında yer alan araştırmalar/çalışmalar için Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu'ndan izin alınması gerekmektedir.						

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ ETİK KURULU	
ETİK KURULUN ÇALIŞMA ESASI	Sağlık Bilimleri Enstitüsü Etik Kurul Yönergesi.
BAŞKANIN UNVANI / ADI / SOYADI:	Doç. Dr. Serpil AKÖZCAN

Unvanı/Adı/Soyadı	Uzmanlık Alanı	Kurumu	Cinsiyet		Araştırma ile ilişki		Katılım *		İmza
Doç. Dr. Serpil AKÖZCAN (Başkan)	Nükleer Fizik	Kırklareli Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu	E ☐	K ☒	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Prof. Dr. Ayşe Yasemin KARAGEYİM KARŞIDAĞ	Kadın Hastalıkları ve Doğum Uzmanı	Kırklareli Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu	E ☐	K ☒	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Dr. Öğr. Üyesi Aylin AYDIN SAYILAN	Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği	Kırklareli Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu	E ☐	K ☒	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Dr. Öğr. Üyesi İknur METİN AKTEN	Hemşirelik	Kırklareli Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu	E ☐	K ☒	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Dr. Öğr. Üyesi Engin ASAV	Biyokimya	Kırklareli Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	

*:Toplantıda Bulunma

8.2. Ek-2 Araştırma İzni

T.C.
TEKİRDAĞ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 43996270-44-E.22948858
Konu : Anket Uygulaması

29/11/2018

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Sevcan GERÇEK ABANOZ 'un 21/11/2018 tarihli Dilekçesi

Kırklareli Üniversitesi Eğitim Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'nün Çocuk Gelişimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı Öğrencisi Sevcan GERÇEK ABANOZ 'un "Üstün Yetenekli Öğrencisi Olan İle Olmayan Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yetenekli Eğitimine İlişkin Öz Yeterlilikleri ve Tutumlarının Karşılaştırılması" konulu başlıklı tez çalışmasında, Tekirdağ İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı tüm resmi ilkokullarda görev yapan tüm gönüllü sınıf öğretmenlere anket uygulama isteği, ilgi yazı ile Müdürlüğümüze bildirilmiştir.

Söz konusu araştırma uygulaması, Müdürlüğümüz Değerlendirme Komisyonu tarafından incelenmiş olup anketin uygulanmasında bir sakınca görülmediği, yapılacak çalışmalar sonucunda hazırlanacak raporun Müdürlüğümüze gönderilmesinin uygun olacağı bildirilmiştir.

Bu kapsamda onaylı bir örneği Müdürlüğümüzde muhafaza edilen, uygulama sırasında da mühürlü ve imzalı örnekten çoğaltılan anket sorularının eğitim öğretimi aksatmayacak şekilde, okul müdürlerinin koordinesinde ve kontrolünde, gönüllülük esas olmak kaydıyla ilimiz bulunan yukarıda belirtilen söz konusu okullardaki öğretmenlere yönelik olarak, **Millî Eğitim Bakanlığı'nın 2017/25 sayılı "Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinleri" konulu genelgesine** göre gerçekleştirilmesi Müdürlüğümüzce uygun görülmüştür.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde Olurlarınıza arz ederim.

İlhan KOÇER
İl Millî Eğitim Müdürü V.

Ek:
-1-İl İnceleme raporu (1 Sayfa)
-2-Uygulama ekleri (4 Sayfa)

OLUR
29/11/2018
Arslan YURT
Vali a.
Vali Yardımcısı

8.3. Ek-3 Ölçek Kullanım İzni

Konu: Ölçek Kullanım İzni

İlgili Makama

Sayın Sevcan GERÇEK-ABANOZ

Üstün Yetenekliler Eğitimine İlişkin Özyeterlik Ölçeği, Üstün Yetenekliler Eğitimine İlişkin Tutum Ölçeği (Uzun ve Kısa Form) kullanım izni tarafımızdan verilmiş olup, çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Genç Bilge Yayıncılık Ltd. Şti.
Beşyol Mh. Karadeniz Sok. No: 5-7/3
Küçükçekmece – İSTANBUL
Tel: 05300660276
E-mail: gençbilgeyayincilik@gmail.com
Web Sitesi: www.gençbilgeyayincilik.com

8.4. Ek-4 Kişisel Bilgi Formu

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1. Cinsiyetiniz :
2. Yaşınız :
3. Medeni durumunuz : Evli Bekar Boşanmış / Eşi vefat etmiş
4. Çocuğunuz var mı? : Evet Hayır
5. Eğitim düzeyiniz : Ön Lisans Lisans Yüksek Lisans Doktora
6. Mezun olduğunuz fakülte/yüksekokul/bölüm adı :
7. Mesleki kıdem yılınız : 5 yıl ve altı 6-10 yıl 11-20 yıl 21 yıl ve üstü
8. Okulunuzun genel imkânlarının hangi düzeyde olduğunu düşünüyorsunuz?
 Çok düşük Düşük Orta Yüksek Çok Yüksek
9. Okulunuzda üstün yetenekli öğrenci var mı?
 Evet Hayır Bilmiyorum
10. Öğretmenliğiniz süresince Bilim ve Sanat Merkezi (BİLSEM) için aday gösterdiğiniz öğrenci oldu mu?
 Oldu ve en az biri kazandı Oldu ve hiçbiri kazanamadı Olmadı
11. Şu anki sınıfınızda üstün yetenekli öğrenci var mı?
 Evet Hayır Bilmiyorum
12. Daha önce üstün yetenekli öğrenciniz oldu mu?
 Evet Hayır Bilmiyorum
13. Üniversitede üstün yetenekliler ile ilgili ders aldınız mı?
 Evet Hayır
14. Üstün yetenekliler ile ilgili kurs/seminer/hizmet içi eğitime katıldınız mı?
 Evet Hayır

8.5. Ek-5 ÜYETÖ

ÜSTÜN YETENEKLİLİK VE ÜSTÜN YETENEKLİ EĞİTİMİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN TUTUMLARI ÖLÇEĞİ (Kısa-Revize Form)

1	2	3	4	5
Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum

		1	2	3	4	5
1	Üstün yetenekli öğrencilerin eğitim gereksinimlerinin karşılanmasının en iyi yolu onları özel sınıflara koymaktır.					
2	Üstün yetenekli öğrenciler için yapılan özel programlar seçkincilik (elitizm) oluşturacağı için sakıncalıdır.					
3	Üstün yetenekli öğrenciler için yapılan özel eğitim hizmetleri ayrımcılığı gösteren bir işarettir.					
4	Üstün yetenekli öğrenciler için özel sınıflar oluşturulması, diğer öğrencilerin kendilerini değersiz hissetmesine neden olur.					
5	Üstün yetenekli çocuklar eğitim ihtiyaçları yeterince karşılanmadığı için okullarında genelde sıkılırlar.					
6	Üstün yetenekli öğrenciler eğitim ihtiyaçları yeterince karşılanmadığı için normal sınıflarda zamanlarını boşa harcarlar.					
7	Okullarımızda üstün yetenekli öğrencilerin özel eğitim ihtiyaçları sıkça ihmal edilmektedir.					
8	Üstün yetenekli bireylerin, yeteneklerini tam olarak geliştirmek için özel ilgi ve desteğe ihtiyaçları vardır.					
9	Okullarımızda üstün yetenekli öğrencilerin özel eğitim ihtiyaçlarını karşılamada zaten yeterlidir.					
10	Üstün yetenekli öğrencilerin normal sınıflarda öğrenim görmeleri sağlanmalıdır, çünkü üstün yetenekli öğrenciler diğer öğrencilerin için bir entellektüel uyarıcı rolü üstlenirler.					
11	Öğrencileri üstün yetenekli ve diğerleri diye ayırırsak, daha birçok etiketlemeleri de artırırız örneğin güçlü-zayıf, yeterli-yetersiz gibi.					
12	Eğer üstün yetenekli çocuklara özel destek ve ilgi verilirse kibirli veya bencil olabilirler.					
13	Öğrenme güçlüğü olan öğrenciler için ayrılan yatırımların aynısını üstün öğrenciler için de yapmalıyız.					
14	Okulların normal programları üstün öğrencilerin entellektüel merakını söndürür.					

Teşekkürler

8.6. **Ek-6 ÜYEÖÖ****ÜSTÜN YETENEKLİLER EĞİTİMİNE İLİŞKİN ÖZ-YETERLİK ÖLÇEĞİ**

	1	2	3	4	5				
	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum				
					1	2	3	4	5
1	Üstün yetenekli öğrencilerin eğitimiyle ilgili gerekli akademik bilgiye sahibim								
2	Üstün yetenekli öğrencilerin eğitimi ile ilgili bilimsel araştırmalar yapabilirim.								
3	Üstün yetenekli öğrencilerin eğitimiyle ilgili akademik yayınları takip ederim.								
4	Üstün yetenekli öğrencilerin bireysel çalışmalarında gerekli danışmanlığı yapabilirim.								
5	Üstün yetenekli öğrencilerin bireysel gelişmelerine uygun yönlendirmeler yapabilirim								
6	Üstün yetenekli öğrencilerin eğitiminde gerekli olan duygusal desteği verebilirim								
7	Uzmanlık alanımda üstün yetenekli öğrencilere etkili mentörlük yapabilirim								
8	Üstün yetenekli öğrencilerin özel eğitim gereksinimlerini karşılamada öğretmenler sorumludur								
9	Üstün yetenekli öğrencilerin bilişsel/duygusal gelişimlerini sağlamada öğretmenler sorumludur								
10	Öğretmenlerin üstün yetenekli öğrencilerin eğitimiyle ilgili kendilerini yetiştirmeleri sorumlulukları arasındadır								
11	Üstün yetenekli öğrencilerin eğitiminde yeterince sabırlı davranabilirim.								
12	Üstün yetenekli öğrencilerin eğitiminde yeterince hoşgörülü davranabilirim.								
13	Üstün yetenekli öğrencilerin eğitim tarzımdan hoşlanmalarını sağlayacak espri yeteneğine sahibim								
14	Enerjik bir yapıya sahibim.								
15	Geniş kültürel birikime sahibim.								
16	Üstün yetenekli öğrencilerle iyi ilişkiler kurabilirim.								
17	Üstün yetenekli öğrencilerin bana güven duymasını sağlayabilirim.								
18	Öğrencilerin hata yapmalarına karşı toleranslı olabilirim.								
19	Öğrencilerin problemler karşısında farklı bakış açıları geliştirmesini sağlayabilirim								
20	Öğrencilerin özel ilgilerini dikkate alarak gelişimlerini teşvik edebilirim.								
21	Öğrencilerin uzun süreli çalışmalara motive olmasını sağlayabilirim								
22	Öğrencilerin merak duygularını uyarabilirim.								
23	Öğrencilerin kendilerini değerlendirmelerini sağlayabilirim.								
24	Üstün yetenekli öğrencilerin eğitiminde kullanılabilecek ders etkinlikleri geliştirebilirim/hazırlayabilirim								
25	Üstün yetenekli öğrencilerin eğitimiyle ilgili öğretimsel etkinlikleri uygulayabilirim								
26	Genel müfredatla uyumlu farklılaştırılmış öğretim planı hazırlayabilirim.								

Teşekkürler

8.7. Ek-7 Özgeçmiş

Kişisel Bilgiler

Adı	Sevcan	Soyadı	Gerçek Abanoz
Doğ.Yeri		Doğ.Tar.	
Uyruğu		Email	

Eğitim Düzeyi

	Mezun Olduğu Kurumun Adı	Mez. Yılı
Yük.Lis.		
Lisans		

İş Deneyimi (Sondan geçmişe doğru sıralayın)

	Görevi	Kurum	Süre (Yıl - Yıl)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			

Yabancı Dilleri	Okuduğunu Anlama*	Konuşma*	Yazma*	ÜDS/YDS/YÖK DİL Puanı	(Diğer) Puanı
İngilizce	iyi	iyi	iyi		

*Çok iyi, iyi, orta, zayıf olarak değerlendirin

	Sayısal	Eşit Ağırlık	Sözel
ALES Puanı			
(Diğer) Puanı			

Bilgisayar Bilgisi

Program	Kullanma becerisi
Office Programları	İyi Derecede
SPSS	İyi Derecede